

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΜΣ: «Σπουδές στην κινητικότητα»

**Νοσταλγικές αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας σε ένα
σύγχρονο τουριστικό μέσο: μια μελέτη στο Instagram**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΚΟΣΝΤΕΝ

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ελευθερία Δέλτσου
Συνεπιβλέπουσα καθηγήτρια: Ευγενία Σηφάκη

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

When a small village in England is seen, what (tourists) gaze upon is the 'real olde England'
– John Urry (2011)

“The Cornfield”, John Constable (1826)

Abstract

Τουρίστες ταξιδεύουν στην Αγγλική επαρχία με συγκεκριμένες εικόνες στο μυαλό τους, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από διάφορα πολιτισμικά μέσα. Ένα ταξίδι στην Αγγλική επαρχία αναπαρίσταται, για παράδειγμα, ως μία ειδυλλιακή, γραφική και «ζεστή» εμπειρία, όπου κυριαρχεί το αίσθημα της επανασύνδεσης με το παρελθόν και απλές καθημερινές πρακτικές. Οι αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων και επιθυμιών που ωθούν τουρίστες να επισκεφθούν την περιοχή. Το κύριο ερώτημα αυτής της έρευνας είναι που βασίζονται αυτές οι αναπαραστάσεις και πως παρουσιάζονται σε ένα σύγχρονο και δυναμικό τουριστικό μέσο, όπως το Instagram. Η έρευνα έχει σκοπό την εύρεση των δημοφιλέστερων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας/επαρχίας, πως αυτές συνδέονται με τουριστικά κίνητρα, ποιες συλλογικές εσωτερικευμένες επιθυμίες αποκαλύπτουν και τελικά, από που πηγάζουν αυτές οι αναπαραστάσεις και τι αντιπροσωπεύει η «Αγγλική επαρχία» για τον μέσο σύγχρονο τουρίστα.

Μέσα από την ανάλυση των hashtags και των περιγραφών δημοσιεύσεων στο Instagram, έγιναν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους αναπαρίσταται και νοηματοδοτείται η περιοχή στη σύγχρονη εποχή. Η έρευνα αυτήν αποκαλύπτει ότι οι ρίζες των σύγχρονων αναπαραστάσεων εντοπίζονται στη λογοτεχνία και τη ζωγραφική που παράχθηκε από τον 18^ο έως τον 20^ο αιώνα μέσα σε ένα κλίμα ραγδαίων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών αλλαγών. Η ιδέα του «αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου» γεννήθηκε μέσα σε αυτά τα πλαίσια και γίνεται φανερό ότι επιβιώνει έως σήμερα και ορίζει τις νοηματοδοτήσεις μας για την Αγγλική επαρχία. Η νοσταλγία και ο ρομαντισμός του αγροτικού παρελθόντος, δηλαδή, παίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων. Επιπλέον, η φαντασία αποκαλύπτεται ως ένα χρήσιμο εργαλείο για την επίτευξη της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή. Τέλος, η νοηματοδότηση της περιοχής ως μια διέξοδο από την αστική καθημερινότητα, φανερώνει μια ταύτιση των ανησυχιών του σύγχρονου τουρίστα με αυτές των ανθρώπων που βίωσαν τις επιπτώσεις της Βιομηχανικής Επανάστασης.

Λέξεις-κλειδιά: Τουρισμός, Αγγλική επαρχία, Αγροτικότητα, Κινητικότητα, Αναπαραστάσεις, Νοσταλγία, Instagram

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	5
Σκοπός της έρευνας και η συμβολή της στις σπουδές της κινητικότητας	5
Μεθοδολογική προσέγγιση	7
Ενότητα 1: Η δημιουργία του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου: η αναζήτηση για την «Παλιά Αγγλία»	12
1.1 Οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας ως «συνέχεια» της κληρονομιάς του αγροτικού ειδυλλιακού τόπου	12
1.2. Η επαρχία ως καταφύγιο από την αστική ζωή	16
1.3. Η σημασία των τοπιογραφιών και η έννοια της γραφικότητας (picturesque) ..	22
1.4. Η επιβίωση του «rural idyll» στις σύγχρονες αναπαραστάσεις και ο αντίκτυπος στον τουρισμό	28
Ενότητα 2: Τουρισμός στην Αγγλική επαρχία: η κομβική σημασία της λογοτεχνίας	33
2.1. Ο ρόλος της λογοτεχνίας στη δημιουργία αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας (18 ^{ος} – 20 ^{ος} αιώνας).....	33
2.2. Λογοτεχνικός τουρισμός: ένα σημαντικό κίνητρο για τουρίστες της αγγλικής επαρχίας.....	38
Ενότητα 3: Αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας στην πλατφόρμα του «Instagram»	49
3.1. Το Instagram ως δυναμικό τουριστικό μέσο	49
3.2. Αγγλική επαρχία ή «Αγγλικές επαρχίες»; Η σύνθετη φύση των αναπαραστάσεων	58
3.3. Η κεντρικός ρόλος του «cottage» και η ένταξη των εικόνων στην τάση του «cottagecore»	65
3.4. Το τουριστικό φαντασιακό και ο ρόλος της νοσταλγίας στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων	71
Συμπεράσματα	77
Βιβλιογραφία	80
Εικόνες	83

Εισαγωγή

Σκοπός της έρευνας και η συμβολή της στις σπουδές της κινητικότητας

Η ιδέα για την έρευνα αυτή προέκυψε από προσωπικές εμπειρίες και παρατηρήσεις όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους αντιλαμβανόμαστε και φανταζόμαστε την «Αγγλική επαρχία». Έχοντας μεγαλώσει σε μια επαρχιακή κωμόπολη των Cotswolds, δεχόμουν ερεθίσματα από μικρή ηλικία για το πώς προωθούνταν ο τόπος, πώς περιγράφονταν και πώς παρουσιάζονταν στους επισκέπτες. Η ιστορία της περιοχής και η διατήρηση μεσαιωνικών στοιχείων, συμπεριλαμβανόταν στις περισσότερες αναπαραστάσεις της. Διαμένοντας, όμως, αρκετό καιρό εκτός της Αγγλίας, οι «ασυναίσθητες» αυτές παρατηρήσεις για τις αναπαραστάσεις της επαρχιακής Αγγλίας, έγιναν όλο και πιο πολλές. Από τη μία, διότι το έβλεπα από μια εξωτερική ματιά και άκουγα τους κυρίαρχους λόγους που επικρατούσαν για την περιοχή από ξένους τουρίστες/ενδεχόμενους τουρίστες. Από την άλλη, στην ψηφιακή εποχή που ζούμε η πρόσβαση σε πληροφορίες και περιεχόμενο είναι εξαιρετικά εύκολη πια. Μέσα από τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Facebook, το Instagram, το Twitter κ.α. μέσα στα χρόνια, μου έγιναν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους αναπαριστανόταν η «Αγγλική επαρχία», ποιες ήταν οι επικρατέστερες εικόνες της και τι συμβόλιζε για πολλούς ανθρώπους. Γνώριζα, ότι η νοσταλγία παίζει σημαντικό ρόλο στις αναπαραστάσεις, αλλά το ζήτημα που πρόκυπτε ήταν, γιατί κατέχει τόσο μεγάλη σημασία και πώς αποτελεί ισχυρό τουριστικό κίνητρο; Ο σκοπός της έρευνας μου, λοιπόν, ήταν ο εντοπισμός των επικρατέστερων αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας σε ένα σύγχρονο τουριστικό μέσο (Instagram) και η αναζήτηση των πηγών αυτών των αναπαραστάσεων, έτσι ώστε να γίνουν φανεροί και κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους οι σύγχρονοι τουρίστες επιθυμούν να ταξιδέψουν στην περιοχή.

Η κινητικότητα (mobility) ως πεδίο έρευνας έλαβε νέες διαστάσεις από το 1996 και έπειτα, μια στροφή στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές σπουδές που ονομάστηκε «mobility turn» και «the new mobilities paradigm» (Cresswell, 2006). Η μελέτη οποιασδήποτε μορφής κινητικότητας κατέχει μεγάλη σημασία για την κατανόηση ανθρώπινων πρακτικών, όπως και των τρόπων με τους οποίους κινούνται, διακινούνται και κυκλοφορούν αντικείμενα, ιδέες και πληροφορίες. Όπως υποστηρίζει ο Cresswell (2006), η μελέτη της κινητικότητας έχει σημασία

διότι η κινητικότητα αποτελεί μια κεντρική ιδιότητα του ανθρώπου και σύμφωνα με αυτή την ερευνητική στροφή, πολιτισμικά στοιχεία δεν είναι ριζωμένα σε έναν τόπο, αλλά διακινούνται με μια πιο υβριδική μορφή.

Μια μορφή κινητικότητας αποτελούν οι μετακινήσεις ανθρώπων από έναν τόπο, σε έναν άλλον. Η κινητικότητα, δηλαδή, εκφράζεται και μέσω του τουρισμού και των ταξιδιών αναψυχής. Η μελέτη της τουριστικής δραστηριότητας στην Αγγλική επαρχία μέσω των αναπαραστάσεων της περιοχής σε μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις σπουδές της κινητικότητας. Από τη μία, ερευνώ έναν τρόπο με τον οποίο μετακινούνται οι άνθρωποι και τους λόγους που το κάνουν. Από την άλλη, η μελέτη των αναπαραστάσεων ως πολιτισμικά φορτισμένες, συντελεί στην κατανόηση των τρόπων που κυκλοφορούν εικόνες και ιδέες μεταξύ των τουριστών και την παρατήρηση αυτών των ροών. Επίσης, χρησιμοποιώντας ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης ως το πεδίο έρευνας και αναλυτικά εργαλεία, όπως τα hashtags και το που εμφανίζονται στην πλατφόρμα (σελίδα εξερεύνησης, στοχευμένες αναζητήσεις), παρατηρούμε τον τρόπο με τον οποίο διακινείται η πληροφορία και το περιεχόμενο σε μια συνεχή ροή. Συμπερασματικά, ερευνώνται δύο διαστάσεις της κινητικότητας: η τουριστική δραστηριότητα και η κυκλοφορία της πληροφορίας.

Μεθοδολογική προσέγγιση

Πεδίο έρευνας

Για τη διεξαγωγή της έρευνας, επέλεξα να πραγματοποιήσω ψηφιακή εθνογραφία στην πλατφόρμα του Instagram, χρησιμοποιώντας ως αναλυτικά εργαλεία τα hashtags και τις περιγραφές των δημοσιεύσεων για να γίνουν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους αναπαρίστανται περιοχές της Αγγλικής επαρχίας. Μέσω της ανάλυσης αυτών των εργαλείων φανερώθηκαν οι κυρίαρχες σύγχρονες αναπαραστάσεις των περιοχών και αναζητώντας τις πηγές αυτών, διαπιστώνονται συλλογικές επιθυμίες που ωθούν πολλούς τουρίστες να πραγματοποιήσουν ένα ταξίδι στην περιοχή. Η επιλογή αυτής της πλατφόρμας είναι σημαντική, καθώς αποτελεί μία από τις πιο δημοφιλείς εφαρμογές διαμοιρασμού φωτογραφιών/βίντεο που μπορούν ταυτόχρονα να αποτελέσουν και έμπνευση για ταξίδια. Επιπλέον αποτελεί σημαντικό εργαλείο έρευνας της κινητικότητας σε δύο διαστάσεις. Μπορούμε να μελετήσουμε την κινητικότητα μέσω του τουρισμού και, παράλληλα, μέσω της κυκλοφορίας της πληροφορίας στην πλατφόρμα.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε εξήντα τρεις δημοσιεύσεις χρηστών στο Instagram. Οι δημοσιεύσεις προέρχονται από επίσημους και προσωπικούς λογαριασμούς που χρησιμοποίησαν ορισμένα hashtags, τα οποία είχα θέσει ως αναλυτικά εργαλεία. Το δείγμα αυτών των δημοσιεύσεων συμπεριλαμβάνει μεμονωμένες φωτογραφίες, συλλογές φωτογραφιών και βίντεο μικρής διάρκειας (reel).

Αναλυτικά εργαλεία

Τα αναλυτικά εργαλεία που χρησιμοποίησα για να εξάγω δεδομένα ήταν τα hashtags και οι περιγραφές των δημοσιεύσεων. Σύμφωνα με το λεξικό Merriam-Webster, ως hashtag ορίζεται «μια λέξη, η φράση που προηγείται από το σύμβολο #, το οποίο ταξινομεί ή κατηγοριοποιεί το συνοδευτικό κείμενο». Με βάση αυτά, δηλαδή, μπόρεσα να εντοπίσω συγκεκριμένες δημοσιεύσεις που σχετίζονταν με τους άξονες μελέτης μου. Επέλεξα τέσσερα hashtags, δύο γενικά και δύο πιο συγκεκριμένα, για να κατευθύνω την έρευνά μου. Η αναζήτηση στα δύο πρώτα (#englishcountryside, #britishcountryside) είχε ως σκοπό τη γενική παρατήρηση των πιο κυρίαρχων στοιχείων των αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας. Η μελέτη των δημοσιεύσεων που χρησιμοποίησαν αυτά τα hashtags με βοήθησε να κατανοήσω τα μοτίβα και τις εικόνες που οι περισσότεροι τουρίστες και μη, συσχετίζουν με την Αγγλική επαρχία.

Επίσης, μέσα από αυτή τη γενική αναζήτηση, μπορούσα να ερευνήσω περισσότερο εις βάθος τα υπόλοιπα hashtags που χρησιμοποιούνταν σε συνδυασμό με αυτά που έθεσα στην αρχή και εν γένει, άλλες αντιλήψεις και λόγους που επικρατούν γύρω από την Αγγλική επαρχία.

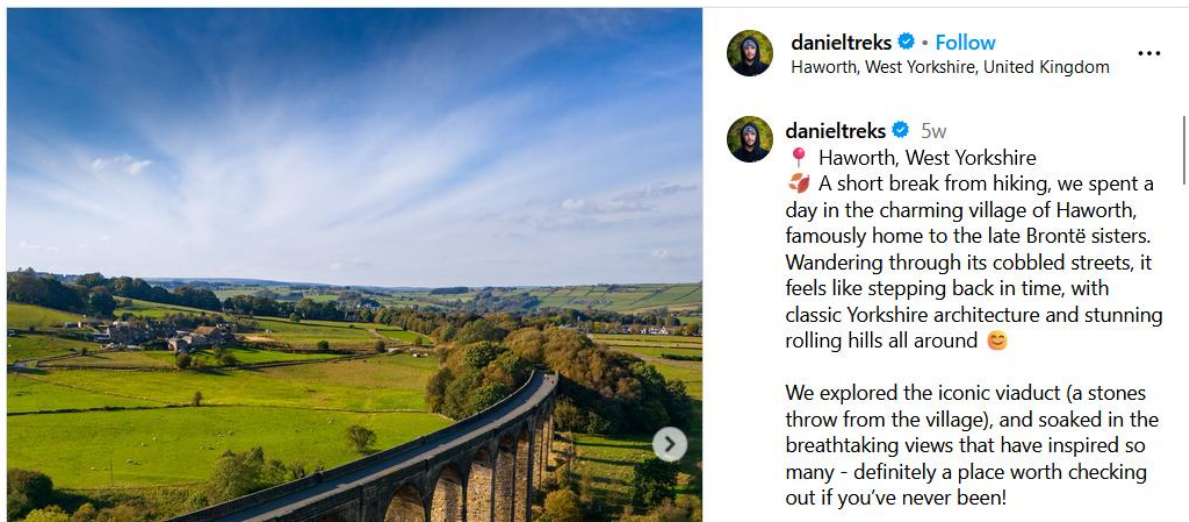
Στην έρευνα αυτή, έγινε κατανοητό ότι δύο άλλα hashtags (#englishcottage, #visitengland), που εμφανίζονταν συχνά στις δημοσιεύσεις, θα έπρεπε να συμπεριληφθούν στη μελέτη. Η χρήση του #englishcottage έχρηζε ερμηνείας. Η έρευνα του ρόλου του θα φανέρωνε τον συμβολισμό του στις σύγχρονες αναπαραστάσεις, ανακαλύπτοντας παράλληλα, τουριστικά κίνητρα. Η συχνή χρήση, επιπλέον, του #visitengland σε αναρτήσεις που απεικόνιζαν την Αγγλική επαρχία, μου επιβεβαίωσε τη διασημότητα της περιοχής ως τουριστικός προορισμός στην Αγγλία.

Εικόνα 1: Τα «hashtags» όπως απεικονίζονται σε μια δημοσίευση του χρήστη @cotswoldstraveller στο Instagram

Ένα εξαιρετικά κρίσιμο και βοηθητικό εργαλείο στην έρευνα μου αποτέλεσαν οι περιγραφές των δημοσιεύσεων, καθώς αποκάλυψαν τους επικρατέστερους λόγους και αντιλήψεις που υπάρχουν για την Αγγλική επαρχία. Παράλληλα, μπόρεσα να εντοπίσω λέξεις και φράσεις-κλειδιά που κυριαρχούν στις περιγραφές, κάποιες από τις οποίες αποτελούν κομβικές έννοιες στις αναπαραστάσεις της περιοχής. Μία άλλη διάσταση των περιγραφών που έλαβα υπόψη είναι η επισημότητα ή ανεπισημότητα των περιγραφών ανάλογα με τη φύση του λογαριασμού. Οι περιγραφές από επίσημους τουριστικούς λογαριασμούς χαρακτηρίζονται από τυπικότητα και μπορούσε να γίνει διασταύρωση των περιγραφών αυτών με αυτές που εμφανίζονται στις ιστοσελίδες επίσημων τουριστικών φορέων. Αντιθέτως, οι περιγραφές από προσωπικούς

λογαριασμούς ταξιδιωτικών φωτογράφων, travel bloggers, δημιουργούς ταξιδιωτικού περιεχομένου κτλ., ήταν πιο άμεσες. Συμπεριλάμβαναν προσωπικές εμπειρίες, απόψεις και συμβουλές για ένα ταξίδι στην Αγγλική επαρχία και προτάσεις διαμονής. Με δεδομένα τα παραπάνω, έγιναν φανεροί οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους ένας χρήστης του Instagram (ένας ενδεχόμενος τουρίστας), μπορεί να επηρεασθεί να προγραμματίσει ένα ταξίδι στην Αγγλική επαρχία ή/και να αλλάξει ο τρόπος που βλέπει και φαντάζεται την περιοχή. Η μελέτη των περιγραφών αποτέλεσε το κλειδί για την εύρεση των κυρίαρχων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας, την κατανόηση τους, την αποκρυπτογράφηση τους και τη σύνδεση τους με το γέννημα τουριστικών κινήτρων και επιθυμιών. Ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται η περιοχή μου έδωσε τα ερεθίσματα να αναζητήσω τις ρίζες αυτών των αναπαραστάσεων, τις πηγές πάνω στις οποίες βασίζονται οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της.

Εικόνα 2: Η περιγραφή (description) μιας δημοσίευσης του φωτογράφου @danieltreks στο Instagram

Δομή της έρευνας

Το πρώτο βήμα της έρευνας ήταν μια γενική μελέτη σε δημοσιεύσεις που απεικόνιζαν την «Αγγλική επαρχία». Χρησιμοποιώντας την μπάρα αναζήτησης του Instagram, πραγματοποίησα αναζητήσεις στην αγγλική γλώσσα, όπως «English countryside», «British countryside», «English countryside tourism» κ.α. Οι αναζητήσεις αυτές μου έδωσαν μια πρώτη εικόνα των διαφόρων αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας και υπήρξαν το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίστηκαν οι κεντρικοί άξονες της έρευνας μου μετέπειτα. Η παρατήρηση των κυρίαρχων αναπαραστάσεων, αλλά και των χαρακτηριστικών τους, οδήγησε σε πιο

στοχευμένες και ειδικευμένες αναζητήσεις. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι το αγγλικό «cottage» εμφανίζονταν με μεγάλη συχνότητα στις δημοσιεύσεις, με προέτρεψε να αναζητήσω τους λόγους πίσω από αυτή την κυριαρχία και τη σημασία του για ενδεχόμενους τουρίστες.

Το δεύτερο βήμα, λοιπόν, ήταν στοχευμένες αναζητήσεις μέσω της χρήσης των hashtags. Αυτά που χρησιμοποίησα περισσότερο (#englishcountryside, #britishcountryside, #englishcottage, #visitengland) μου πρόσφεραν τα περισσότερα δεδομένα, καθώς ήταν και τα πιο διάσημα στις δημοσιεύσεις. Ωστόσο, ταυτόχρονα αναζητούσα και σε άλλα hashtags που εμφανίζονταν αρκετά συχνά που είχαν να κάνουν με συγκεκριμένες περιοχές (#cotswolds, #lakedistrict), τη λογοτεχνία (#literarytourism, #janeausten), ακόμη και τρόπους αντίληψης/εννοιολόγησης της περιοχής (#cottagecore, #fairycore, #magical) Σταδιακά τα όρια της έρευνάς μου περιορίζονταν όλο και πιο πολύ και μπόρεσα να θέσω τους κεντρικούς άξονες μελέτης.

Το τρίτο βήμα, που έγινα παράλληλα με την αναζήτηση στα hashtags, ήταν η ανάγνωση και η μελέτη των περιγραφών των δημοσιεύσεων. Σε αρκετές περιπτώσεις, ορισμένες δημοσιεύσεις δεν παρουσίαζαν hashtags ή κάποια που να συνδέονταν με την έρευνά μου, οπότε στράφηκα στις περιγραφές τους. Με βάση, λοιπόν, τα hashtags και τις περιγραφές, συνέθεσα τις ερευνητικές σημειώσεις μου και κατέληξα με εξήντα τρεις δημοσιεύσεις συνολικά. Καθόλη τη διάρκεια της ψηφιακής αυτής έρευνας, αριθμούσα τις δημοσιεύσεις σε ένα αρχείο με ένα στιγμιότυπο από τη δημοσίευση (φωτογραφία, βίντεο) και σημείωνα το όνομα χρήστη μαζί με τον σύνδεσμο στη δημοσίευση, τι είδους λογαριασμός είναι, τα hashtags και τέλος τις προσωπικές μου παρατηρήσεις και σχόλια των περιγραφών και των hashtags. Με αυτόν τον τρόπο κατάφερα να παρατηρήσω τα πιο συχνά μοτίβα σε αυτές τις σύγχρονες αναπαραστάσεις, τους κυρίαρχους λόγους γύρω από την Αγγλική επαρχία, τι συμβολίζει η περιοχή για τους τουρίστες και πως μπορεί ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram, να λειτουργεί παράλληλα ως τουριστικό μέσο και να επηρεάζει τουριστικά κίνητρα. Τέλος, η παρατήρηση των βασικών χαρακτηριστικών των σύγχρονων αναπαραστάσεων με οδήγησε στην αναζήτηση των πηγών αυτών και τη δημιουργία ενός θεωρητικού/ιστορικού πλαισίου γύρω από την έρευνα.

|Δυσκολίες στην έρευνα

Η έρευνα σε ένα ψηφιακό περιβάλλον παρουσιάζει από μόνη της προβληματισμούς και δυσκολίες, ιδιαίτερα όταν έχει να κάνει με την αναζήτηση των λόγων που τουρίστες επιθυμούν να ταξιδέψουν σε έναν προορισμό και τι συμβολίζει για εκείνους. Στη δική μου έρευνα, δεν συνομίλησα με κάποιον τουρίστα της Αγγλικής επαρχίας, δεν διεξήχθησαν συνεντεύξεις, ούτε

χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια. Το εργαλείο μου, μέσα από τα οποία μπόρεσα να ερμηνεύσω τους λόγους επίσκεψης και τις εσωτερικευμένες επιθυμίες των τουριστών, ήταν η «ανάγνωση» των αναπαραστάσεων. Η έρευνα αυτή ήταν αρκετά αποτελεσματική, καθώς μέσω των δεδομένων που συνέλεξα μπόρεσα να υποστηρίξω τα επιχειρήματά μου και να απαντήσω στα ερωτήματα που έθεσα. Επιπλέον, μέσω των δημοσιεύσεων των προσωπικών λογαριασμών, άντλησα αρκετές πληροφορίες για τις προτιμήσεις των επισκεπτών, αφού μοιράζονταν τις προσωπικές τους εμπειρίες στην περιοχή και συμβουλές για άλλους τουρίστες. Ωστόσο, αυτή η «απομακρυσμένη» έρευνα παρουσιάζει κάποια όρια. Λείπει η άμεση επαφή με τους τουρίστες, αλλά και με την περιοχή την ίδια. Η μελέτη μου ήταν στοχευμένη στην κατανόηση των αναπαραστάσεων και των τρόπων με τους οποίους επηρεάζουν τις επιθυμίες των τουριστών. Όμως, αυτή είναι μόνο μία πλευρά στην έρευνα της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή. Τα δεδομένα μου ήταν περιορισμένα, καθώς το πεδίο μου ήταν περιορισμένο. Μπορούσα να μελετήσω μόνο το υλικό που ήταν διαθέσιμο προς εμένα. Αν συζητούσα, όμως, με τους ίδιους τους τουρίστες ή/και βρισκόμουν σε περιοχές της Αγγλικής επαρχίας, οι πληροφορίες που θα αντλούσα θα ήταν περισσότερο εμπλουτισμένες με προσωπικές εμπειρίες και σχόλια για τις περιοχές, αλλά και για την αγροτικότητα γενικότερα. Παρ' όλα αυτά, για τις ανάγκες της δικής μου έρευνας, η επιλογή του Instagram ως το σύγχρονο τουριστικό μέσο μέσα από το οποίο θα μελετούσα αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας/αγροτικότητας και η θεμελίωση της εργασίας μου σε αυτό, λειτούργησε αρκετά καλά. Η διασημότητα της εφαρμογής την καθιστά εξαιρετικά χρήσιμη για τη μελέτη των σύγχρονων αναπαραστάσεων της περιοχής, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο προωθείται και διαφημίζεται σύμφωνα με τις νέες τάσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ενότητα 1: Η δημιουργία του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου: η αναζήτηση για την «Παλιά Αγγλία»

1.1 Οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας ως «συνέχεια» της κληρονομιάς του αγροτικού ειδυλλιακού τόπου

Για πολλούς από εμάς, όταν φανταζόμαστε την Αγγλία, πέρα από τις τυπικές εικόνες του Λονδίνου, των κλασικών κόκκινων τηλεφωνικών θαλάμων και του παλατιού του Buckingham, μας έρχονται και εικόνες της επαρχίας της χώρας. Όπως υποστηρίζει ο Mischel (2009), υπάρχει μια ταύτιση της αγγλικής εθνικής ταυτότητας με την επαρχία. Η επαρχιακή ζωή αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι αυτού που αποκαλούμε «Αγγλικότητα» και η συσχέτισή αυτή, της επαρχίας με τον αγγλικό εθνικό χαρακτήρα και την ταυτότητα, έχει τις ρίζες της στη βιομηχανική εποχή. Η απώλεια της κυριαρχίας της αγροτικής ζωής και η μαζική αγροτική έξοδος που προκάλεσε η εκβιομηχάνιση, δημιούργησε συναισθήματα νοσταλγίας για τη ζωή στην επαρχία. Μέσα σε αυτό το κλίμα, πολλοί καλλιτέχνες της ζωγραφικής και της λογοτεχνίας επαινούσαν αυτό το αγροτικό παρελθόν, που θεωρούνταν και πιο «γνήσιο» και έτσι εξελίχθηκε σταδιακά αυτή η ταύτιση της επαρχίας με την «Αγγλικότητα».

Οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας βασίζονται στο λεγόμενο «αγροτικό ειδύλλιο», μέρος του οποίου αποτελεί η Αγγλικότητα. Προτού, λοιπόν, αναλύσω τις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας που είναι κυρίαρχες στην ψηφιακή πλατφόρμα του Instagram και πώς αυτές επηρεάζουν τουριστικά κίνητρα, θεωρώ πως είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα γίνουν αυτές οι αναλύσεις και να γίνουν κατανοητές κάποιες κομβικές έννοιες που συσχετίζονται με την αγγλική επαρχία και αποτελούν, εν γένει, την ουσία όλων των αναπαραστάσεων, των εικόνων και των λόγων που έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί μέσα στα χρόνια για την επαρχία της Αγγλίας. Αρχικά, θα γίνει μια διασαφήνιση των ορών του «αγροτικού ειδυλλίου», της «Παλιάς Αγγλίας» και έπειτα της «Αγγλικότητας». Αυτές είναι οι κυρίαρχες έννοιες πάνω στις οποίες βασίζονται οι αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας σήμερα και είναι δύσκολο να τις

αποκωδικοποιήσουμε και να κατανοήσουμε τι συμβολίζουν για τον σύγχρονο τουρίστα, χωρίς να γνωρίζουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν.

Η έννοια του «αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου»

Σύμφωνα με το αγροτικό ειδυλλιακό τοπίο («the rural idyll»), η επαρχία συνιστά μέρος του αγγλικού εθνικού χαρακτήρα («Englishness»). Αποτελεί, επίσης, μια διέξοδο από την αστική καθημερινότητα και συνώνυμο της ηρεμίας και της γαλήνης, ενώ η γραφικότητα χαρακτηρίζει τις εικόνες της επαρχίας. Για να κατανοήσουμε την έκταση της τουριστικής δραστηριότητας στην αγγλική επαρχία τόσο από Άγγλους όσο και από ξένους τουρίστες, αλλά και το τι ακριβώς τους ωθεί στο να προγραμματίσουν ένα ταξίδι στην περιοχή, είναι απαραίτητο να γίνει κατανοητός ο όρος και τα χαρακτηριστικά του.

Όπως είναι φανερό, ο όρος παραπέμπει στην ύπαρξη μιας εξιδανικευμένης εικόνας για την αγροτική ζωή. Σε ένα γενικό επίπεδο, μέσα σε αυτό το ιδεατό περιβάλλον, η επαρχία αποτελεί μια περιοχή ήσυχης, την οποία ο καθένας μπορεί να επισκεφθεί ώστε να χαλαρώσει και να «ξεφύγει» από τις πιέσεις της σύγχρονης ζωής. Σύμφωνα με τον Kordel (2016) το αγροτικό ειδυλλιακό τοπίο αντανakλά τις γενικότερες επιθυμίες των περισσότερων ανθρώπων του δυτικού κόσμου για «ασφάλεια, στασιμότητα και νοσταλγία σε έναν αμφίβολο, μεταβαλλόμενο και παγκοσμιοποιημένο κόσμο». Σε αυτό το πλαίσιο, το μοντέρνο ταυτίζεται με την αστική ζωή, ενώ το παρελθόν με την αγροτική. Επομένως, η επαρχία δίνει την ευκαιρία απόδρασης από την καθημερινότητα και της επανασύνδεσης με το παρελθόν. Κυριαρχεί η εντύπωση ότι ο χρόνος στην επαρχία είναι στάσιμος και συνάμα αποτελεί σύμβολο μιας «αυθεντικής ζωής». Αυτή η ταύτιση μιας αυθεντικής, ήρεμης και κατά βάση, ανθρώπινης ζωής, με τη διαμονή στην επαρχία, υπάρχει εδώ και πολλούς αιώνες και συνεχίζει να επικρατεί έως σήμερα. Στην περίπτωση της Αγγλίας, η εξιδανίκευση αυτή είναι εξαιρετικά ισχυρή λόγω της ταύτισης του εθνικού χαρακτήρα με την επαρχία της χώρας. Η εμφάνιση και η ανάπτυξη του αγροτικού ειδυλλίου στην Αγγλία, που σημειώνεται ιδιαίτερα από τον 16^ο αιώνα και έπειτα, σχετίζεται με την ανησυχία που έφερε η εξαφάνιση της «Παλιάς Αγγλίας».

Ποια είναι η «Παλιά Αγγλία»;

Η ίδια η έννοια της Παλιάς Αγγλίας χρήζει ερμηνείας, καθώς χρονικά μπορεί να τοποθετηθεί στην πρώιμη μεσαιωνική εποχή, αλλά μέσα στους αιώνες και σε διαφορετικά κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά πλαίσια, έχει αποκτήσει νέες εννοιολογήσεις. Για πολλούς,

σημαίνει κάτι γενικό, χωρίς διακριτά χρονικά περιθώρια, μια εποχή «παλιά» και παραδοσιακή, πριν την εκβιομηχάνιση. Λόγω αυτού, έχει επικρατήσει μια νοηματοδότηση της αγγλικής επαρχίας ως μέρος επανανακάλυψης για την Παλιά Αγγλία. Για πολλούς ντόπιους Άγγλους αλλά και για ξένους, η επαρχία αποτελεί την «αληθινή Αγγλία». Η Shelagh Squire (1993) που διεξήγαγε έρευνα στο Lake District, μελετώντας τον λογοτεχνικό τουρισμό που υποδέχεται η περιοχή, παρατήρησε ότι οι τουρίστες πολλές φορές ταυτίζουν την επαρχία με ιδέες περί «αγγλικότητας» και της «Παλαιάς Αγγλίας». Πολλοί αναζητούν μια «αυθεντική» αγγλική εμπειρία που συμπεριλαμβάνει τη διαμονή σε κάποιο εξοχικό στην επαρχία, περιπάτους στους μεγάλους κήπους και πάνω από όλα, ησυχία.

Η επαρχία ως μέρος του αγγλικού εθνικού χαρακτήρα

Στο βιβλίο του Malcolm Andrews, «A Sweet View: The making of an English idyll» (2021), αναλύεται η δημιουργία του αγγλικού αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου και η εξέλιξη των χαρακτηριστικών του μέσα στα χρόνια, από τον 18^ο αιώνα και έπειτα. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, δημιουργήθηκε μια γκάμα συμβόλων που έγιναν χαρακτηριστικά της αγγλικής αγροτικότητας και ήρθαν να ενσωματωθούν σε αυτό που ονομάζεται «Αγγλικότητα». Σύμφωνα με τον συγγραφέα, πριν και κατά τη διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων, ο αγγλικός εθνικός χαρακτήρας ορίζονταν σε συνάρτηση με τον γαλλικό. Η απέχθεια προς τους Γάλλους εκείνη την περίοδο ήταν μεγάλη, οπότε ο τονισμός της αντίθεσης μεταξύ των χωρών ήταν εμφανής και σημαντική. Ωστόσο, μετά τη λήξη των πολέμων, η γραφικότητα της αγγλικής επαρχίας, ορίζονταν περισσότερο σε αντίθεση με την έντονη αστικοποίηση που λάμβανε χώρα, αλλά και με την ανησυχία που έφερε το νέο σύστημα των περιφράξεων. Κατά τη διάρκεια της Γεωργιανής εποχής υπήρχε μεγάλη πίεση να αναγνωριστεί η επαρχία ως μέρος του εθνικού χαρακτήρα και αυτό συνδέεται, σύμφωνα με τον Andrews, με την άνοδο του εθνικισμού και παράλληλα την αύξηση του τουρισμού για το «γραφικό» («picturesque»). Ο ρόλος της γραφικότητας και η επιρροή των τοπιογραφιών θα αναλυθεί αργότερα, αλλά είναι σημαντικό να αναφερθεί και σε αυτή τη φάση. Στα τέλη του 18^{ου} έως τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, πολλοί τουρίστες ταξίδευαν με σκοπό να δουν όμορφες θέες και να βιώσουν τοπία. Με αυτόν τον τρόπο, η Αγγλία γίνεται τόπος αισθητικής κατανάλωσης για τους τουρίστες (Andrews, 2021).

Οι περιφράξεις της γης που συντελέστηκαν κατά τον 19^ο αιώνα και άλλαξαν ριζικά τον τρόπο με τον οποίο καλλιεργούνταν και από ποιους, έφεραν ριζικές αλλαγές και σε κοινωνικό επίπεδο. Κατά τον Andrews (2021), για ορισμένους οι περιφράξεις αντανakλούσαν την

επιθυμία για τάξη και όρια και αυτό με τη σειρά του συνδέεται με τη συμπάθεια των Άγγλων για «cosiness», δηλαδή το αίσθημα της άνεσης, της ασφάλειας και της «ζεστασιάς». Το αίσθημα του cosiness που ξεπροβάλλει από τις εικόνες της αγγλικής επαρχίας και που αναζητούν οι τουρίστες, έχει τις ρίζες του σε αυτή την εποχή. Επιπλέον, η σημασία αυτού του αισθήματος διαφαίνεται στο γεγονός ότι υπήρξε αφορμή των κρατικών στελεχών να πείσουν τους πολίτες να συμμετάσχουν στους Παγκόσμιους Πολέμους, ακριβώς για την προστασία αυτού του χώρου (εικόνα 3). Τέλος, το cottage, μαζί με τον αγγλικό κήπο, γίνεται σύμβολο της εθνικής ταυτότητας κατά τον 19^ο αιώνα, ενώ το βιβλίο της Jane Austen, «Emma» συμπεριλαμβάνει πολλά σύμβολα που θα ενσωματωθούν στην πορεία στον εθνικό χαρακτήρα, όπως αυτό της αντιβασιλείας (regency) (Andrews, 2021).

Ο Wiener (1981) ισχυρίζεται ότι λόγω της έντονης εκβιομηχάνισης στην Αγγλία τον 19^ο αιώνα, οι Άγγλοι άρχισαν να απαρνούνται αυτή τη συνθήκη και υιοθέτησαν ένα αίσθημα «Αγγλικότητας» που δεν συμπεριέλαβε την εκβιομηχάνιση. Κατά τα τελευταία χρόνια της Βικτωριανής εποχής, υιοθετήθηκε ένα «πολιτισμικό σύνδρομο» που χαρακτηριζόταν από σταθερότητα, μη υλικότητα και παλαιότητα. Για τους Βικτωριανούς, αυτός ήταν και ο «αγγλικός τρόπος ζωής». Η αγροτικότητα θεωρούνταν μέρος του εθνικού παρελθόντος και επικρατούσε νοσταλγία για μια παραδοσιακή αγροτική κοινότητα με επίκεντρο τις μεγάλες εξοχικές κατοικίες (Wiener, 1981). Ωστόσο, ο Raymond Williams (1973) τονίζει μια σημαντική αντιπαράθεση. Στην ιστορία της αγροτικής Αγγλίας, οι περιφράξεις αποτελούν την «καταστροφή της παραδοσιακής αγροτικής κοινότητας». Μας πληροφορεί ότι, και πριν τις περιφράξεις της γης, οι κοινότητες χαρακτηρίζονταν από ανισότητες και υποστηρίζει πως η αίσθηση της κοινότητας στις αγροτικές περιοχές είναι πολύ πιο έντονη στη σύγχρονη εποχή απ' ό,τι ήταν τότε στο παρελθόν λόγω της ύπαρξης περισσότερων νομικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων στο εσωτερικό των κοινοτήτων. Άρα, επιβεβαιώνεται και εδώ η εξιδανίκευση της αγροτικής ζωής που έχει επικρατήσει και ο ρομαντισμός για το αγροτικό παρελθόν.

Η κατασκευή του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου και επομένως, των πιο κυρίαρχων αναπαραστάσεων του, έλαβαν χώρα κυρίως μέσα στο διάστημα από τον 18^ο έως και τον 20^ο αιώνα. Ωστόσο, κομβικής σημασίας αποτελεί η εποχή της βιομηχανικής επανάστασης και της ανάπτυξης του ρεύματος του ρομαντισμού, διότι τότε ήταν που αυτές οι αναπαραστάσεις και οι λόγοι ισχυροποιήθηκαν και απέκτησαν τα βασικά χαρακτηριστικά που γνωρίζουμε σήμερα. Στο επόμενο μέρος, θα αναλυθεί αυτός ο κρίσιμος αιώνας με βάση την διχοτομία πόλης και υπαίθρου, αλλά και βιομηχανικής και αγροτικής ζωής. Μέσα από αυτή την ανάλυση αποκαλύπτονται παραλληλισμοί με τη δικιά μας εποχή και τους σύγχρονους μας ενδιασμούς για την αστική ζωή.

Η επαρχία, η οποία περιγράφεται και εξιδανικεύεται τον 19^ο αιώνα, είναι κατά βάση αυτή της Νότιας Αγγλίας, και για τους Βικτωριανούς, η αγγλική επαρχία είναι μία, και όχι πολλές (Andrews, 2021). Η διαπίστωση αυτή συνεχίζει να ισχύει και για τις σημερινές αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας, αφού η πιο δημοφιλής επαρχιακή περιοχή της Αγγλίας, τα Cotswolds, που ανήκουν στο νότιο τμήμα της χώρας, χρησιμοποιείται σε εικόνες που απεικονίζουν την «Αγγλική επαρχία» («The English countryside»).

Εικόνα 3: “Your Britain, Fight for it Now”, έργο του Frank Newbould (1942)

1.2. Η επαρχία ως καταφύγιο από την αστική ζωή

Ένα βασικό στοιχείο στη νοηματοδότηση των σύγχρονων, αλλά και των παλαιότερων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας, είναι ο τονισμός της διχοτομίας που υπάρχει μεταξύ της πόλης και της επαρχίας. Ως μια δυαδική αντιπαράθεση η διχοτομία μεταξύ της πόλης και της υπαίθρου, είναι από τις πιο εμπεδωμένες και συμβολίζουν η μία το ακριβώς αντίθετο της άλλης. Στη συλλογική ιδέα που επικρατεί για την πόλη στον δυτικό κόσμο, αυτή είναι συνήθως μεγάλη, πυκνή σε πληθυσμό, φασαριόζικη, πάντα εν κινήσει, πυρήνας της οικονομικής και κοινωνικής παραγωγικότητας και σύμβολο της προοδευτικότητας και της

εξέλιξης. Για την επαρχία, από την άλλη, κυριαρχεί η ιδέα πως ο χρόνος εκεί κυλά πιο αργά, ότι η περιοχή αυτή είναι πιο ήσυχη και οι ρυθμοί ζωής πιο ήρεμοι. Για πολλούς, συμβολίζει την επιστροφή στο παρελθόν, σε πιο απλές καθημερινές πρακτικές και την παράδοση. Δίνει την ευκαιρία σε κατοίκους των πόλεων, να ξεφύγουν από τη ρουτίνα και να βρουν ψυχική ηρεμία.

Στην ενότητα αυτή, θα γίνει μια ανάλυση αυτής της διχοτομίας, καθώς αποτελεί θεμέλιο για τους λόγους περί της αγγλικής επαρχίας σήμερα, και εν γένει των σύγχρονων αναπαραστάσεων της περιοχής. Στο πρώτο μέρος θα συζητηθεί η κυριαρχία της διχοτομίας στις σύγχρονες αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας για να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται οι τουρίστες την περιοχή. Στο δεύτερο μέρος, θα αναλύσω το πως, μέσα στα πλαίσια της Βιομηχανικής επανάστασης, γεννήθηκε αυτή η ιδέα της επαρχίας ως ένα μέρος που προσφέρει την ευκαιρία απόδρασης από τις πόλεις και τι ρόλο έπαιξε το ρεύμα του Ρομαντισμού σε αυτό.

Η διχοτομία πόλης/επαρχίας ως κύριο χαρακτηριστικό των αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας

Στην περιγραφή αρκετών δημοσιεύσεων παρατηρούμε τη χρήση hashtags που παραπέμπουν στην εννοιολόγηση της επαρχίας ως ενός τρόπου «διαφυγής» είτε από την πόλη, είτε από την καθημερινότητα γενικότερα. Η χρήση αυτών των hashtags, όπως το #escapetothecountry και #countrysideescape, δείχνουν την κυριαρχία αυτής της οπτικής στον σύγχρονο κόσμο και την επιβεβαίωση αυτής της διχοτομίας. Ένας λογαριασμός (@thechaosdiaries) που δημιουργεί περιεχόμενο για ταξίδια, αναφέρει σε μια ανάρτησή του το γεγονός ότι, η διαμονή σε ένα εξοχικό (cottage) αποτελεί την «τέλεια επαρχιακή διαφυγή». Εδώ, μπορούμε να αναφερθούμε στον προβληματισμό της Rosemary Shirley (2020) για τις επικρατούσες ιδέες που έχουμε για την αγροτικότητα και τη συσχέτιση της με την πόλη. Στο βιβλίο της «Rural modernity, everyday life and visual culture» (2015), προτείνει τον όρο «non-metropolitan» αντί για τον όρο «αγροτικό» (rural), με σκοπό την αποδιάρθρωση αυτής της κυρίαρχης οπτικής του αγροτικού που υπάρχει και να συμπεριλάβει άλλες περιοχές, που συνήθως δεν ταυτίζονται με αυτό που εννοούμε πολιτισμικά ως «επαρχία» ή «αγροτικό». Έτσι, παραδοσιακά χαρακτηριστικά που προσδίδουμε συνήθως σε αγροτικές περιοχές, όπως την ηρεμία και τη γραφικότητα, να μην ταυτίζονται άμεσα με αυτές. Κατά τη συγγραφέα, αυτή η ιδεολογική αποδιάρθρωση είναι απαραίτητη, διότι όλοι μας έχουμε προκαθορισμένες αντιλήψεις για το τι συνιστά την «επαρχία» ή το «αγροτικό», που πολλές φορές μας οδηγεί σε μια λανθασμένη

αντίληψη για αγροτικές περιοχές. Έχει ενδιαφέρον ο εναλλακτικός όρος που προτείνει η Shirley. Η χρήση του όρου «μη-μητροπολιτικού» παραπέμπει στην κατανόηση αυτών των περιοχών ως οποιοδήποτε μέρος δεν θεωρείται αστικό. Οι πόλεις, δηλαδή, δεν συμπεριλαμβάνονται σε αυτή την εννοιολόγηση, αλλά θα μπορούσε να πει κανείς ότι το γεγονός πως ένα μέρος δεν είναι πόλη, δεν το συνιστά απαραίτητως αγροτική περιοχή. Θεωρώ πως είναι εύλογο να διαπιστώσουμε ότι ο κόσμος δεν κατανέμεται μονάχα σε πόλεις και όλα τα υπόλοιπα. Βέβαια, το επιχείρημά της για την επικράτηση στερεοτυπικών εικόνων και απόψεων για την επαρχία και την ανάγκη αποδιάρθρωσης αυτής της οπτικής, είναι εξαιρετικά σημαντικό.

Ο όρος «αγροτικός» (rural), αποτελεί ένας πολιτισμικά φορτισμένος όρος και έχει αναπτυχθεί σε κάτι που δεν μπορεί πια να οριστεί με ακρίβεια και διακριτά περιθώρια λόγω της μακράς ιστορίας των αγροτικών περιοχών και τα διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια που έχουν επικρατήσει. Όπως υποστηρίζει ο Halfacree (1995), το «αγροτικό» (rural) αποτελεί μια κοινωνική αναπαράσταση. Ωστόσο, ο όρος «μη-μητροπολιτικός», δηλαδή «μη-αστικός», δείχνει μια κοινωνική αντίληψη του κόσμου με επίκεντρο τα αστικά κέντρα. Ολόκληρος ο κόσμος δηλαδή νοηματοδοτείται και κατανέμεται με βάση τις πόλεις και η πρόταση της Shirley (2015) επιβεβαιώνει το ισχυρό θεμέλιο που αποτελεί η διχοτομία πόλης/υπαίθρου στην κατανόηση και την αναπαράσταση αγροτικών περιοχών.

Η κληρονομιά της Βιομηχανικής Επανάστασης και ο ρόλος του ρεύματος του Ρομαντισμού στη δημιουργία αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας

Σύμφωνα με τον Bunce (1994), «η εξιδανίκευση της επαρχίας αποτελεί μια αναπόφευκτη επίπτωση της βιομηχανικής επανάστασης». Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο 19^{ος} αιώνας αποτελεί μια τομή στην κατανόηση των σύγχρονων αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας, και εν γένει αυτής της εμπεδωμένης διχοτομίας μεταξύ του αστικού και του αγροτικού χώρου. Φυσικά, η αντίθεση αυτή προϋπάρχει του 19^{ου} αιώνα, αλλά λαμβάνει άλλες διαστάσεις κατά τη βιομηχανική εποχή, το πολιτισμικό νόημα των οποίων επικρατεί έως σήμερα.

Εικόνα 4: “Pickle-Herring Street”, έργο του Gustave Doré (1856)

Από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα και καθόλη τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, συντελείται η βιομηχανική επανάσταση που επέφερε ριζικές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνία της Μεγάλης Βρετανίας. Τα «πρωτοεργοστάσια» που άρχισαν να αναδύονται σιγά σιγά από τον 16^ο αιώνα και μετά, εισήγαγαν νέους τρόπους παραγωγής στην οικονομία και το εμπόριο, ενώ ταυτόχρονα εγκαινίασαν μια πρώιμη εκβιομηχάνιση της παραγωγής. Αυτές οι καινοτομίες στους τρόπους παραγωγής, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο εργάζονταν οι εργάτες, υπήρξαν το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίστηκαν τα μετέπειτα εργοστάσια του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Κατά την περίοδο, λοιπόν, της βιομηχανικής επανάστασης, συντελείται η αύξηση της εμφάνισης εργοστασίων στις μεγαλουπόλεις της Αγγλίας, όπως το Λονδίνο, το Μπέρμιγχαμ, το

Μάντσεστερ, και το Λίβερπουλ. Η ραγδαία εκβιομηχάνιση της παραγωγής και η πρωτοπορία των εργοστασίων στις πόλεις, οδήγησε στη μείωση της παραδοσιακής αγροτικής παραγωγής και παράλληλα, σε μια μαζική αγροτική έξοδος. Οι πόλεις πια αποτελούσαν βασικούς πυρήνες της οικονομίας, καθώς εκεί συντελούνταν η παραγωγή και λόγω των εργοστασίων, παρείχαν έναν τεράστιο αριθμό θέσεων εργασίας σε ανθρώπους που τις αναζητούσαν. Η μείωση της αγροτικής παραγωγής και η μεταφορά του κέντρου βάρους από την επαρχία στις πόλεις, οδήγησε ανθρώπους από τα χωριά και γενικότερα τις αγροτικές περιοχές της Αγγλίας, να μετακινηθούν προς τα αστικά κέντρα, σε αναζήτηση εργασίας. Όπως γίνεται κατανοητό, παρατηρείται μια έντονη αστικοποίηση και αυτός ο μεγάλος αριθμός ανθρώπων που κατέφθαναν στις πόλεις, οδήγησε σε τεράστια πυκνότητα πληθυσμού σε αυτές. Πολλοί ήταν αυτοί που τελικά δεν μπόρεσαν να βρουν εργασία, ή δεν τους έφταναν τα χρήματα για να ζήσουν πιο άνετα. Η φτώχεια, η επαιτεία, η έλλειψη στέγης και η πείνα, θέριζαν τον αστικό πληθυσμό. Για τους περισσότερους κατοίκους, επομένως, οι πόλεις δεν συμβόλιζαν πια νέες ευκαιρίες και δυνατότητες, αλλά την οικονομική και κοινωνική εξαθλίωση. Η εκβιομηχάνιση για τους μεγαλοαστούς και εργοστασιάρχες, αποτέλεσαν πηγή μεγάλου πλούτου και κοινωνικής ανόδου. Για τους κατοίκους των πόλεων, όμως, όπως και τους εργάτες αυτών των εργοστασίων, η εκβιομηχάνιση προκαλούσε άγχος και φόβο.

Πολλοί ήταν αυτοί που αναπολούσαν τους παραδοσιακούς τρόπους παραγωγής και την ηρεμία της αγροτικής ζωής. Μέσα σε αυτό το κλίμα, γεννήθηκε το καλλιτεχνικό και φιλοσοφικό ρεύμα του Ρομαντισμού, το οποίο είχε ως βάση το συναίσθημα και αντικατόπτριζε τις ανησυχίες του πλήθους για την αστικοποίηση και την εκβιομηχάνιση. Ο ρομαντισμός συμπεριέλαβε τη νοσταλγία για το παρελθόν και ταυτόχρονα την εξιδανίκευσή του. Για τους ανθρώπους του 19^{ου} αιώνα, το παρελθόν ταυτιζόταν με την αγροτική ζωή και η επαρχία συμβόλιζε την επιστροφή σε αυτή τη ζωή. Συγγραφείς, ποιητές και καλλιτέχνες, έκαναν φανερές τις ανησυχίες τους για τη σύγχρονη αστική ζωή μέσω των έργων τους. Η ποικιλομορφία των έργων της ρομαντικής εποχής έχει μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς μέσω αυτών μπορούμε να παρατηρήσουμε τις διάφορες απόψεις και εικόνες που επικρατούσαν για την εποχή, που μερικές φορές ήταν και αντικρουόμενες. Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο ρομαντισμός κυμαινόταν κυρίως σε δύο διαφορετικά πλαίσια. Από τη μία, έχουμε την πιο ειδυλλιακή διάσταση, όπου υπαινίσσεται το αγροτικό παρελθόν και εξιδανικεύονται οι παραδοσιακοί τρόποι ζωής. Η επαρχία και η φύση παίζουν πρωταρχικό ρόλο σε αυτή τη διάσταση και είναι κάτι που παρατηρούμε στα έργα του John Constable και του William Turner, όπως και στα ποιήματα του William Wordsworth. Από την άλλη, η δεύτερη διάσταση του ρομαντισμού φανερώνει περισσότερο τα συναισθήματα του φόβου και τις ανησυχίες για τις νέες μηχανές

παραγωγής και την αστική ζωή. Αυτό το παρατηρούμε στα έργα του ζωγράφου και συγγραφέα William Blake, του ποιητή Lord Byron, όπως και στα έργα της συγγραφέας Mary Shelley (π.χ. The Modern Prometheus) κ.α.

Εικόνα 4: “The Hay Wain”, έργο του John Constable (1821)

Μέσα από αυτή την ανάλυση, γίνεται φανερό, πως η βιομηχανική επανάσταση αναδιοργάνωσε ριζικά τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές δομές της αγγλικής κοινωνίας, και όχι μόνο. Για να κατανοήσουμε τις σημερινές αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας και να αποκαλύψουμε το τι συμβολίζουν αυτές για τον ενδεχόμενο τουρίστα, πρέπει να έχουμε πάντοτε υπόψη αυτή τη διχοτομία μεταξύ πόλης και επαρχίας, διότι αποτελεί το κλειδί για την κατασκευή, κυκλοφορία και αναπαραγωγή τους. Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, λόγω των εξελίξεων που προαναφέρθηκαν, η αντίθεση μεταξύ αυτών των γεωγραφικών περιοχών δεν χαρακτηρίζονται μόνο από τις διαφορές στον ορισμό τους, αλλά αναπτύχθηκε σε μια «σκληρή» διχοτομία, φορτισμένο με πολιτισμικό νόημα, μέσω του οποίου οι άνθρωποι άρχισαν να κατανοούν τον κόσμο. Σε αυτό το κλίμα της έντονης αστικοποίησης και λόγω των άθλιων συνθηκών επιβίωσης που επικρατούσαν στις πόλεις, η επαρχία παρουσιαζόταν ως μια διέξοδος από αυτό το χάος και την κοινωνική παρακμή. Για πολλούς, συμβόλιζε ένα μέρος όπου

διατηρούνται οι παραδοσιακές κοινωνικές αξίες, το αίσθημα της κοινότητας και η ηρεμία που προσέφερε η φύση προέτρεπε πολλούς να ταξιδέψουν προς την επαρχία.

Κατά τον Martin Wiener (1981, στο Brace, 1997), το Wessex που παρουσιαζόταν στο έργο του Hardy, θεωρήθηκε από το αγγλικό κοινό ως μια αγροτική διέξοδο από τη μοντέρνα ζωή και παράλληλα επιβεβαίωνε την αγροτικότητα ως μέρος του αγγλικού εθνικού παρελθόντος. Ήταν το γέννημα μιας συγκεκριμένης αντίληψης του κόσμου, που επικρατεί έως σήμερα και επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε τις πόλεις και την επαρχία, αλλά και τις επιθυμίες μας. Ο Halfacree (1995) διεξήγαγε έρευνα στο Lancaster και Mid Devon, όπου μελετούσε τη σύσταση του αγροτικού (rural) ως μια «κοινωνική αναπαράσταση». Παρατήρησε σε γενικό επίπεδο ότι κυριαρχεί η διχοτομία αστικό/αγροτικό στους λόγους των κατοίκων όταν προσπαθούν να αποτυπώσουν το τι σημαίνει «αγροτικό». Όπως, επισημαίνει ο Adler (1989, στο Robinson, 2002), ο ρομαντισμός έχει δημιουργήσει μια ισχυρή κληρονομιά για τον τουρισμό σήμερα.

1.3. Η σημασία των τοπιογραφιών και η έννοια της γραφικότητας (picturesque)

Όπως επισημαίνει η Catherine Brace (2003), οι τοπιογραφίες δεν κατέχουν κάποιο παθητικό ρόλο στη δημιουργία κοινωνικών νοημάτων, αλλά συμμετέχουν ενεργά σε πολλές κοινωνικές διεργασίες, όπως και στην ανάπτυξη ταυτοτήτων. Στη δημιουργία, την εξέλιξη και την ενδυνάμωση εικόνων του αγροτικού ειδυλλιακού τόπου, και εν γένει των αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας σήμερα, καθοριστικό ρόλο έπαιξε η ζωγραφική και πιο συγκεκριμένα οι αγροτικές τοπιογραφίες του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα. Τα σύμβολα που απεικόνιζαν βοήθησαν στην ανάπτυξη μιας ιδεατής εικόνας της επαρχίας και της αγροτικής ζωής γενικότερα την περίοδο που φιλοτεχνήθηκαν. Η πολιτισμική κληρονομιά αυτής της ζωγραφικής, όμως, είναι απτή μέχρι και σήμερα. Οι τοπιογραφίες της αγροτικής Αγγλίας αυτών των εποχών αποτελούν μέρος της οπτικής κουλτούρας από την οποία αντλούμε στη σύγχρονη εποχή τις εικόνες μας για την επαρχία της Αγγλίας. Αποτελούν το σημείο κατατεθέν για την αποκρυπτογράφηση των μοντέρνων αναπαραστάσεων της περιοχής και βασική πηγή πολλών συμβόλων που χαρακτηρίζουν το αγροτικό ειδυλλιακό τοπίο. Επίσης, σύμφωνα με τη Brace (2003), μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη μιας εθνικής ταυτότητας κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου έπαιξαν

οι τοπιογραφίες αγροτικών περιοχών, οι οποίες συμβόλιζαν την «Αγγλικότητα». Στη συγκεκριμένη ενότητα θα αναλυθεί ο ρόλος που παίζουν οι τοπιογραφίες του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα, στη δημιουργία των σύγχρονων αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας και έπειτα, θα συζητηθεί η κομβική σημασία της έννοιας της «γραφικότητας» (picturesque) που χαρακτήριζε αυτές τις τοπιογραφίες και χρησιμοποιείται έως σήμερα για να περιγράψει τοπία της αγγλικής επαρχίας.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο Malcolm Andrews (2021), μας πληροφορεί ότι κατά τη διάρκεια της Γεωργιανής Αγγλίας παρατηρείται μια αύξηση του τουρισμού από ανθρώπους που αναζητούσαν το γραφικό (picturesque). Μεγάλη επιρροή σε αυτό το είδος του τουρισμού υπήρξαν τα έργα του Claude Lorrain και του Nicolas Poussin, ζωγράφοι του καλλιτεχνικού ρεύματος του μπαρόκ κατά τον 17^ο αιώνα. Πρωτοπόρος στην ανάδειξη της αισθητικής της γραφικότητας θεωρείται ο William Gilpin τον 18^ο αιώνα, ο οποίος προέτρεψε τους ταξιδιώτες αναψυχής να βιώσουν τη χώρα τους σε συνάρτηση με τη γραφική της ομορφιά. Κατά τον Andrews (2021), με τον Gilpin αναδύεται ένας νέος τουρίστας που έρχεται να αντικαταστήσει τον τουρίστα του Grand Tour, ο οποίος περιγράφει τα τοπία, όχι με τυπικές κλασικές έννοιες, αλλά με ιδέες της γραφικότητας, οι οποίες έχουν επικρατήσει έως σήμερα. Σε αυτή τη φάση, αρχίζουν να αναδύονται οι πιο συμβατικές περιγραφές που ταυτίζονται με την αγγλική επαρχία σήμερα. Ωστόσο, ακόμη η παρουσία του εξοχικού (cottage) δεν είναι ισχυρή, όπως θα είναι κατά τον 19^ο αιώνα. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, λοιπόν, ο τουρισμός αυτός αυξάνεται από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα και έπειτα, ενώ λόγω της ποικιλίας που χαρακτηρίζει την επαρχία της Αγγλίας, πολλοί ξένοι επιθυμούν να ταξιδέψουν σε αυτή.

Εικόνα 6: Τοπιογραφία του William Gilpin (1794), «πατέρα» της ιδέας της γραφικότητας

Η εξέλιξη των αγροτικών τοπιογραφιών (18^{ος} – 19^{ος} αιώνας)

Στο βιβλίο του ο Andrews (2021), δείχνει την εξελικτική πορεία των τοπιογραφιών για την Αγγλική επαρχία και το πως τα μοτίβα που περιλάμβαναν άλλαζαν ανά τους καιρούς. Έργα σταθμοί που βοήθησαν στην κατασκευή του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου αποτέλεσαν αυτά του John Gainsborough και του John Constable. Ο πρώτος θεωρείται από τους πιο σημαντικούς τοπιογράφους του δεύτερου μισού του 18^{ου} αιώνα. Με τα έργα του παρατηρείται μια στροφή στην τέχνη από τα πιο κλασικά έργα όπως τα πορτραίτα, στις τοπιογραφίες, που θα αυξάνονται όλο και πιο πολύ αργότερα. Σύμφωνα με τον Andrews (2021), το έργο του Gainsborough, «Landscape with cottage and church» (1771-1772) (εικόνα 7), καθίσταται η κεντρική αναπαράσταση της αγγλικής επαρχίας για τους Βικτωριανούς, οι οποίοι βλέπουν σε αυτό μια «γλυκιά» εικόνα μακριά από την εκβιομηχάνιση και την αστική ζωή. Ο Gainsborough θεωρείται ιδρυτής των κλασικών μοτίβων που χρησιμοποιούνται να περιγράψουν και να απεικονίσουν την αγγλική επαρχία, ενώ τα έργα του συνδυάζουν εικόνες από την Παλιά Αγγλία και μια «άλλη Αγγλία». Χάρη στον Gainsborough, πολλά από αυτά έγιναν μέρος της γραφικής Αγγλίας και επομένως, του αγγλικού «εθνικού στυλ».

Σε αυτή την αισθητική της γραφικότητας, συμπεριλαμβάνονται και τα έργα του John Constable, ο οποίος φιλοτέχνησε πολλές τοπιογραφίες που απεικόνιζαν την αγγλική αγροτικότητα. Το έργο του, «The Cornfield» (1826), περιγράφηκε ως ένα φιλοτέχνημα της «αυθεντικής Αγγλίας» όταν εγκαινιάστηκε και με το πέρασμα των χρόνων, έγινε μέρος του αγγλικού πολιτισμού. Το έργο αυτό, κατά τον Andrews (2021), χαρακτηρίζει το αισθητικό ρεύμα των τελών του 18^{ου} αιώνα και βοήθησε στην κατασκευή του «επαρχιακού ειδυλλίου» για τους Βικτωριανούς. Μας πληροφορεί ο Andrews ότι μετά τον πόλεμο με τη Γαλλία, η εικόνα του αγγλικού έθνους δεν συνδέεται πια με το στυλ του Gainsborough και του Constable, που είχαν στο επίκεντρο την αισθητική της γραφικότητας. Τώρα, αναδύεται μια νέα εικόνα για το έθνος, ενώ ταυτόχρονα, επικρατεί ένας φόβος ότι η γραφική Αγγλία εξαφανίζεται, κάτι που διαπιστώνεται και στα λόγια του Constable. Κατά τον 19^ο αιώνα, λοιπόν, η εικόνα αυτή της γραφικότητας, αν και υπό εξαφάνιση, υπέστη αλλαγές και αποκτά μια ηθική διάσταση (Andrews, 2021). Η γραφική επαρχία της χώρας συμβολίζει την άνεση και προσφέρει μια διέξοδο από την καθημερινότητα. Παρατηρούμε, εδώ, τον φόβο για την εξαφάνιση της «Παλιάς Αγγλίας».

Αναδύεται μια συγκεκριμένη εικόνα για την επαρχία της Αγγλίας εκείνη την περίοδο, η οποία είναι αυτή που έχει επικρατήσει έως σήμερα. Όλοι έχουμε ακούσει ή διαβάσει για τα «όμορφα γραφικά χωριά» της Αγγλίας, ή τα «γραφικά τοπία» της. Όταν τα ακούμε αυτά μας έρχονται

στο μυαλό στιγμιότυπα από ένα «κλασικό αγγλικό χωριό», ακόμη και αν δεν έχουμε επισκεφθεί ποτέ την περιοχή. Αυτά τα στιγμιότυπα προέρχονται από εικόνες όπως τις πιο γνωστές τοπιογραφίες της επαρχίας, από πραγματικές φωτογραφίες της περιοχής, από εικονογραφήσεις σε βιβλία κ.α. Οι εικόνες αυτές γίνονται ακόμα πιο ισχυρές στο μυαλό μας μέσω τουριστικών φαντασιακών. Κατά τον Robinson (2002), ο οποίος μιλά για τον λογοτεχνικό τουρισμό που ταυτίζεται άμεσα με τον τουρισμό στην αγγλική επαρχία, ο τουρισμός που πραγματοποιείται με βάση τη Jane Austen, τον Thomas Hardy ή τις αδερφές Brontë, είναι βαθιά συνδεδεμένος με την κληρονομιά της αισθητικής της γραφικότητας.

Εικόνα 7: “Landscape with cottage and church”, έργο του Thomas Gainsborough (1771 - 1772)

Η «γραφική Αγγλική επαρχία» στις δημοσιεύσεις του Instagram

Στις μέρες μας, πολλοί στρέφονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και άλλες ψηφιακές πλατφόρμες, για να πάρουν έμπνευση για κάποιο ταξίδι. Οι τυπικοί χρήστες αυτών των μέσων,

ήδη λαμβάνουν ερεθίσματα έμπνευσης μέσω της καθημερινής τους χρήσης αυτών. Σε σελίδες όπως το Facebook και το Instagram, υπάρχει μια συνεχή ροή περιεχομένου και κυκλοφορία της πληροφορίας. Οι περισσότεροι χρήστες, λοιπόν, έμμεσα, και χωρίς απαραίτητα να το επιδιώκουν, καταναλώνουν εικόνες από διάφορες περιοχές του κόσμου, συμπεριλαμβανομένου και της Αγγλικής επαρχίας. Στο Instagram, πάνω στο οποίο βασίζεται η δική μου έρευνα, μπορούμε να παρατηρήσουμε αυτή την επικράτηση μιας γραφικής ιδέας για την επαρχία και πόσο συχνά εμφανίζεται σε περιγραφές της περιοχής. Εφόσον έχει αναλυθεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο γεννήθηκε αυτό το χαρακτηριστικό της γραφικότητας, γίνεται κατανοητή η πηγή αυτών των αναπαραστάσεων. Ένας λογαριασμός (@we.love.england) δημοσιεύει μια φωτογραφία του χωριού Hebden στη Βόρεια Yorkshire και στην περιγραφή της ανάρτησης, αναφέρει ότι το χωριό είναι «γραφικό» και η επαρχία «γραφική» (εικόνα 8). Ο λογαριασμός @cotswolds_culture δεν είναι κάποιος επίσημος λογαριασμός αλλά, έχει πάνω από 400.000 ακολούθους. Διαμοιράζει περιεχόμενο για την ευρύτερη περιοχή των Cotswolds (εικόνα 9). Σε μια ανάρτηση του, ενός βίντεο μερικών δευτερολέπτων, η λεζάντα αναγράφει, «take a look at these picturesque thatched cottages in the Cotswolds». Δύο άλλοι λογαριασμοί, @travelwithveronica και @thechaosdiaries, μιλούν για «picturesque streets» και «picturesque villages». Θα μπορούσαμε να πούμε πως υπάρχουν ορισμένες λέξεις-κλειδιά που χαρακτηρίζουν τις περιγραφές της αγγλικής επαρχίας, και το γραφικό (picturesque), αποτελεί σίγουρα από τα πιο συχνά εμφανιζόμενα. Μέσα από αυτή τη σύντομη παρουσίαση, λοιπόν, γίνεται σαφές ότι οι αγροτικές τοπιογραφίες έπαιξαν και παίζουν εξέχων ρόλο στη δημιουργία των σύγχρονων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας και η σημαντική διάσταση που έλαβε η αισθητική της γραφικότητας κατά τον 19^ο αιώνα, υπήρξε το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζονται οι σημερινές περιγραφές για τα τοπία της αγγλικής επαρχίας.

Οι πιο εμπεδωμένες αναπαραστάσεις πηγάζουν, όπως προαναφέρθηκε, κατά κύριο λόγο από τη λογοτεχνία, τη ζωγραφική και την ποίηση, που χρονολογούνται πριν τον 20^ο αιώνα. Θεωρώ πως η φαντασία παίζει ιδιαίτερο ρόλο στην ισχυροποίηση των αναπαραστάσεων. Η εξέλιξη των αναπαραστάσεων ανά τις δεκαετίες, η αναπροσαρμογή τους σε διαφορετικά μέσα, η αναπαραγωγή τους σε διαφορετικά κοινωνικοπολιτικά πλαίσια, και εν τέλει η κατανάλωση τους, προϋποθέτει τη χρήση της φαντασίας. Όταν τις καταναλώνουμε, είτε σε μορφή εικόνων, είτε ως πολιτισμικά μέσα, η φαντασία μας και η προσκόλληση σε αυτές των δικών μας εσωτερικών επιθυμιών, παίζει πρωταρχικό ρόλο. Η φαντασία αυτή, βέβαια, έχει να κάνει με το γεγονός ότι μιλάμε για αναπαραστάσεις που παραπέμπουν σε κάτι ιδεατό και ιδανικό.

Εννοείται, τότε, πως οι ρόλοι της φαντασίας και της νοσταλγίας είναι εξαιρετικά σημαντικοί, τόσο τον 19^ο αιώνα, όσο και στη σύγχρονη εποχή.

Εικόνα 8: Δημοσίευση του χρήστη @we.love.england όπου φαίνεται η περιγραφή της δημοσίευσης και πως χρησιμοποιείται η έννοια της «γραφικότητας»

Εικόνα 9: Στιγμιότυπο από ένα Instagram reel του χρήστη @cotswolds_culture που δείχνει την χρήση του όρου «γραφικά» στη λεζάντα του βίντεο

1.4. Η επιβίωση του «rural idyll» στις σύγχρονες αναπαραστάσεις και ο αντίκτυπος στον τουρισμό

Μέσα από τα προηγούμενα κεφάλαια αυτής της ενότητας, έγινε μια παρουσίαση του περιεχομένου των αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας. Η πλειονότητα των αναπαραστάσεων βασίζεται πάνω στην κληρονομιά του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου (rural idyll), που εκφράστηκε μέσω της λογοτεχνίας και της τέχνης. Όταν μελετούμε ένα σύγχρονο φαινόμενο και προσπαθούσαμε να τον κατανοήσουμε, είναι απαραίτητο να αναζητήσουμε στις ρίζες αυτού για να τον αποκωδικοποιήσουμε. Στην περίπτωση της δικής μου μελέτης, έθεσα το ερώτημα του που βασίζονται οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας. Οι εικόνες μεγάλων πεδιάδων, «γραφικών», παραμυθένιων χωριών, των «cottages» και των λόφων, αλλά και όλα όσο αυτά συμβολίζουν, πηγάζουν από κάπου. Οι εικόνες αυτές, εννοείται πως υπάρχουν στην πραγματικότητα, αλλά αποτελούν την πραγματικότητα για όλες τις επαρχιακές περιοχές της Αγγλίας; Γιατί κυριαρχούν αυτές οι συγκεκριμένες αναπαραστάσεις; Όπως ήδη ειπώθηκε, για τους περισσότερους τουρίστες, η επαρχία προσφέρει μια απόδραση από την καθημερινότητα και το σύγχρονο, ενώ αναγνωρίζεται για την ηρεμία και την παράδοση που διατηρεί. Όντως, οι επαρχιακές περιοχές δεν είναι τόσο πυκνοκατοικημένες όπως οι πόλεις και το στοιχείο της φύσης είναι για πολλούς μια πηγή ηρεμίας. Ωστόσο, σε αυτές τις σύγχρονες αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας, η αγροτικότητα πάντα έχει ένα θετικό πρόσημο. Εξιδανικεύεται και υπαινίσσεται για αυτά που προσφέρει και συμβολίζει για τον σύγχρονο άνθρωπο. Η πραγματικότητα είναι όμως διαφορετική. Με μια απλή αναζήτηση στην πλατφόρμα του Instagram για τον όρο «English countryside» και στο αντίστοιχο hashtag του, γίνεται αμέσως φανερό πως το αγροτικό ειδύλλιο επιβιώνει έως σήμερα και επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τα κίνητρα των τουριστών. Στην ενότητα αυτή, θα παρουσιαστεί αυτή η επιβίωση του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου στις αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας σήμερα μέσω αναρτήσεων στο Instagram.

Θεωρώ πως η έννοια του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο έχει να κάνει με την οπτική διάσταση, δηλαδή τις εικόνες που βασίζονται σε αυτό. Το δεύτερο έχει να κάνει με τη συμβολική διάσταση, δηλαδή με το τι πρεσβεύουν αυτές οι εικόνες. Σε μια πρώτη φάση θα επικεντρωθώ στην οπτική διάσταση που κυριαρχεί στις δημοσιεύσεις. Στις περισσότερες δημοσιεύσεις, είτε είναι μια φωτογραφία, μια συλλογή φωτογραφιών, ή ακόμα και βίντεο, κυριαρχούν συγκεκριμένα μοτίβα και υπάρχει μια τυπικότητα που χαρακτηρίζει αυτές τις εικόνες. Αυτή η τυπικότητα μας φανερώνει δύο πράγματα. Μας επιβεβαιώνει, από τη

μία, ότι υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα οπτικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την αγγλική επαρχία σήμερα, όπως τα cottages, οι επαύλεις, οι λίμνες, οι πλακόστρωτοι δρόμοι, οι κήποι, τα pubs, οι πύργοι, οι μεγάλες πράσινες πεδιάδες. Επίσης, μας δείχνει το γεγονός πως η κυριαρχία αυτών των στοιχείων ωθεί πολλούς χρήστες της πλατφόρμας να τα συμπεριλάβουν στις αναρτήσεις τους που σχετίζονται με την αγγλική επαρχία, καθώς αυτό θα ταιριάζει με την επικρατέστερη αναπαράσταση. Οι δημιουργοί, δηλαδή, νιώθουν την ανάγκη να επιμεληθούν τις αναρτήσεις τους ώστε να ομοιάσουν με αυτές τις αναπαραστάσεις. Μια ενδιαφέρουσα πτυχή αυτών των αναπαραστάσεων στο Instagram, που χαρακτηρίζει γενικότερα τις δημοσιεύσεις σε αυτή την ψηφιακή εποχή όπου οι τάσεις και η κυκλοφορία της πληροφορίας πραγματοποιείται με εξαιρετικά γρήγορους ρυθμούς, είναι το γεγονός ότι πολλές δημοσιεύσεις μοιάζουν ίδιες για να αποτελέσουν μέρος αυτών των τάσεων.

Εικόνα 10: Ένα παράδειγμα μιας τυπικής περιγραφής της Αγγλικής επαρχίας με όλα τις «απαραίτητες» λέξεις και φράσεις- κλειδιά (δημοσίευση του χρήστη @julieythe1st).

Η συμβολική διάσταση είναι επίσης έντονη στις δημοσιεύσεις. Ένας λογαριασμός (@foxglove_and_ivy) έχει αναρτήσει φωτογραφίες από το Elsing Hall και το Manor House. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η χρήση των λέξεων «pastoral» και «romantic» για να περιγράψει τον κήπο του Elsing Hall (εικόνα 12). Αυτές οι έννοιες μας ταξιδεύουν κατευθείαν στον 18^ο και 19^ο αιώνα και δημιουργούν για τον αναγνώστη την αισθητική του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου. Το ίδιο παρατηρούμε στην ανάρτηση της @helloseva, όπου για την

περιοχή των Cotswolds, παρατηρείται στην περιγραφή η χρήση των επιθέτων «pastoral villages» και «idyllic countryside». Επικρατεί ακόμα η εντύπωση πως ο χρόνος κυλά πιο αργά στην Αγγλική επαρχία. Ο λογαριασμός (@itsrachelhannah) δημοσιεύει ένα βίντεο για το Lake District με τη λεζάντα «you live the slow life in the English countryside». Στο ίδιο νήμα, ο λογαριασμός (@wander_linaa) που έχει αναρτήσει φωτογραφίες από το χωριό Lacock, χρησιμοποιεί στην περιγραφή της δημοσίευσης τους όρους «idyllic countryside» και «timeless quality». Μια δημοσίευση που συμπεριλαμβάνει ολόκληρο το «πακέτο» περιγραφής της αγγλικής επαρχίας είναι αυτή του λογαριασμού @scenicdestinationsuk. Η ανάρτηση περιλαμβάνει αρκετές φωτογραφίες σπιτιών με περιγραφές όπως, «The Cotswolds capture the essence of rural England», «charming villages», «feels like stepping back in time» και «timeless beauty».

**theweeshastravel and
visitthecotswoldsuk**
Hans Zimmer • Maestro

...

There's no place more enchanting in England than the idyllic English countryside. The Cotswolds, with its storybook charm and timeless beauty, remains one of our favorite destinations to explore. Picture rolling hills, fairytale villages, and historic market towns that seem frozen in time.

If you're traveling to the UK, visiting the Cotswolds should be at the top of your list, especially in the fall. Discover a slice of England that has barely changed for centuries and experience the magic of the countryside.

Here are some of the most picturesque villages and towns in the Cotswolds that have captured our hearts over the years:

Εικόνα 11: Παράδειγμα της τυπικής περιγραφής της Αγγλικής επαρχίας, συγκεκριμένα της περιοχής των Cotswolds, που συνηθίζεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε επίσημες τουριστικές σελίδες (Δημοσίευση των χρηστών @theweeshastravel & @visitthecotswoldsuk)

Εικόνα 12: Ο κήπος περιγράφεται ως «pastoral» και «romantic» από τον χρήστη @foxglove_and_ivy

Όλα αυτά τα μοτίβα πηγάζουν από μια εποχή προ του 20^{ου} αιώνα και βασίζονται στο ρεύμα του ρομαντισμού και την εικόνα του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου. Εάν ρωτήσουμε κάποιον από τι αποτελείται η «ουσία της αγροτικής Αγγλίας», θα μας απαντήσει με τα κυρίαρχα στοιχεία για τα οποία κάνουμε λόγο τώρα. Επιπλέον, η ταύτιση της αγγλικής επαρχίας με το παρελθόν, είναι κάτι που ξεκινάει κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης. Η επαρχία συμβόλιζε το εθνικό γνήσιο παρελθόν σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων. Ο λογαριασμός @julieythelst σε μια δημοσίευση για τα Cotswolds, χρησιμοποιεί ξανά μια τυπική περιγραφή για την περιοχή, όπου ο χρόνος πηγαίνει πιο αργά και ο τόπος θεωρείται ειδυλλιακός (εικόνα 10). Ο λογαριασμός @anoushkalila απεικονίζει την περιοχή των Cotswolds και την αναπαριστά ως ειδυλλιακή με την περιγραφή «it's going to be idyllic». Τέλος, οι λογαριασμοί @visitthecotswoldsuk και @theweeshastravel, φαίνεται να χρησιμοποιούν όλα τα τυπικά επίθετα για να περιγράψουν την περιοχή των Cotswolds και θυμίζει μια περιγραφή που συναντάμε και σε επίσημες τουριστικές σελίδες, «idyllic English countryside», «enchanted English countryside», «timeless beauty», «rolling hills», «frozen in time» (εικόνα 11).

Έχει σημασία να ξανά τονίσω τη σημασία αυτής της τυποποίησης των περιγραφών. Υπάρχει μια συμμόρφωση με το κυρίαρχο που βοηθά στην ενδυνάμωση των αναπαραστάσεων, και παράλληλα δείχνει τη δύναμη αυτών στη σημερινή εποχή. Πολλοί πιστεύουν πως πρέπει να περιγράψουν τον τόπο έτσι, γιατί οι αναπαραστάσεις είναι τόσο εμπεδωμένες στο συλλογικό νου που αποτελούν την πραγματικότητα. Όταν οι αναρτήσεις φτάνουν στα μάτια των χρηστών,

οι οποίοι μπορεί να σκέφτονται να ταξιδέψουν στην αγγλική επαρχία, μπορεί και όχι, η εικόνα έχει ήδη φτιαχτεί για αυτούς. Κατά κάποιον τρόπο, έχουν ήδη ταξιδέψει εκεί και έχουν βιώσει όλα όσα προσφέρει η επαρχία της Αγγλίας. Γνωρίζουν τι θα συναντήσουν, πριν ακόμα την επισκεφθούν. Η επικράτηση μιας ειδυλλιακής εικόνας για την αγγλική επαρχία, αποκαλύπτει τη βαθιά ριζωμένη αντίληψη πως αποτελεί το ακριβώς αντίθετο της πόλης και μπορεί κανείς εκεί να ζήσει ένα παραμύθι, κοντά στη φύση, όπου θα συναντήσει την ηρεμία και την ψυχική γαλήνη. Θα έρθει σε επαφή με το παρελθόν, σε ένα μέρος που έχει παγώσει στον χρόνο και αντιπροσωπεύει την αυθεντικότητα. Το γεγονός αυτό μας επιβεβαιώνει πως οι σύγχρονοι άνθρωποι έχουν τις ίδιες επιθυμίες με τους ανθρώπους του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα. Αναζητούν μέρη που θα τους προσφέρουν την απλότητα και την ηρεμία, όπου θα μπορέσουν να ξεχάσουν τις καθημερινές τους ανησυχίες που πηγάζουν από τα προβλήματα του σύγχρονου καπιταλιστικού κόσμου.

Ενότητα 2: Τουρισμός στην Αγγλική επαρχία: η κομβική σημασία της λογοτεχνίας

2.1. Ο ρόλος της λογοτεχνίας στη δημιουργία αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας (18^{ος} – 20^{ος} αιώνας)

Οι εικόνες που κυριαρχούν για την αγγλική επαρχία αλλά και οι λόγοι που έχουν αναπτυχθεί μέσα στα χρόνια γύρω από αυτήν έχουν τις ρίζες τους σε διάφορες πηγές. Μία από αυτές είναι η πλούσια αγγλική λογοτεχνία που διαπραγματεύεται ζητήματα της αγροτικότητας ή λαμβάνει χώρα στην επαρχία και εκδόθηκαν από τον 18^ο έως και τον 20^ο αιώνα. Βέβαια, πρέπει να τονιστεί ότι δεν εκλείπουν τα διάφορα έργα πριν και μετά από αυτή τη χρονική περίοδο, όπως επίσης και η ξένη λογοτεχνία που αναφέρεται στην αγγλική επαρχία και τα χαρακτηριστικά της. Ωστόσο, αυτό το χρονικό διάστημα των τριακοσίων περίπου χρόνων αποτελεί μια κρίσιμη περίοδο όσον αφορά τη δημιουργία και την εξέλιξη των λόγων και των εικόνων γύρω από αυτό που αποκαλούμε και εννοούμε σήμερα ως «αγγλική επαρχία». Οι σύγχρονες αναπαραστάσεις πηγάζουν σε μεγάλο βαθμό από τις εννοιολογήσεις της αγγλικής αγροτικότητας που αναπτύχθηκαν μέσα από τη λογοτεχνία κατά τη διάρκεια αυτών των αιώνων. Από τα τέλη του 18^{ου} έως και τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, μπορούμε να εντοπίσουμε μια εξαιρετικά ιδιάζουσα περίοδος για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των πιο γνωστών και κυρίαρχων μοτίβων που χαρακτηρίζουν την αγγλική επαρχία σήμερα.

Η σημασία της λογοτεχνίας και η επιβίωση της κληρονομιάς της στη σύγχρονη εποχή, διαφαίνεται στο γεγονός ότι ένας μεγάλος αριθμός τουριστών, και όχι μόνο, αναφέρεται σε κάποιο αγγλικό λογοτεχνικό έργο όταν μιλά για το πως μοιάζει η αγγλική επαρχία. Αυτό δεν σημαίνει ότι έχουν διαβάσει αυτά τα βιβλία και έχουν εις γνώσιν τους την πλοκή και τις πραγματικές περιγραφές που υπάρχουν σε αυτά, αλλά από τότε που εκδόθηκαν για πρώτη φορά, οι εικόνες και οι αναπαραστάσεις που γεννήθηκαν από αυτά τα έργα έχουν ανακατασκευαστεί και ανακυκλωθεί πολλαπλές φορές. Η ύπαρξη δεκάδων τηλεοπτικών και κινηματογραφικών διασκευών αποκαλύπτουν την επιρροή της αγγλικής λογοτεχνίας στη μοντέρνα εποχή. Όπως γίνεται κατανοητό, οι αναπαραστάσεις που έχουν οι περισσότεροι στο μυαλό τους για την αγγλική επαρχία και τα χωριουδάκια της μπορεί κάλλιστα να προέρχονται

από αυτές τις διασκευές. Εδώ, βέβαια, τίθεται και το ζήτημα της αυθεντικότητας των αναπαραστάσεων, μια συζήτηση που θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο, αλλά μπορούμε να κάνουμε μια εύλογη υπόθεση ότι η λογοτεχνία, αλλά και η ζωγραφική, του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα, αποτελούν τις βασικότερες πηγές πάνω στις οποίες βασίζονται σήμερα οι επικρατέστερες αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας και ωθούν τουρίστες να ταξιδέψουν στην αγγλική επαρχία.

Στην ενότητα αυτή, θα συζητηθεί ο τρόπος με τον οποίο η λογοτεχνία του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα συγκεκριμένα, επηρέασε και επηρεάζει αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας. Έπειτα, θα αναφερθεί η σύνδεση της περιοχής με τα παραμύθια και τη λαογραφία και, τέλος θα παρουσιαστεί η πολύπλοκη φύση των αναπαραστάσεων με παραδείγματα από αναρτήσεις στο Instagram.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η εκβιομηχάνιση της παραγωγής και η έντονη αστικοποίηση που συντελέστηκε εκείνη την εποχή, οδήγησαν πολλούς συγγραφείς να εκτονώσουν την ανησυχία, τους φόβους και τον εκνευρισμό τους με αυτή τη νέα αστική πραγματικότητα στα έργα τους. Το ρεύμα του ρομαντισμού έδειξε το συλλογικό πένθος για την υπό εξαφάνιση αγροτική ζωή και τον τρόπο που προκαλούσαν οι νέες μηχανές. Οι άθλιες συνθήκες επιβίωσης που επικρατούσαν στις πόλεις και η διευρυμένη φτώχεια που κατέβαλλε ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, προκαλούσαν συναισθήματα αγωνίας και φόβου στη μάζα και η νοσταλγία για την απλότητα της προ-βιομηχανικής ζωής μεγάλωνε όλο και πιο πολύ. Η θλίψη για την απώλεια της «Παλιάς Αγγλίας» είχε ξεκινήσει ήδη από τα χρόνια της πρωτοεκβιομηχάνισης αλλά το αποκορύφωμα εντοπίζεται στον 19^ο αιώνα. Η σημασία και η επιρροή της λογοτεχνίας γίνεται κατανοητή μέσα σε αυτό το πλαίσιο.

Σημαντικές πληροφορίες για τη δύναμη της αγγλικής λογοτεχνίας κατά τη διάρκεια της Βικτωριανής εποχής στη δημιουργία συγκεκριμένων εικόνων για την αγγλική επαρχία τόσο για τους ντόπιους Άγγλους όσο και για τους ξένους, βρίσκουμε στο βιβλίο του Malcolm Andrews (2021). Ο συγγραφέας αναφέρει το πρώτο έργο του Charles Dickens, ευρέως γνωστό και ως «Pickwick Papers» που πρωτοεκδόθηκε το 1836, ως μια λογοτεχνική πηγή που ενδυνάμωσε την ήδη υπάρχουσα εξιδανικευμένη εικόνα που υπήρχε για την αγροτική Αγγλία για τους βικτωριανούς, όπως επίσης και τα υπόλοιπα βιβλία του, που υπήρξαν έργα σταθμοί σε αυτή τη διαδικασία εξιδανίκευσης της αγροτικής ζωής (Andrews, 2021). Μας πληροφορεί, επίσης, για την εξάπλωση της αγγλικής λογοτεχνίας εκτός της Ευρώπης φέρνοντας ως παράδειγμα την περίπτωση του αγγλοαμερικανού συγγραφέα Henry James. Ο Andrews τονίζει ότι πολλά από τα κλασικά μοτίβα που χαρακτήριζαν την επαρχία της Αγγλίας κατά τη Βικτωριανή εποχή όπως το χωριό, το «cottage», οι πεδιάδες κ.α., ήταν ήδη γνωστά στον James

που διέμενε στην Αμερική πριν επισκεφθεί την Αγγλία. Η γραφική εικόνα της Αγγλίας είχε «ταξιδέψει» μέσω της λογοτεχνίας και της τέχνης των Βικτωριανών, αλλά και των προγενέστερων και είχαν κατασκευάσει στο μυαλό του James την «ουσία της Αγγλίας», όπως την αποκαλούσε ο ίδιος (Andrews, 2021).

Σε αυτή τη συζήτηση περί της σημασίας της λογοτεχνίας ως ένα από τα βασικότερα θεμέλια των μοντέρνων αναπαραστάσεων, μπορούμε να αναφερθούμε στους Frost και Laing (2014), οι οποίοι μιλούν για τους «κύκλους αναπαραστάσεων» που χαρακτηρίζουν την Αγγλικότητα και την επαρχία και το γεγονός ότι η λογοτεχνία παίζει εξέχοντα ρόλο στη διαδικασία μυθοποίησης της αγροτικότητας. Ο Bunce στο βιβλίο του (1994), εξηγεί μια σημαντική διάσταση, αυτή των παιδικών διαβασμάτων και της σύνδεσής τους με τις εικόνες μας για την επαρχία. Τονίζει, ότι οι περισσότερες εικόνες που έχουμε για εκείνη, προέρχονται από τα βιβλία που διαβάζουμε ως παιδιά και πως γύρω στο 1860 έως το 1890, αρχίζει να αναπτύσσεται περισσότερο η παιδική λογοτεχνία, ενώ πρωτότερα οι περισσότερες εικόνες για την εξοχή προέρχονται από κλασικούς συγγραφείς και ποιητές του 19^{ου} αιώνα. Η σύνδεση των παιδικών διαβασμάτων με τις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας και εν γένει τον τουρισμό σε επαρχιακές εποχές, επιβεβαιώνεται και με την έρευνα της Squire (1993) στην περιοχή του Lake District, που συνδέεται με τα βιβλία της Beatrix Potter. Σύμφωνα με τη συγγραφέα, οι επισκέπτες αισθάνονται αισθήματα νοσταλγίας για την παιδική τους ηλικία, αλλά και συνάμα μια ρομαντική αίσθηση για την αγγλική εξοχή, διότι είχαν διαβάσει τα βιβλία της Potter ή είχαν μια εικόνα για τα έργα της ήδη από τα παιδικά τους χρόνια. Επιπλέον, παρατηρείται από τις συνεντεύξεις η σύνδεση της αγγλικής εξοχής με μια χαρούμενη παιδική ηλικία που αναπολούν οι επισκέπτες και προσπαθούν να ξανά «βρουν» επισκέπτοντας την περιοχή του Lake District. Τέλος, μεγάλο ενδιαφέρον έχει η μελέτη της Butler (2020) για τη σημασία της παιδικής λογοτεχνίας, συμπεριλαμβανομένου και της αγγλικής, στη φαντασία και τον τουρισμό. Μας πληροφορεί η Butler ότι το διάσημο βιβλίο της Potter, «The Tale of Peter Rabbit», αποτελεί την κυρίαρχη πηγή από την οποία πηγάζουν οι επικρατέστερες αναπαραστάσεις για την αγγλική επαρχία για τους Ιάπωνες.

Η σύνδεση των παραμυθιών με την Αγγλική επαρχία

Για να κατανοήσουμε σε μεγαλύτερο βαθμό τη σημασία της λογοτεχνίας στη διαμόρφωση των κυρίαρχων αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας, επιστρέφω στην κρίσιμη περίοδο της βιομηχανικής εποχής που φτάνει στην ακμή της κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα. Όπως είναι ήδη γνωστό, η νέα αστική ζωή και όλα όσα αυτή επέφερε, οδήγησε σε μια μαζική νοσταλγία

για το αγροτικό παρελθόν και τη σταδιακή ανάπτυξη του ρεύματος του Ρομαντισμού ως απάντηση στην εκβιομηχάνιση και το κίνημα του Διαφωτισμού τον 18^ο αιώνα. Ως ένα πνευματικό και καλλιτεχνικό ρεύμα είχε ως βάση το συναίσθημα, και όχι τη λογική, και την επανασύνδεση με τη φύση. Ταυτόχρονα σε γεωπολιτικό επίπεδο, ο 19^{ος} αιώνας εγκαινίασε τη δημιουργία των πρώτων εθνών-κρατών που γνωρίζουμε σήμερα. Μέσα σε αυτή την πνευματική ανησυχία και με τις νέες γεωπολιτικές αναδιατάξεις, από τον ρομαντισμό γεννιέται ο εθνικισμός. Τα νεοσύστατα έθνη-κράτη και οι πολίτες τους επιδίωξαν να διαμορφώσουν τη δική τους εθνική ιστορία και ταυτότητα, μετά από αιώνες λαϊκής ανομοιογένειας στο εσωτερικό των επικρατειών. Σε αυτή την προσπάθεια, σημαντικό ρόλο έπαιξε η λαογραφία, ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Γερμανία και η Φινλανδία, η οποία γέννησε και αναδιαμόρφωσε παραμύθια, όπου πολλά συνδέονταν με τη φύση και την επαρχία γενικότερα. Αυτή η κληρονομιά των παραμυθιών που γεννήθηκαν τότε και που συνεχίζουν σήμερα να αποτελούν βασικά παιδικά διαβάσματα και μέρος της ποπ κουλτούρας, συνδέεται άμεσα με τις σύγχρονες αναπαραστάσεις και λόγους που επικρατούν για την επαρχία, και φυσικά για την αγγλική επαρχία.

Σε πολλές δημοσιεύσεις από το δείγμα που πάρθηκε από το Instagram, χρησιμοποιείται το hashtag #fairytale ή αναφέρεται η ομοιότητα μιας επαρχιακής περιοχής της Αγγλίας με παραμύθι. Σε μια ανάρτηση (@landmarktrust) ένα cottage περιγράφεται ως «βγαλμένο από τις σελίδες ενός παραμυθιού», σε άλλο (@we.love.england) η ανάρτηση τελειώνει με την ερώτηση, «έχεις επισκεφθεί ποτέ ένας μέρος όπου αισθάνεσαι ότι μπαίνεις μέσα σε ένα παραμύθι;», ενώ τα «παραμυθένια χωριά ή/και cottages» είναι ένα συχνό μοτίβο στις δημοσιεύσεις που απεικονίζουν μέρη της επαρχίας.

Η πολυπλοκότητα των λογοτεχνικών αναπαραστάσεων με παραδείγματα από το Instagram

Συγγραφείς όπως η Jane Austen, οι αδερφές Brontë και η Beatrix Potter, έγραψαν έργα που λάμβαναν χώρα στην επαρχία της Αγγλίας και για τους αναγνώστες των εποχών τους αλλά και για τους σύγχρονες αναγνώστες, αποτέλεσαν κομβικά έργα που κατασκεύασαν συγκεκριμένες εικόνες για την αγγλική αγροτικότητα, για το πώς μοιάζει η αγγλική επαρχία και για τις κοινωνικές πρακτικές που χαρακτηρίζουν τις επαρχιακές κοινότητες. Ένα κλασικό αγγλικό χωριό, για παράδειγμα, ταυτίζεται στο μυαλό πολλών με το φανταστικό «Highbury» που περιγράφεται στο έργο «Emma» της Jane Austen. Οι κοινωνικές ιδιοσυγκρασίες οικογενειών ανώτερων κοινωνικών τάξεων, οι μεγάλες επαύλεις και οι τεράστιοι αγγλικοί κήποι όπου πραγματοποιούνται περίπατοι, αποτελούν μία από τις κυρίαρχες αναπαραστάσεις της αγγλικής

επαρχιακής ζωής. Σε άλλους, οι εικόνες που μας περιγράφουν οι αδερφές Brontë στα έργα τους για τους απόκρημνους βάλτους, τις μεγάλες πεδιάδες και τους «ανεμοδαρμένους» λόφους της βόρειας επαρχίας, είναι αντιπροσωπευτικές της «Αγγλικής επαρχίας». Τα έργα της Beatrix Potter, από την άλλη, δημιουργούν στον αναγνώστη μια εικόνα της αγγλικής επαρχίας πιο αγνή, εφόσον προορίζονται για παιδιά, με κυρίαρχα στοιχεία τη συμβίωση με τα ζώα και τον «κλασικό» αγγλικό κήπο. Όλα αυτά τα στοιχεία μαζί δημιουργούν τις επικρατέστερες σύγχρονες αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας αλλά και της «αγγλικότητας», αφού όπως προαναφέρθηκε, υπάρχει μια μακραίωνη ταύτιση του αγγλικού εθνικού χαρακτήρα με την επαρχία. Ωστόσο, οι τρεις αυτές περιπτώσεις έχουν όλες διαφορετικό υπόβαθρο και περιγράφουν διαφορετικές περιοχές της Αγγλίας. Η Austen μιλά για τον νότο, ενώ οι αδερφές Brontë για τον Βορρά. Οι δύο ευρύτεροι τόποι που περιγράφονται είναι εξαιρετικά διαφορετικοί γεωμορφολογικά μεταξύ τους, όπως επίσης διαφέρουν και οι αισθητικές που κατασκευάζονται από τις συγγραφείς. Τέλος, η Potter έλαβε έμπνευση από την περιοχή του Lake District στον Βορρά, που ξεχωρίζει για την αισθητική ομορφιά της, όμως δεν μοιάζει με τις υπόλοιπες επαρχιακές περιοχές στις οποίες αναφέρονται οι προηγούμενες συγγραφείς.

Εικόνα 13: Η δημοσίευση του χρήστη @we.love.england που δείχνει τη σύνδεση της αγγλικής λογοτεχνίας με την επαρχία

Η επιρροή των περιγραφών της Beatrix Potter για την αγγλική αγροτικότητα διαφαίνεται σε μια ανάρτηση (@we.love.england) που απεικονίζεται το χωριό Troutbeck στη Cumbria, για

την οποία έγραψε η Potter και τα λόγια της παραθέτονται στην περιγραφή της ανάρτησης (εικόνα 13). Μια δημοσίευση που αποκαλύπτει ακριβώς την κληρονομιά της λογοτεχνίας στις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχιακής ζωής είναι αυτή της @wildlondoners. Χρησιμοποιεί, μεταξύ άλλων τα hashtags #storybook, #fairycore, #perioddrama και #littlewomen. Το τρίτο hashtag έχει ενδιαφέρον καθώς δεν έχει καμία σχέση με τη δημοσίευση και δεν αναφέρεται ή απεικονίζεται πουθενά κάποια ταινία ή τηλεοπτική σειρά εποχής. Μπορούμε να υποθέσουμε πως χρησιμοποιήθηκε διότι υπάρχει μια πολύχρονη σύνδεση της λογοτεχνίας του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα, και εν γένει οι διασκευές αυτών, με την επαρχία. Επίσης, η χρήση του hashtag #littlewomen μας παραξενεύει εκ πρώτης όψης, καθώς αποτελεί έργο μιας Αμερικανίδας συγγραφέας και λαμβάνει χώρα στην Αμερική του 19^{ου} αιώνα. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, η λογοτεχνία ως σύνολο επηρεάζει αναπαραστάσεις, και όχι μόνο η αγγλική. Αυτό, επιπλέον, δείχνει την πολυπλοκότητα της φύσης των αναπαραστάσεων και αυτό που οι Frost & Laing (2014), αποκάλεσαν «κύκλους αναπαραστάσεων». Σε αυτούς τους κύκλους η Αμερική και η Αγγλία του 19^{ου} αιώνα αποτελούν μέρος του ίδιου περιβάλλοντος στο μυαλό πολλών και αυτό, φυσικά, επηρεάζει τα κίνητρα τουριστών και συνδέεται με το τουριστικό φαντασιακό.

2.2. Λογοτεχνικός τουρισμός: ένα σημαντικό κίνητρο για τουρίστες της αγγλικής επαρχίας

Τι είναι ο λογοτεχνικός τουρισμός;

Η δεύτερη σημαντική διάσταση του ρόλου της λογοτεχνίας στις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας και εν γένει στα τουριστικά κίνητρα είναι ο λογοτεχνικός τουρισμός. Ορίζεται ως ο τουρισμός που πραγματοποιείται σε μέρη και περιοχές που συνδέονται με λογοτεχνικά ενδιαφέροντα. Τουρίστες που ενδιαφέρονται για ένα λογοτεχνικό έργο ή κάποιον συγγραφέα, προγραμματίζουν ταξίδια σε περιοχές όπου είτε διέμενε ο συγγραφέας, είτε βασίζεται κάποιο βιβλίο του. Στην Αγγλία, για παράδειγμα, τα έργα και οι προσωπικότητες της Jane Austen, των αδερφών Brontë, του Shakespeare κ.α. ελκύουν εκατομμύριους τουρίστες από όλον τον κόσμο. Βέβαια, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το φαινόμενο του λογοτεχνικού τουρισμού δεν πραγματοποιείται μόνο από άτομα με ειδικά λογοτεχνικά ενδιαφέροντα και είναι θαυμαστές βιβλίων και συγγραφέων, αλλά και από άτομα που μπορεί να μην έχουν διαβάσει κάποιο βιβλίο που σχετίζεται με μια περιοχή και να έχουν αντλήσει εικόνες της αγγλικής επαρχίας μέσω της

ποπ κουλτούρας γύρω από αυτό γενικότερα. Έτσι, οι τουρίστες που συμμετέχουν σε αυτό το είδος τουρισμού, δεν έχουν όλοι τα ίδια κίνητρα ή παρόμοιο πολιτισμικό υπόβαθρο. Ο όρος του λογοτεχνικού τουρισμού χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια συγκεκριμένη τουριστική δραστηριότητα. Αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι δεν υπάρχουν άτομα, που δεν έχουν διαβάσει τα βιβλία, αλλά που τους γεννιέται η επιθυμία να ταξιδέψουν στην αγγλική επαρχία, να διαμείνουν σε ένα «κλασικό αγγλικό cottage» και να περπατήσουν μέσα στα επαρχιακά δρομάκια, λόγω των επικρατέστερων αναπαραστάσεων που πηγάζουν από διάσημα λογοτεχνικά έργα. Άρα, γίνεται κατανοητό πως μιλάμε για ένα σύνθετο φαινόμενο και η ανάλυση του παίζει μεγάλο ρόλο στην κατανόηση των βασικότερων λόγων επίσκεψης σε επαρχιακές περιοχές της Αγγλίας.

Σύμφωνα με έρευνα του φορέα «Visit Britain» του 2017, η Αγγλία κατατάσσεται τέταρτη παγκοσμίως στα μέρη που παρουσιάζουν ιδιαίτερο πολιτισμικό ενδιαφέρον (Ingram et al, 2021). Άγγλοι συγγραφείς που έχουν περισσότερο ενδιαφέρον για τουρίστες είναι η Jane Austen με 93% και ο William Shakespeare με 64% (Ingram et al., 2021). Παράλληλα, στη Βρετανία ευρύτερα η λογοτεχνική κληρονομιά διαφημίζεται ιδιαίτερα προς τους τουρίστες, ενώ η British Tourist Authority έχει δημοσιεύσει τους λεγόμενους «χάρτες της αγγλικής λογοτεχνίας» που προωθούν μέρη με λογοτεχνικό ενδιαφέρον και κατατοπίζουν με αυτόν τον τρόπο τους ενδεχόμενους τουρίστες (Squire, 1993). Αυτό το είδος του τουρισμού, βέβαια, δεν αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο αλλά παρατηρείται ήδη από τον 18^ο αιώνα. Ο Bunce (1994) μας πληροφορεί ότι η ίδια η επαρχία υπήρξε καταναλωτικό αγαθό και ισχυρό διαφημιστικό στοιχείο για τους εκδοτικούς οίκους κατά τη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα, ενώ στον μεσοπόλεμο οι Βρετανοί εκδότες επένδυσαν στην προβολή και προώθηση της αγγλικής επαρχίας και τη σύνδεσή της με την εθνική ταυτότητα και συνείδηση. Κατά τον Robinson (2002), μεγάλη εποχή για τον λογοτεχνικό τουρισμό αποτέλεσε και ο 19^{ος} αιώνας, όπου τα χαρακτηριστικά του αποδίδονται στο ευρύτερο ρεύμα του Ρομαντισμού και την ανάπτυξη των συστημάτων μεταφορών που διευκόλυναν τα ταξίδια σε περισσότερες περιοχές της Αγγλίας.

Μια σημαντική έρευνα που αναλύει τη σχέση μεταξύ της λογοτεχνίας ως προϊόν καταναλωτισμού και του τουρισμού είναι αυτή του Mike Robinson (2002). Μια πτυχή που τονίζει και υποστηρίζει ότι εκλείπει από προηγούμενες έρευνες για τον λογοτεχνικό τουρισμό είναι το γεγονός ότι η ανάγνωση αποτελεί μια κύρια δραστηριότητα των τουριστών κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους και ότι ο ίδιος ο τουρισμός θεμελιώνεται πάνω στον γραπτό λόγο. Η ανάγνωση, κατά τον ερευνητή, αποτελεί μια δραστηριότητα καταναλωτισμού και ο τουριστικός τομέας εκμεταλλεύεται εδώ και καιρό αυτή την πηγή. Λόγω αυτού παρατηρείται η παραγωγή «τόπων» αποκλειστικά για τουρίστες, οι οποίοι επισκέπτονται μέρη με

λογοτεχνικό ενδιαφέρον, όχι λόγω ενός παθητικού ενδιαφέροντος, αλλά επειδή ακριβώς προωθούνται αυτοί οι «λογοτεχνικοί τόποι». Αυτοί, δεν προορίζονται για μειονότητες τουριστών, αλλά για το ευρύτερο τουριστικό κοινό και έχει σημασία το πως παρουσιάζεται η λογοτεχνία στον τουρίστα. Πολλές περιοχές που εμφανίζουν λογοτεχνικό ενδιαφέρον μπορεί να συμπεριλαμβάνονται σε ένα μέρος ή σε μια «χώρα». Για παράδειγμα, η κομητεία του Warwickshire σχετίζεται με τον Shakespeare και ολόκληρη η χώρα αποκαλείται «Shakespeare's England». Οι αδερφές Brontë, που κατάγονται και έγραψαν τα έργα τους στη Δυτική Yorkshire σχετίζονται με μια ευρύτερη περιοχή, τη «Brontë Country», η οποία και διαφημίζεται ολόκληρη ως η χώρα τους. Αυτές οι «χώρες» αποτελούν ένα αμάλγαμα περιοχών όπου το κοινό τους νήμα είναι η συσχέτισή τους με κάποιον συγγραφέα και φυσικά καθιστούν μια επιτυχημένη τουριστική διαφήμιση. Σύμφωνα με τον Robinson (2002), η σύνδεση μεμονωμένων αξιοθέατων και τόπων μέσω της λογοτεχνίας δημιουργεί ένα ισχυρό τουριστικό προϊόν. Η πρακτική αυτή, υποστηρίζει, είναι ένας τρόπος πραγμάτωσης της φαντασίας των τουριστών. Ιστορίες, χαρακτήρες και τοπία γίνονται ένα και αποκτούν ζωή. Όπως είδαμε συνοπτικά στην έρευνα της Squire (1993), και που τονίζει ο Robinson (2002), η κληρονομιά της λογοτεχνίας αποτελεί πολιτισμικό κεφάλαιο και ο ρόλος της νοσταλγίας παίζει σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση αυτού του κεφαλαίου. Ο λογοτεχνικός τουρισμός επενδύει στην επιθυμία πολλών τουριστών να ταξιδέψουν στον χώρο και τον χρόνο και αυτό φαίνεται μέσα από τις αναρτήσεις που μελέτησα στο Instagram.

Κινώντας στο ίδιο νήμα, ο Mike Crang (2003), μελετά τις «φανταστικές γεωγραφίες» (imagined geographies) που δημιουργούνται μέσω της ανάγνωσης των έργων της Jane Austen και τις αληθινές γεωγραφίες όπου ταξιδεύουν τουρίστες στη σύγχρονη Αγγλία που θυμίζουν την Austen. Όπως και για τον Robinson (2002), έτσι και για τον Crang, οι φανταστικές γεωγραφίες αυτές ανασυγκροτούν ήδη υπάρχοντα πραγματικά τοπία σε τουριστικά προϊόντα. Σύμφωνα με τον Crang, από το 1980 και μετά υπήρξε η ανάγκη για το αγγλικό κράτος να ισχυροποιήσει το έθνος μέσω πολιτιστικών δράσεων και ανάδειξης του εθνικού παρελθόντος. Υποστηρίζει ότι πραγματοποιήθηκε μια προώθηση, αλλά και χειραγώγηση του αγγλικού παρελθόντος, με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργηθεί μια νοσταλγία για την εποχή όπου η Αγγλία ήταν ακόμη «Μεγάλη». Δηλαδή, κυρίαρχη οικονομικά και πολιτικά και ο πληθυσμός της κατά βάση λευκός. Σε αυτό το εγχείρημα, σημασία είχε η ανάδειξη των «country houses» που αποτέλεσαν την πηγή του αγγλικού εθνικισμού και συμβόλιζαν τον αγγλικό εθνικό χαρακτήρα. Τονίζει ένα από τα κυρίαρχα μοτίβα στις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας, αυτό της στασιμότητας. Κατά τον Crang, η εικόνα αυτή των «country houses» θεωρείται αυθεντική και «αγγλική» και προωθεί την εντύπωση ότι ανήκουν σε ένα άχρονο παρελθόν. Η

πρακτική αυτή, που αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης διαδικασίας πώλησης τοπίων, μεταμορφώνει τοπία (sites) σε αξιοθέατα (sights). Ο λογοτεχνικός τουρισμός άπτεται ακριβώς σε αυτή τη διαδικασία.

Ο λογοτεχνικός τουρισμός στις περιοχές του Lake District και των Cotswolds

Η Shelagh Squire (1993) διεξήγαγε μια εξαιρετική έρευνα για τα κίνητρα των τουριστών που επισκέπτονται την περιοχή του Lake District, που σχετίζεται με τη συγγραφέα Beatrix Potter, και τα ευρήματα της αποκαλύπτουν τους πιο συχνούς λόγους επίσκεψης Άγγλων, αλλά και ξένων, στην επαρχία και τις εσωτερικευμένες επιθυμίες που κρύβουν οι επισκέψεις τους. Η ερευνήτρια μας πληροφορεί πως οι επαρχιακές περιοχές της Αγγλίας αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας και προωθούνται ιδιαίτερα σε τουρίστες του εξωτερικού, ενώ η εικόνα της Παλιάς Αγγλίας διαφημίζεται ιδιαίτερα. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο τουρισμός δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους να πραγματοποιήσουν φαντασίες και όνειρα που μπορεί να έχουν. Αναγνώστες των βιβλίων της Beatrix Potter, για παράδειγμα, επισκέπτοντας το Lake District αισθάνονται αισθήματα νοσταλγίας για την παιδική τους ηλικία, αλλά και συνάμα μια ρομαντική αίσθηση για την αγγλική εξοχή. Από τις συνεντεύξεις που πάρθηκαν, η Squire παρατήρησε τη σύνδεση της επαρχίας με μια χαρούμενη παιδική ηλικία και το γεγονός ότι η ανάγνωση των βιβλίων της Potter, ήταν ένας τρόπος επανασύνδεσης με ένα χαμένο ιδεατό παρελθόν. Επιπλέον, τα βιβλία της περιλαμβάνουν πολλά χαρακτηριστικά του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου (rural idyll) και διαφαίνεται μια ταύτιση της επαρχίας με ιδέες περί «αγγλικότητας» και της Παλιάς Αγγλίας, κάτι που αποτελεί βασικό συστατικό των επικρατέστερων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας και σήμερα. Η Squire, επίσης, μιλά για «κυκλώματα πολιτισμού» που παίζουν ρόλο στην παραγωγή αναπαραστάσεων. Μέσα σε αυτά τα κυκλώματα, υποστηρίζει ότι υπάρχουν πολλαπλοί παραγωγοί, καταναλωτές και αλληλοεπιδρώντες.

Εικόνα 14: Εικονογράφηση από το έργο της Beatrix Potter, “The Tale of Peter Rabbit”

Συνοψίζοντας τη μελέτη της Squire με δύο ενδιαφέροντα ευρήματα, μπορούμε να κατανοήσουμε εις βάθος τα κύρια χαρακτηριστικά των λόγων που έχουν διαμορφωθεί μέσα στα χρόνια για την επαρχία της Αγγλίας και που έχουν διατηρηθεί στις σύγχρονες αναπαραστάσεις. Το πρώτο έχει να κάνει με το ζήτημα της αυθεντικότητας. Η Squire ανακαλύπτει ότι στην περιοχή του Hill Top (Lake District) το 42% των επισκεπτών χρησιμοποίησαν τις φράσεις «αυθεντικότητα» και «αυθεντική ατμόσφαιρα» για να περιγράψουν το μέρος και πως όλα όσα υπήρχαν εκεί ήταν «αληθινά». Το δεύτερο διαπραγματεύεται τη μακράιωνη σύνδεση του αγγλικού εθνικού χαρακτήρα με την επαρχία της χώρας. Αναφέρει τα λόγια μιας δασκάλας από την Αμερική, όπου περιγράφει το μέρος ως «αυτό που πολλοί ενήλικες θέλουν να πιστεύουν πως είναι η Αγγλία». Για πολλούς, καταλήγει η Squire, η «αληθινή Αγγλία» είναι οι αγροτικές περιοχές της, διότι αυτό συνάδει με τις εικόνες που έχουν στο μυαλό τους για την Αγγλία, οι οποίες πηγάζουν από το αγροτικό ειδυλλιακό τοπίο και εν γένει την Παλιά Αγγλία.

Μια άλλη έρευνα που διαπραγματεύεται αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας και το ζήτημα της αυθεντικότητας, στο πλαίσιο του ιαπωνικού τουρισμού είναι αυτή της Catherine Butler (2020). Μελετά τη σχέση μεταξύ των Cotswolds, την πιο δημοφιλή επαρχιακή περιοχή της Αγγλίας, και τους Ιάπωνες τουρίστες που την επισκέπτονται με μεγάλη συχνότητα ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και καταλαμβάνουν σήμερα το μεγαλύτερο ποσοστό των ξένων τουριστών στην περιοχή. Επιπρόσθετα, ερευνά την ύπαρξη τουριστικών τόπων αφιερωμένων στα Cotswolds στην Ιαπωνία και την περίπλοκη διασύνδεση της αγγλικής λογοτεχνίας με την ιαπωνική. Η μελέτη της δείχνει τη διασημότητα επαρχιακών περιοχών της Αγγλίας για μη ευρωπαίους τουρίστες, το τι συμβολίζει η επαρχία για εκείνους και την πρακτική της «μεταφοράς» αυτής της κουλτούρας στη χώρα τους.

Εικόνα 15: Το «Floral Village» του θεματικού πάρκου Yufuin στην Ιαπωνία που έχει κατασκευαστεί ως ομοίωμα ενός χωριού στα Cotswolds

Στο θεματικό πάρκο «Yufuin» κατασκευάστηκε μια αναπαράσταση ενός αγγλικού χωριού («Floral Village») στα Cotswolds και εμπεριέχει στο εσωτερικό της μερικά μαγαζιά που σχετίζονται με την αγγλική λογοτεχνία, όπως τα βιβλία «Alice's adventures in wonderland» του Lewis Carroll και «The tale of Peter Rabbit» της Beatrix Potter. Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι η αρχιτεκτονική και η διακόσμηση των κτηρίων μοιάζει αυτή των κλασικών σπιτιών στα

Cotswolds, ενώ η επίσημη σελίδα του πάρκου τονίζει ότι έχει ως πρότυπο «το πιο όμορφο χωριό στην περιοχή Cotswolds». Εδώ φαίνεται και η πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων, αφού δεν αναφέρεται το όνομα του χωριού πάνω στο οποίο βασίζεται, αν κατασκευάστηκε με βάση κάποιο πραγματικό χωριό ή δημιουργήθηκε από τα κλασικά στοιχεία που σχετίζονται με ένα αγγλικό επαρχιακό χωριό. Η Butler (2020), διεξήγαγε εθνογραφική έρευνα τόσο στα Cotswolds όσο και σε περιοχές της Ιαπωνίας την άνοιξη και το καλοκαίρι του 2018. Μέχρι στιγμής σε αυτή την εργασία μιλάμε για τον λογοτεχνικό τουρισμό. Ωστόσο, η Butler προτιμά τον όρο «contents tourism», για να συμπεριλάβει τα διάφορα μέσα ως κίνητρα επίσκεψης σε κάποια περιοχή, και όχι μόνο τη λογοτεχνία. Μπορεί να αποτελεί την πρωταρχική πηγή, αλλά οι αναπαραστάσεις και εικόνες που πηγάζουν από αυτή, εμπλέκονται με άλλα μέσα (π.χ. κινηματογράφος), με αποτέλεσμα οι τουρίστες εν τέλει να επηρεάζονται από μια γκάμα μέσων. Η ιδιάζουσα διάσταση της έρευνας αυτής είναι το γεγονός ότι τα Cotswolds δεν συνδέονται με κάποια συγκεκριμένη παιδική λογοτεχνία, ωστόσο επικρατεί για τους Ιάπωνες μια μεγάλη σύνδεση της περιοχής με ήρωες της λογοτεχνίας. Υπάρχουν κάποιες έμμεσες διασυνδέσεις, λέει η Butler, όπως το γεγονός πως η συγγραφέας JK Rowling διέμενε εκεί και το Forest of Dean υπήρξε τόπος γυρισμάτων για ταινίες Harry Potter. Ωστόσο, τα Cotswolds καταλαμβάνουν μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή και δεν υπάρχει μια άμεση σύνδεση της με κάποιο λογοτεχνικό έργο. Επιπλέον, το χωριό Lacock, που δεν ανήκει στην περιοχή, επισκέπτεται από μεγάλους αριθμούς τουριστών από την Ιαπωνία, διότι συμπεριλαμβάνεται σε τουριστικά φυλλάδια για την περιοχή. Σύμφωνα με τη Butler, παρατηρείται ότι υπάρχει μια μη οριοθετημένη, γενικευμένη εικόνα των Cotswolds και μια φανταστική ιδέα της περιοχής με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Υποστηρίζει ότι είναι μια πραγματική περιοχή και παράλληλα, ένας ιδεατός τόπος. Για πολλούς Ιάπωνες τουρίστες, η περιοχή προσφέρει μια διέξοδο από την καθημερινότητα και τις πιέσεις της σύγχρονης ζωής, ένας δηλαδή από τους βασικούς λόγους επίσκεψης φανερώνεται και σε αυτή την περίπτωση. Τονίζει η Butler πως αυτή η διασύνδεση αποκαλύπτει ξανά μια εικόνα της περιοχής βγαλμένη από το παρελθόν και που δεν επιδέχεται καμία ιστορική αλλαγή. Σύμφωνα με τους Ιάπωνες, πολλά μέρη της θυμίζουν εικονογραφημένα βιβλία και παιδικά παραμύθια, ενώ το διάσημο βιβλίο της Beatrix Potter, «The tale of Peter Rabbit», αποτελεί την κύρια πηγή από την οποία πηγάζουν οι εικόνες για την αγγλική επαρχία. Τέλος, η ερευνήτρια αναφέρει την ύπαρξη του «Dreamton», ένα μοντέλο ενός χωριού των Cotswolds. Οι δημιουργοί προσπαθούν να διατηρήσουν την «αυθεντικότητα» ενός αγγλικού χωριού, ενώ, όπως παρατήρησε η Butler, οι κάτοικοι των αληθινών χωριών προσπαθούν να αποκρύψουν από τους τουρίστες στοιχεία της μοντέρνας ζωής για να «διατηρήσουν την αυθεντικότητα που περιμένουν οι τουρίστες»

Εικόνα 16: Το χωριό «Dreamton» στην Ιαπωνία με τα χαρακτηριστικά ενός αγγλικού χωριού των Cotswolds

Εικόνα 17: Bibury (χωριό των Cotswolds), ένας από τους πιο διάσημους προορισμούς της Αγγλικής επαρχίας

Παραδείγματα λογοτεχνικού τουρισμού από το Instagram

Ο σκοπός αυτής της σύντομης ανάλυσης κάποιων ερευνών πάνω στον λογοτεχνικό τουρισμό ήταν η ανάδειξη της σημασίας αυτής της τουριστικής δραστηριότητας όταν αναζητούμε τους λόγους επίσκεψης πολλών τουριστών στην επαρχία της Αγγλίας. Με δεδομένο αυτό το πλαίσιο συζήτησης, έχουν ληφθεί κάποια παραδείγματα του λογοτεχνικού τουρισμού μέσω δημοσιεύσεων στο Instagram.

Εικόνα 18: Δημοσίευση του φωτογράφου @danieltreks, όπου βλέπουμε πως περιγράφεται το Haworth σε σχέση με τη σύνδεσή του με τις αδερφές Brontë. Είναι μια τυπική αναπαράσταση ενός χωριού της Αγγλικής επαρχίας

Αναζητώντας στα πιο διαδεδομένα hashtags που αφορούν τον τουρισμό στην αγγλική επαρχία, επιβεβαιώνεται η διασημότητα του λογοτεχνικού τουρισμού, ιδιαίτερα στο Yorkshire και το Lake District. Πιο συγκεκριμένα, ένας λογαριασμός ταξιδιωτικού οδηγού (@yorkshirelistcom) που χρησιμοποιεί τα hashtags #yorkshire και #Brontëcountry, δημοσιεύει ένα βίντεο που απεικονίζει το Heather Moorlands, όπου αναφέρεται η σύνδεση του μέρους με τις αδερφές Brontë και ωθεί το κοινό του να «περπατήσει εκεί που περπάτησε η Emily Brontë». Ένας προσωπικός λογαριασμός που δημοσιεύει υλικό για ταξιδιωτική έμπνευση (@cat_thomson), έχει αναρτήσει ένα βίντεο για το Yorkshire και προτείνει τέσσερα μέρη που πρέπει να επισκεφθεί κανείς στην περιοχή (εικόνα 19). Το πρώτο στη λίστα είναι το χωριό Haworth, όπου διέμεναν οι αδερφές Brontë, και γενικότερα «η χώρα των Brontë». Ένας λογαριασμός φωτογράφου (@danieltreks), δημοσιεύει φωτογραφίες από το Haworth, τονίζει τη σύνδεση

της περιοχής με τις αδερφές Brontë και αναφέρει ότι περπατώντας στην περιοχή είναι «σαν να πηγαίνεις πίσω στον χρόνο» (εικόνα 18). Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το χαρακτηριστικό αυτό της «παλαιότητας» αποτελεί ένα βασικό στοιχείο στις αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας. Η @haleysolano, ιδιοκτήτρια ενός book club, διαφημίζει σε ανάρτησή της μια περιοδεία σε περιοχές της Αγγλίας με βάση τη συσχέτισή τους με συγγραφείς όπως τη Jane Austen, τις αδερφές Brontë και τον C.S. Lewis.

Εικόνα 19: Ταξιδιωτικές συμβουλές για έναν τουρίστα από τον χρήστη @cat_thomson

Συνοψίζοντας, μέσα από αυτή την περιληπτική βιβλιογραφική αναδρομή και την παρουσίαση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από το Instagram, γίνεται κατανοητή η επιρροή και η παρουσία της λογοτεχνίας στη δημιουργία των σύγχρονων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας. Τα χαρακτηριστικά του αγροτικού ιδεατού που πηγάζουν από τη λογοτεχνία του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα, αλλά και από τη ζωγραφική της εποχής, ξεπροβάλλουν στις πιο διάσημες εικόνες της αγγλικής επαρχίας σήμερα, είτε αυτές προέρχονται από την τηλεόραση, τον κινηματογράφο ή τουριστικά περιοδικά. Αυτές οι εικόνες και οι λόγοι που περιτριγυρίζουν την αγγλική επαρχία, με τη σειρά τους ωθούν τουρίστες να ταξιδέψουν στην περιοχή, καθώς συμβολίζει για πολλούς μια απόδραση από την καθημερινότητα, την ηρεμία, κάτι το παραμυθένιο και το παλιό. Επιπλέον, όπως έγινε φανερό, ο λογοτεχνικός τουρισμός καθίσταται μια σημαντική πτυχή του τουρισμού στην αγγλική επαρχία γενικότερα, καθώς

αποτελεί ένα βασικό κίνητρο για πολλούς. Όσοι έχουν διαβάσει βιβλία της Jane Austen ή της Emily Brontë, για παράδειγμα, εμπνέονται από τις περιγραφές, τα τοπία, τις εικόνες, και προγραμματίζουν ταξίδι στη Yorkshire και στο Hampshire. Ωστόσο, και εκείνοι που δεν έχουν διαβάσει κάποιο βιβλίο, ενδέχεται να επηρεαστούν έμμεσα από διάφορα άλλα μέσα.

Ενότητα 3: Αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας στην πλατφόρμα του «Instagram»

3.1. Το Instagram ως δυναμικό τουριστικό μέσο

Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή που ζούμε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παίζουν πρωταρχικό ρόλο στις ζωές μας για διάφορους λόγους. Για τους περισσότερους ανθρώπους στον δυτικό κόσμο η χρήση τους αποτελεί βασικό μέσο επικοινωνίας και ψυχαγωγίας και είναι μέρος της καθημερινότητάς τους από στη στιγμή που ξυπνήσουν μέχρι και το βράδυ πριν κοιμηθούν. Μια βασική λειτουργία πολλών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως και του Instagram, είναι η δημιουργία και ο διαμοιρασμός περιεχομένου. Η κυκλοφορία περιεχομένου σε αυτές τις εφαρμογές είναι συνεχής και για μια μεγάλη μάζα ανθρώπων, άμεσα ή και έμμεσα, αποτελούν βασική πηγή πληροφόρησης. Με δεδομένα αυτό και όπως καταλαβαίνουμε από τη δική μας προσωπική χρήση, καθημερινά ερχόμαστε αντιμέτωποι με φωτογραφίες, βίντεο και κείμενα από διάφορα μέρη του κόσμου. Δεχόμαστε ερεθίσματα είτε το επιθυμούμε, είτε όχι, και με αυτόν τον τρόπο, κατασκευάζονται εικόνες στο μυαλό μας για κάποιο μέρος και για κάποιους ανθρώπους, που μπορεί φυσικά να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Τα χαρακτηριστικά αυτά καθιστούν αυτές τις εφαρμογές σημαντικά σύγχρονα τουριστικά μέσα, χωρίς βέβαια αυτό να αποτελεί ο πραγματικός σκοπός λειτουργίας τους. Το γεγονός αυτό προσθέτει στη «δυναμικότητά» τους ως τουριστικά μέσα, διότι διαπιστώνεται ότι επηρεάζουν περισσότερο τις επιθυμίες και τα κίνητρα των τουριστών, απ' ό,τι τα παραδοσιακά τουριστικά μέσα (τουριστικά φυλλάδια, ιστοσελίδες κτλ.).

Το Instagram, ιδιαίτερα, όπως και το Facebook, που έχουν ως βάση το οπτικό υλικό, χρησιμοποιούνται από εκατομμύριους ανθρώπους όλων των ηλικιών. Κάποιοι μπορεί να χρησιμοποιούν αυτά τα παραδοσιακά μέσα να ενημερωθούν, αλλά παράλληλα να χρησιμοποιήσουν και κάποια εφαρμογή για να ενημερωθούν πιο διεξοδικά από άτομα που έχουν επισκεφθεί το μέρος στο οποίο επιθυμούν να ταξιδέψουν. Επιπλέον, η ιδιαιτερότητα του Instagram ως τουριστικό μέσο, σε σχέση με πια κλασικά μέσα, είναι ότι δεν χρησιμοποιείται μονάχα από τουρίστες. Μελετώντας αναπαραστάσεις από κάποιο τουριστικό φυλλάδιο ή επίσημη τουριστική σελίδα για έναν προορισμό, γνωρίζουμε αυτόματα ότι όσοι τις διαβάζουν είναι τουρίστες, ή ενδεχόμενοι τουρίστες. Στο Instagram, μελετούμε μια ανομοιογενή μάζα

ανθρώπων που δεν είναι απαραίτητα τουρίστες ή ταξιδιώτες. Από τη στιγμή, όμως, που χρησιμοποιούν την εφαρμογή και δέχονται μια συνεχή ροή περιεχομένου, μπορεί τυχαία να επηρεαστούν να κάνουν κάποιο ταξίδι, να τους γεννηθεί η επιθυμία να ταξιδέψουν και να παρακινηθούν να ψάξουν σε πιο επίσημα μέσα. Για τη δική μου έρευνα συγκεκριμένα, έχει μεγάλο ενδιαφέρον η μελέτη των αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας σε μια εφαρμογή όπως το Instagram, καθώς όπως έχει ήδη ειπωθεί, αντικατοπτρίζουν τις επιθυμίες, τα κίνητρα και συνάμα τις εσωτερικευμένες ανησυχίες των σύγχρονων ανθρώπων και αποκαλύπτουν τους λόγους για τους οποίους ταξιδεύουν στην περιοχή. Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστεί η εφαρμογή του Instagram ως σημαντικό πεδίο έρευνας για την τουριστική δραστηριότητα.

Μία ανθρωπολογική προσέγγιση του Instagram

Το Instagram έχει γίνει ένα εξαιρετικά σημαντικό πεδίο έρευνας ανθρωπίνων αλληλεπιδράσεων, κυκλοφορίας πολιτικού λόγου, διαμόρφωσης της «αυτοεικόνας» μέσω των φωτογραφιών (π.χ. selfies), και γενικότερα κοινωνικών διεργασιών στον ψηφιακό κόσμο. Οι διάφορες λειτουργίες του αποτελούν χρήσιμα εργαλεία παρατήρησης κοινωνικών πρακτικών και κυκλοφορίας περιεχομένου για κοινωνικούς επιστήμονες. Σύμφωνα με τον ανθρωπολόγο Ilya Utekhin (2017), το περιεχόμενο των χρηστών σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram, έχει αποτελέσει μια «νέα πηγή δεδομένων» για τους ερευνητές. Ωστόσο, αυτή η σημασία μελέτης της «λαϊκής/δημώδης φωτογραφίας» (vernacular photography) είναι κάτι πρόσφατο για το πεδίο της οπτικής ανθρωπολογίας (Utekhin, 2017). Τονίζει, οι τρόποι φωτογράφισης και όλα όσα εμπεριέχονται σε αυτό, όπως η ανάρτηση σε κάποια πλατφόρμα και το «tagging» (χρήση hashtags), μπορούν να αποτελέσουν πηγές δεδομένων. Επιπλέον, ο Utekhin επισημαίνει έναν πολύ σημαντικό παράγοντα όσον αφορά τα hashtags αναφέροντας τις παρατηρήσεις των Daer, Hoffman και Goodman (2017). Η διαδικασία του «tagging» σε μια δημοσίευση δεν αποτελεί κάτι ασήμαντο ή μια παθητική διαδικασία. Τις περισσότερες φορές, ο σκοπός της χρήσης των hashtags δεν σχετίζεται με την ευρεσιμότητα της δημοσίευσης, αλλά αποτελεί την πραγμάτωση μιας ρητορικής πρακτικής, έναν «μετά-σχολιασμό» (meta-commentary) για το περιεχόμενο της ανάρτησης (Daer, Hoffman και Goodman, 2015, στο Utekhin, 2017).

Σύμφωνα με τους Caliendo και Graham (2020), υπάρχουν αρκετές ανθρωπολογικές έρευνες που μελετούν το φαινόμενο των «selfies» στο Instagram. Ωστόσο, εκλείπει μια γενικότερη ανθρωπολογική προσέγγιση της ίδιας της εφαρμογής, αλλά και άλλων διαστάσεών της. Κατά τους ερευνητές, η πλατφόρμα αποτελεί ένα «περιβάλλον» και παράλληλα ένα «εργαλείο» που

μας προσφέρει τη δυνατότητα διεξαγωγής κοινωνικής έρευνας και της μελέτης διαφόρων κοινωνικοπολιτισμικών διαδικασιών. Η εφαρμογή παρέχει στους χρήστες του μια πληθώρα εργαλείων, όπως είναι τα hashtags, τα οποία μελετώ στην παρούσα εργασία. Οι Caliandro και Graham (2020), μιλούν για τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των εργαλείων αυτών και εκείνων που υπάρχουν σε άλλες εφαρμογές, όπως το Twitter. Υποστηρίζουν πως πρέπει να ξεφύγουμε από τους ορισμούς αυτών των εργαλείων όπως τους γνωρίζουμε από το Twitter, και να αντιμετωπίζουμε τα hashtags, για παράδειγμα, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη λειτουργία που έχουν στο Instagram. Με δεδομένα αυτά, ισχυρίζονται πως υπάρχει μεγάλη ανάγκη για «Instagram-native» έρευνα, που στηρίζεται στα εργαλεία και τις λειτουργίες της εφαρμογής μεμονωμένα, και όχι σε συνάρτηση με τα εργαλεία άλλων εφαρμογών. Όσον αφορά τα hashtags, προειδοποιούν για το ζήτημα της γενικευσιμότητας όταν τις μελετούμε και τα όρια που παρουσιάζει αυτή η μελέτη τους.

Η μελέτη της τουριστικής δραστηριότητας σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης όπως το Instagram αποτελεί ένας δυναμικός τρόπος κατανόησης τουριστικών πρακτικών και κατασκευής τουριστικών κινήτρων σήμερα. Σύμφωνα με τη Baruah (2017), λόγω της διασημότητας των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, οι τουρίστες έχουν πρόσβαση σε ένα τεράστιο εύρος ταξιδιωτικής πληροφορίας. Διαβάζοντας τις ταξιδιωτικές εμπειρίες άλλων χρηστών, οι τουρίστες αποφασίζουν να προγραμματίσουν ένα ταξίδι σύμφωνα με τις προτάσεις τους. Γίνεται σαφές ότι το Instagram ως πεδίο έρευνας προσφέρει πλούσιες πληροφορίες για τις σύγχρονες τουριστικές πρακτικές. Η Baruah (2017) μελετά τους «travel influencers», μια υποκατηγορία ταξιδιωτών που έχουν σκοπό να «επηρεάσουν» τουριστικά κίνητρα μέσω των δημοσιεύσεών τους. Οι δημοσιεύσεις τους συμπεριλαμβάνουν φωτογραφίες και βίντεο από τα ταξίδια τους σε διάφορους προορισμούς. Τα ταξίδια τους είναι συχνά χορηγούμενα από εταιρείες που εκμεταλλεύονται τη δημοφιλία των λογαριασμών, με σκοπό την αποτελεσματική τους διαφήμιση. Αρκετές από τις δημοσιεύσεις που μελέτησα προέρχονταν από αυτού του είδους λογαριασμών, όπως επίσης και από ταξιδιωτικούς φωτογράφους και δημιουργούς περιεχομένου. Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή που ζούμε, η κατανόηση αυτού του νέου είδους παραγωγής και κυκλοφορίας της τουριστικής πληροφορίας, είναι απαραίτητη για να καταλάβουμε το τουριστικό φαινόμενο στην ολότητά του.

Οι λειτουργίες του Instagram ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης και εργαλεία έρευνας της τουριστικής δραστηριότητας

Έχει σημασία να παρουσιάσω τη φύση του Instagram και τις λειτουργίες του, για να γίνει κατανοητή η ιδιαιτερότητα του ως τουριστικό μέσο. Η εφαρμογή εγκαινιάστηκε το 2010 ως μια εφαρμογή διαμοιρασμού φωτογραφιών. Ο κάθε χρήστης μπορούσε να δημοσιεύει φωτογραφίες στην προφίλ του με μια λεζάντα και να δέχεται σχόλια και «likes» από άλλους χρήστες. Ταυτόχρονα, μπορούσε να αφήνει σχόλια και να δηλώνει ότι του αρέσει κάποια φωτογραφία άλλου χρήστη. Στο αρχικό του στάδιο η χρήση του ήταν αρκετά απλή. Σήμερα, αυτή η λειτουργία του ακόμα υφίσταται, αλλά με δεκάδες νέες προσθήκες και λειτουργίες. Σημαντικό είναι ότι οι χρήστες μπορούν πια να δημοσιεύουν και βίντεο.

Αυτό που οδήγησε το Instagram να αποτελέσει ισχυρό πεδίο πάνω στο οποίο θα πατήσει το τουριστικό φαινόμενο είναι δύο διαστάσεις της. Η χρήση των hashtags στις περιγραφές των αναρτήσεων και η ύπαρξη της «σελίδας εξερεύνησης» (explore page). Στην τελευταία, ο κάθε χρήστης μπορεί να βλέπει μια ροή περιεχομένου από άτομα που ακολουθεί ή δεν ακολουθεί και μπορεί να αλληλοεπιδρά με αυτό. Η «εξερεύνηση» προσφέρει στον χρήστη δύο επιλογές. Από τη μία μπορεί να βλέπει περιεχόμενο που είναι προσαρμοσμένο σε αυτά που του «αρέσουν», μέσω ενός αλγορίθμου που λειτουργεί με βάση τις αλληλεπιδράσεις και τα «likes» που κάνει σε άλλες δημοσιεύσεις. Από την άλλη, μπορεί απλώς να βλέπει άσχετα με τα γούστα του αναρτήσεις που εμφανίζει η εφαρμογή. Έτσι, ο χρήστης έχει την επιλογή ανάμεσα σε δημοσιεύσεις που ταιριάζουν με τα γούστα του ή σε άλλες που του δίνουν τη δυνατότητα να κάνει μια πιο ελεύθερη αναζήτηση. Στις πιο «άσχετες» δημοσιεύσεις μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με φωτογραφίες ή βίντεο μιας περιοχής και να παρακινηθεί να ερευνήσει περισσότερο. Αλληλοεπιδρώντας με αυτόν τον τρόπο με παρόμοιες αναρτήσεις, η εφαρμογή θα του «πετάει» πιο συχνά δημοσιεύσεις για αυτή την περιοχή. Άρα, επηρεάζεται από μια πρώτη δημοσίευση, το ψάχνει πιο διεξοδικά, του γεννιέται η επιθυμία να ταξιδέψει σε αυτό το μέρος και ταυτόχρονα, κατασκευάζονται σταδιακά εικόνες στο μυαλό του για τον προορισμό. Δημιουργείται η εντύπωση πως ξέρει τι θα αντικρίσει πριν ακόμη επισκεφθεί το μέρος. Το οπτικό υλικό, αλλά και οι περιγραφές που το συνοδεύουν, φτιάχνουν κυρίαρχες αναπαραστάσεις και λόγους γύρω από μια περιοχή. Η συνθετότητα αυτή των αναπαραστάσεων θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο.

Η χρήση των «hashtags», από την άλλη, είναι ένα σημαντικό κομμάτι της αναζήτησης. Δεν είναι μοναδικά στο Instagram, όπως γνωρίζουμε, αλλά παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην εφαρμογή. Για τον μέσο χρήστη, η χρήση τους αποτελεί έναν τρόπο να περιγράψουν τη δημοσίευση που

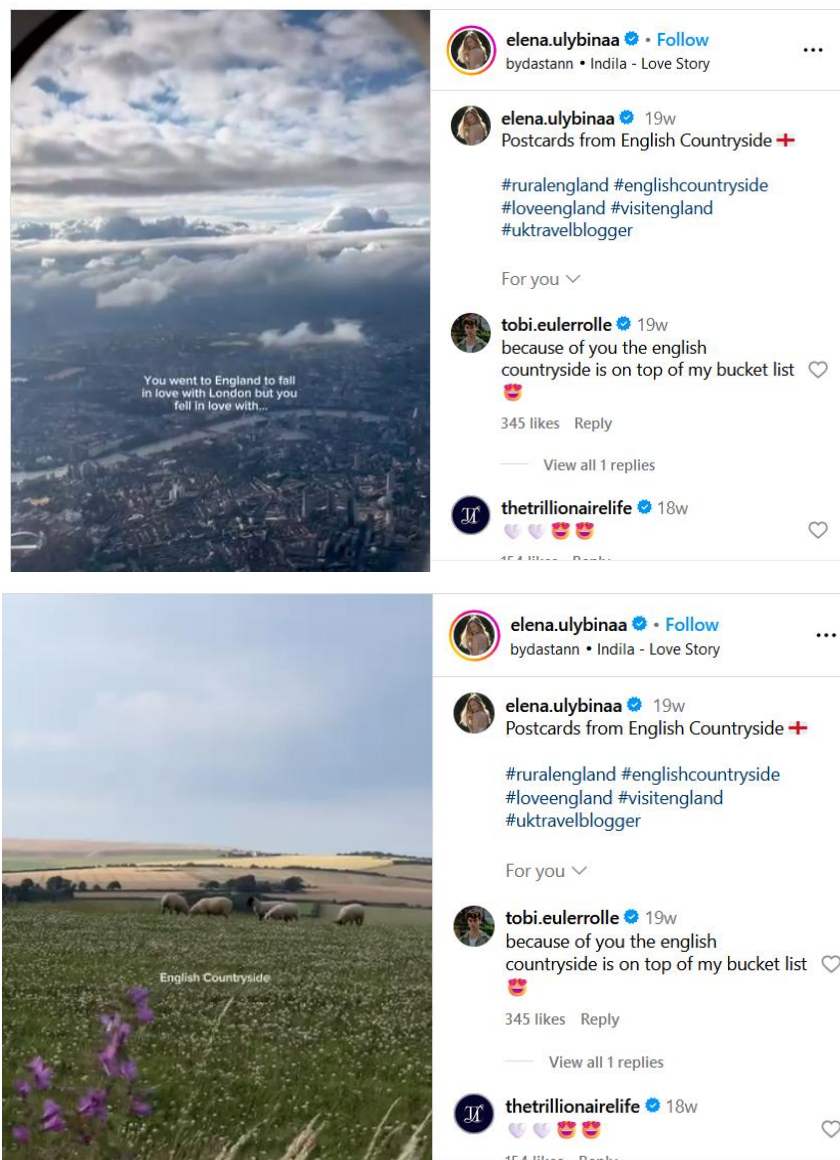
ανέβασαν και να τη συμπεριλάβουν σε μια επικρατούσα τάση. Επιπλέον, αναζητώντας σε κάποιο hashtag, οι χρήστες μπορούν να δουν και να αλληλοεπιδράσουν με όλες τις άλλες δημοσιεύσεις που χρησιμοποίησαν το ίδιο hashtag. Για πολλούς είναι ένας τρόπος να ενταχθούν σε μια κοινότητα που μοιράζονται τα ίδια χόμπι ή τις ίδιες απόψεις. Για άλλους είναι ένας εύκολος τρόπος αναζήτησης σε κάτι συγκεκριμένο, όπως μια περιοχή. Από την πλευρά της έρευνας, τα hashtags και το πως χρησιμοποιούνται, παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον. Κοιτώντας ποια hashtags έχει χρησιμοποιήσει κάποιος για να περιγράψει μια περιοχή, όπως αυτή της αγγλικής επαρχίας, μπορούμε να καταλάβουμε τις κυρίαρχες οπτικές που επικρατούν για αυτή την περιοχή. Αποκαλύπτονται βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις που κατασκευάζουν τις σύγχρονες αναπαραστάσεις. Φανερώνονται οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιούν οι περισσότεροι και μας παρακινεί στο να αναζητήσουμε στις πηγές αυτών των αναπαραστάσεων.

Εικόνα 20: Η περιγραφή στη δημοσίευση μιας ταξιδιωτικής φωτογράφου για τα χωριά Upper και Lower Slaughter. Σημασία έχουν και τα hashtags που χρησιμοποιεί για να «εντάξει» τη δημοσίευση σε μια κοινότητα (#cottagecore) και να φτάσει η δημοσίευσή της στις σελίδες ατόμων που ψάχνουν στα hashtags περί Αγγλικής επαρχίας (#englishvillage)

Μια άλλη ενδιαφέρουσα διάσταση του Instagram ως τουριστικό μέσο είναι η δύναμη των περιγραφών των αναρτήσεων, και ειδικά αυτών που προέρχονται από ανεπίσημους λογαριασμούς. Όπως θα δούμε αργότερα, οι περισσότερες αναρτήσεις για την Αγγλική επαρχία, προέρχονται από προσωπικούς λογαριασμούς, και όχι λογαριασμούς επίσημων τουριστικών φορέων. Η υποκειμενικότητα των περιγραφών αποτελούν μια πιο άμεση «διαφήμιση» του προορισμού και οι προτάσεις φτάνουν στα μάτια των χρηστών ως πιο

«αυθεντικές». Επιπλέον, κάτι που παρατηρήθηκε στη δική μου έρευνα είναι η χρήση φαινομενικά «άσχετων», με τις φωτογραφίες και τα βίντεο, hashtag στις περιγραφές των δημοσιεύσεων. Η επιλογή αυτή προφανώς έχει ως σκοπό την προσέλκυση περισσότερου κόσμου στις δημοσιεύσεις, αφού χρησιμοποιούνται τα πιο διάσημα και ελκυστικά hashtag. Ωστόσο, ενδέχεται να δημιουργηθεί μια λάθος εικόνα για κάποιες περιοχές λόγω αυτής της επιλογής και αυτό προσθέτει στην πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων. Για παράδειγμα, φωτογραφίες της νότιας Αγγλικής επαρχίας συγχέονται με αυτές του βορρά.

Εικόνα 21: Instagram reel μιας travel blogger που έχει ως βάση το Λονδίνο. Ενδιαφέρον έχει η λεζάντα που εμφανίζεται στο βίντεο, “You went to England to fall in love with London but you fell in love with...the English Countryside”. Το βίντεο περιλαμβάνει τυπικά στιγμιότυπα

της Αγγλικής επαρχίας, χωρίς όμως να ονομάζεται η περιοχή που απεικονίζεται. Η αισθητική του βίντεο ταιριάζει με τη γενικότερη τάση που κυριαρχεί στα μέσα κοινωνική δικτύωσης. Η μελέτη ενός μέσου κοινωνικής δικτύωσης ως ένα σύγχρονο τουριστικό μέσο έχει τις δυσκολίες της, διότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, μια εφαρμογή όπως το Instagram δεν αποτελεί στην ουσία μια πλατφόρμα τουριστικής πληροφόρησης, ούτε διαφημίζεται ως αυτό. Η φύση του, όμως, τον οδήγησε να αποκτήσει αυτή την ιδιότητα. Μελετάμε, δηλαδή, κάτι ρευστό και ανομοιογενές, που έχει όμως τεράστια ισχύ στα τουριστικά κίνητρα και στην τουριστική δραστηριότητα γενικότερα. Ορίζω την εφαρμογή ως ένα «δυναμικό τουριστικό μέσο» λόγω αυτών των χαρακτηριστικών της, αλλά και επειδή διαθέτει διάφορες λειτουργίες που έχουν τεράστια ισχύ στη διαφήμιση και κυκλοφορία της πληροφορίας στην ψηφιακή εποχή που ζούμε. Πέρα από τα hashtags και τη σελίδα εξερεύνησης που ήδη αναλύθηκε, έχει σημασία να δούμε και τη σύσταση αυτών των αναρτήσεων για να καταλάβουμε καλύτερα αυτή τη δυναμικότητα και την ισχύ.

Μια κυρίαρχη μορφή ανάρτησης αποτελούν τα λεγόμενα «reels», δηλαδή βίντεο σύντομης διάρκειας. Στη μελέτη μου, αυτά τα σύντομα βίντεο εμφανίζονταν αρκετά συχνά και διαπιστώνεται ότι έχουν μεγάλη επιρροή στην ενθάρρυνση κάποιων αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας και μιας συγκεκριμένης αισθητικής που τη «χαρακτηρίζει». Αυτά τα βίντεο εντάσσονται σε μια γενικότερη τάση που επικρατεί τα τελευταία χρόνια στις ψηφιακές πλατφόρμες, όπως το «Tik-Tok» και το Facebook. Τα βίντεο αυτά, λόγω της μικρής διάρκειάς τους, κερδίζουν την προσοχή πολλών και έτσι ενδίδονται στην παρακολούθησή τους και παρόμοιων βίντεο (εικόνα 21). Η φύση, λοιπόν, των reels αποτελεί χρυσό για τους σύγχρονους τουριστικούς διαφημιστές για να προωθήσουν τις επισκέψεις σε έναν προορισμό. Ταυτόχρονα, προσωπικοί και ανεπίσημοι λογαριασμοί επηρεάζουν έμμεσα ή/και άμεσα ακολούθους και μη, να ταξιδέψουν σε ένα μέρος, όπως είναι η αγγλική επαρχία. Για τις αναπαραστάσεις αυτές της αγγλικής επαρχίας θα μιλήσω πιο συγκεκριμένα στο επόμενο κεφάλαιο. Μιλώντας, όμως, σε ένα γενικό επίπεδο, μπορούμε να εντοπίσουμε κάποια τυπικά μοτίβα που χαρακτηρίζουν τα reels και τα καθιστούν ιδιαίτερα ισχυρά.

Τα βίντεο αυτά προβάλλουν είτε διάφορα στιγμιότυπα μιας περιοχής που θεωρούνται τα πιο χαρακτηριστικά του, είτε πολλές φωτογραφίες μαζεμένες, είτε μερικά δευτερόλεπτα δείχνοντας κάτι συγκεκριμένο (π.χ. ένα cottage, μια λίμνη, έναν κήπο κτλ.) Επιπλέον, σχεδόν πάντα υπάρχει μουσική υπόκρουση που δημιουργεί μια συγκεκριμένη ατμόσφαιρα και ενθαρρύνει εμπεδωμένες αναπαραστάσεις (π.χ. παραμυθένια μουσική που παίζει σε ένα βίντεο που απεικονίζει ένα αγγλικό χωριό). Σε πολλά από αυτά τα βίντεο, επίσης, υπάρχει μια λεζάντα ή γενικότερα ένα κείμενο να διατρέχει, όλη τη διάρκειά του, που είτε προβάλλει προτάσεις για

επίσκεψη ή συμπεριλαμβάνει ένα προσωπικό απόφθεγμα που έμμεσα ενδέχεται να επηρεάσει κάποιον επισκέπτη. Όλα τα παραπάνω αποτελούν τον τέλειο καμβά πάνω στον οποίο κατασκευάζονται, κυκλοφορούν και ισχυροποιούνται οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας.

Ένα άλλο στοιχείο που καθιστά το Instagram ένα ισχυρό και χρήσιμο τουριστικό «εργαλείο» είναι η δυνατότητα επεξεργασίας των αναρτήσεων, είτε είναι φωτογραφίες, είτε βίντεο, είτε ακόμα και οι περιγραφές αυτών. Επεξεργασία σημαίνει και χειραγώγηση της πληροφορίας και του περιεχομένου. Η εφαρμογή προσφέρει στον χρήστη τη δυνατότητα επεξεργασίας φωτογραφιών και βίντεο με φίλτρα, που ανάλογα το ποιο επιλεχθεί, δημιουργεί μια άλλη εικόνα για ένα μέρος. Μπορεί να το κάνει να φαίνεται πιο «παλιό», πιο «φθινοπωρινό», πιο λείο. Αυτό, φυσικά, επηρεάζει την εικόνα πολλών για ένα πραγματικό μέρος και δημιουργεί το πεδίο πάνω στο οποίο πατάει η φαντασία. Στα βίντεο, επιπρόσθετα, μπορεί κανείς να προσθέσει μουσική, να γράψει ένα κείμενο, να ζωγραφίσει και να προσθέσει κάποιο emoji ή gif. Αυτές οι επεξεργασίες μπορεί να είναι προσωπικές επιλογές ή στοχευμένες επιλογές επίσημων τουριστικών φορέων. Όπως και να έχει, και στις δύο περιπτώσεις, όσοι βλέπουν αυτές τις αναρτήσεις επηρεάζονται ως ένα βαθμό από τις στιλιστικές επιλογές του κάθε χρήστη.

Εικόνα 22: Στιγμιότυπο ενός reel του χρήστη @itsrachelhannah που διαπιστώνεται μια αισθητική προώθηση της Αγγλικής επαρχίας και επικράτηση μιας «κλασικής» νοηματοδότησης της περιοχής

Για παράδειγμα, ο λογαριασμός @itsrachelhannah δημοσιεύει ένα βίντεο που απεικονίζει τη βροχερή φθινοπωρινή ατμόσφαιρα στο Lake District και απεικονίζει σπιτάκια, τρεχούμενο νερό και τα χρώματα του φθινοπώρου (εικόνα 22). Η λεζάντα του βίντεο είναι «you live the slow life in the English countryside», αναπαριστώντας τη ζωή στην αγγλική επαρχία ως πιο αργή, που όπως ήδη αναφέρθηκε αποτελεί ένα συχνό μοτίβο στις σύγχρονες αναπαραστάσεις. Ο λογαριασμός είναι προσωπικού χαρακτήρα και η ανάρτηση δεν έχει ως άμεσο σκοπό τη τουριστική διαφήμιση, αλλά λόγω των hashtags που χρησιμοποιεί (#englishcountryside, #britishcountryside, #ruralengland, #lakedistrict, μεταξύ άλλων) είναι προσβάσιμη σε ένα μεγάλο κοινό τουριστών ή ενδεχόμενων τουριστών που ίσως σκέφτονται να επισκεφθούν την περιοχή. Μέσω αυτής της ανάρτησης εμπεδώνεται μια συγκεκριμένη αναπαράσταση και βλέπουμε πόσο εύκολα και γρήγορα κυκλοφορεί στον ψηφιακό κόσμο.

Προτού γίνει ανάλυση των αναπαραστάσεων της αγγλικής επαρχίας στην πλατφόρμα του Instagram, θεώρησα σημαντικό να γίνει κατανοητή αρχικά η ίδια η πλατφόρμα και ο ρόλος που παίζει στη σύγχρονη τουριστική δραστηριότητα. Λόγω της φύσης της εφαρμογής ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιείται καθημερινά από εκατομμύριους ανθρώπους από όλο τον κόσμο, παίζει ενεργό ρόλο στη δημιουργία και την κυκλοφορία εικόνων τουριστικού προορισμού, αλλά και στην άμεση και έμμεσα προώθηση αυτών. Μια φωτογραφία ή ένα βίντεο αρκεί να αποτελέσει τη σπίθα που θα γεννήσει την επιθυμία σε κάποιον να επισκεφθεί κάποια περιοχή. Στη συνέχεια, ο ενδεχόμενος επισκέπτης μπορεί να αντλήσει παραπάνω πληροφορίες από την εφαρμογή μέσω επίσημων λογαριασμών, ή συμβουλές από ταξιδιώτες. Μπορεί, όμως, το Instagram να γεννήσει παρά μόνο την επιθυμία, να αποτελέσει, δηλαδή, τον αγωγό μέσα από τον οποίο οι τουρίστες παίρνουν έμπνευση για ταξίδια και έπειτα να ψάξουν περαιτέρω σε πιο κλασικές μορφές τουριστικής πληροφόρησης. Έτσι, παρατηρείται μια κινητικότητα πληροφορίας και περιεχομένου στην εφαρμογή αλλά και μεταξύ σύγχρονων τουριστικών μέσων. Η διασημότητα του Instagram, και εν γένει των τουριστικών αναρτήσεων του, αναπτύσσουν ακόμη περισσότερο την τουριστική δραστηριότητα και βοηθούν επίσημους τουριστικούς φορείς, οι οποίοι επωφελούνται από τη δύναμη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Τέλος, για εμάς τους ερευνητές, μέσω των αναρτήσεων μπορούμε να αποκωδικοποιήσουμε σύγχρονες αναπαραστάσεις, από που πηγάζουν και γιατί επικρατούν. Η «ανάγνωση» των δημοσιεύσεων μας βοηθά να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους σύγχρονοι τουρίστες έχουν τόσο μεγάλη επιθυμία να επισκεφθούν την Αγγλική επαρχία.

3.2. Αγγλική επαρχία ή «Αγγλικές επαρχίες»; Η σύνθετη φύση των αναπαραστάσεων

Στην παρούσα εργασία οι αναπαραστάσεις και οι πηγές τους αποτελούν κομβικό ζήτημα μελέτης για να κατανοήσουμε τους λόγους επίσκεψης πολλών τουριστών στην Αγγλική επαρχία. Η έννοια της «αναπαράστασης», όμως, αποτελεί κάτι εξαιρετικά σύνθετο και πρέπει να έχουμε υπόψη αυτή τη συνθετότητα, όταν μελετάμε αναπαραστάσεις. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλυθεί το περιεχόμενο αυτής της έννοιας όσον αφορά την περιπλοκότητα της και θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα παραδείγματα από το Instagram που φανερώνουν προβληματισμούς πάνω στις σύγχρονες αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας.

Τι είναι «αναπαράσταση»;

Με τη λέξη «αναπαράσταση» εννοούμε περιγραφές και τρόπους με τους οποίους απεικονίζεται κάτι σε οποιαδήποτε μορφή. Μπορεί να είναι ένα κείμενο, μια φωτογραφία, ένα βίντεο, μια ζωγραφιά, ένα ποίημα κ.α. Ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούνται αυτά τα μέσα για να απεικονίσουν κάτι, για παράδειγμα ένα μέρος ή μια ομάδα ανθρώπων, λέγεται αναπαράσταση. Μιλάμε, δηλαδή, όχι για μια πιστή απεικόνιση της πραγματικότητας, αλλά μια τροποποιημένη εκδοχή της που μπορεί να εμπεριέχει πραγματικά και φανταστικά στοιχεία. Οι αναπαραστάσεις, επίσης, είναι πολιτισμικά προϊόντα. Δεν φυτρώνουν από το πουθενά, αλλά δημιουργούνται μέσα σε συγκεκριμένα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά πλαίσια. Στην περίπτωση της αγγλικής επαρχίας, είδαμε ότι, οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της περιοχής πηγάζουν κατά κύριο λόγο από τη ζωγραφική και τη λογοτεχνία του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα. Αυτά, όπως ήδη παρουσιάστηκε, δημιουργήθηκαν μέσα στα πλαίσια ραγδαίων κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών που προκάλεσε η έντονη αστικοποίηση και εκβιομηχάνιση που λάμβανε χώρα εκείνη την περίοδο. Η επιβίωση αυτών των αναπαραστάσεων στη σημερινή εποχή υποδηλώνει μια ταύτιση των ανησυχιών και των επιθυμιών του σύγχρονου ανθρώπου (τουρίστα) με αυτές των ανθρώπων μιας παλαιότερης εποχής. Έτσι, η μελέτη τους μας βοηθά να κατανοήσουμε τουριστικά κίνητρα εις βάθος, αφού μέσα από κάθε αναπαράσταση φανερώνεται ο τρόπος με τον οποίο ο καθένας βλέπει την αγγλική επαρχία, τι συμβολίζει για αυτόν και επομένως τους λόγους που επιθυμεί να την επισκεφθεί.

Τουριστικές αναπαραστάσεις: το παράδειγμα της «Αγγλικής επαρχίας»

Για να γίνει πιο κατανοητός σε γενικό επίπεδο ο όρος «αναπαράσταση» και το πώς επηρεάζει τις εικόνες και τις αντιλήψεις μας για έναν προορισμό, θα ακολουθήσει μια σύντομη παρουσίαση σχετικής βιβλιογραφίας. Ο Noel Salazar (2013) μιλάει για τα «τουριστικά φαντασιακά» (tourism imaginaries), για τα οποία θα γίνει λόγος σε επόμενο κεφάλαιο. Στο ευρύτερο ζήτημα μελέτης αυτών των φαντασιακών, η έννοια των αναπαραστάσεων παίζει σημαντικό ρόλο. Σύμφωνα με τον Salazar (2013), μελέτες έχουν δείξει πως ευρύτερες ιδεολογικές και πολιτισμικές δομές συνθέτουν αναπαραστάσεις και η φαντασία λειτουργεί συνεκτικά στη δημιουργία μιας «λούπας αναπαραστάσεων» (representational loop) (Sturma, 2002, στο Salazar, 2013), η οποία βασίζεται σε διάφορα μέσα όπως τη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο για να πιστοποιήσουν και να δώσουν αυθεντία σε έναν τόπο. Αυτές οι αναπαραστάσεις δεν υπάρχουν αυθαίρετες, αλλά συναγωνίζονται με άλλες τόσες αναπαραστάσεις και εικόνες. Ο μέσος τουρίστας δέχεται ροές από εικόνες παγκόσμιας εμβέλειας που επηρεάζουν τις εντυπώσεις του για ένα μέρος ταυτόχρονα (Salazar, 2013). Ο Nigel Morgan (2004), τονίζει ότι οι τόποι καταναλώνονται έτσι χωρίς δεύτερη σκέψη. Οι λόγοι που κατασκευάζονται για ένα μέρος και οι αφηγήσεις που δημιουργούνται ανακατασκευάζονται και ανακυκλώνονται. Η διαδικασία, δηλαδή, περιλαμβάνει την κατασκευή μιας συγκεκριμένης εικόνας για έναν τόπο. Αυτή η εικόνα χρησιμοποιείται ως αυθεντία και πάνω της προσδίδονται κοινωνικά νοήματα με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προσδοκίες και όνειρα. Με αυτόν τον τρόπο οι καταναλωτές-τουρίστες το αντιλαμβάνονται ως πραγματικότητα. Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, ο Morgan (2004) υποστηρίζει πως πρέπει να διαχειριζόμαστε τα τοπία ως συμβολικές, μεταβαλλόμενες και πολιτισμικά κατασκευασμένες αναπαραστάσεις. Δεν σημαίνουν το ίδιο για όλους σε κάθε χρονική στιγμή.

Όπως έχει γίνει σαφές, επικρατούν συγκεκριμένες αναπαραστάσεις της αγγλικής επαρχίας ως ένα ιδανικό μέρος για χαλάρωση, ηρεμία, όπου η ζωή κυλά πιο αργά. Στην κυρίαρχη εικόνα που υπάρχει για την Αγγλική επαρχία, αυτή που μας έρχεται δηλαδή κατευθείαν στο μυαλό και αποτελεί σημείο αναφοράς είναι το αγγλικό cottage, που περιβάλλεται από κήπο γεμάτο λουλούδια και ζώα, έναν φράχτη και ίσως ένα ποταμάκι να ρέει κοντά. Μια άλλη διάσημη αναπαράσταση είναι οι μεγάλες πράσινες πεδιάδες της, οι τεράστιοι λόφοι και τα «country lanes». Οι πηγές αυτών των εικόνων έχουν ήδη αναλυθεί. Η επαρχία της Αγγλίας, επίσης, συχνά παρομοιάζεται με ένα παραμυθένιο μέρος και αποτελεί πηγή έμπνευσης για έργα φαντασίας. Όλες αυτές οι εικόνες και οι αντιλήψεις αποτελούν αναπαραστάσεις και όχι πραγματικότητα. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Αγγλική επαρχία δεν χαρακτηρίζεται από πράσινες

πεδιάδες και μικρά γραφικά χωριουδάκια. Σημασία έχει να κατανοήσουμε ότι αυτά τα στοιχεία αποτελούν ακριβώς παρά μόνο χαρακτηριστικά μιας τεράστιας γεωγραφικής περιοχής. Η «Αγγλική επαρχία» δεν αποτελεί πραγματική περιοχή, αλλά μια «φανταστική γεωγραφία» (imagined geography) που αποτελεί μέρος του ευρύτερου τουριστικού φαντασιακού (Cragg, 2003). Στην πραγματικότητα υπάρχουν πολλές «Αγγλικές επαρχίες», αυτές της νότιας, της βόρειας και της μέσης Αγγλίας, που διαφέρουν μεταξύ τους. Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι εικόνες που προέρχονται από την επαρχία της Νότιας Αγγλίας είναι οι πιο συμβατικές και τυπικές όταν φανταζόμαστε την Αγγλική επαρχία γενικότερα. Από εκεί πηγάζουν οι κυρίαρχες αναπαραστάσεις και είναι αυτές που έχουν επικρατήσει. Η περιοχή υπάρχει, αλλά η «Αγγλική επαρχία» για την οποία κάνω λόγο καθόλη τη διάρκεια αυτής της εργασίας, δεν είναι παρά μόνο ένα σύμπλεγμα αναπαραστάσεων.

Το ζήτημα της συνύπαρξης λογοτεχνικών και τηλεοπτικών/κινηματογραφικών αναπαραστάσεων για την Αγγλική επαρχία

Μια άλλη διάσταση που προσθέτει στην πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας είναι η συνύπαρξη λογοτεχνικών και κινηματογραφικών αναπαραστάσεων που έχουν ως παρασκήνιο περιοχές της ή έγιναν τα γυρίσματα μιας ταινίας σε αυτές. Για παράδειγμα, ένας casual θεατής της ταινίας του Joe Wright, «Pride and Prejudice» (2005) που βασίζεται στο ομώνυμο βιβλίο της Jane Austen, θα ταυτίσει, μπορεί και άθελά του, τα μέρη γυρισμάτων με τα μέρη που περιγράφονται στο βιβλίο. Στην πραγματικότητα, το Chatsworth House που απεικονίζει τη φανταστική οικία «Pemberley» δεν έχει καμία σχέση με τη Jane Austen και τα έργα της. Ωστόσο, λόγω της διασημότητας της ταινίας του Wright, για πολλούς αυτό είναι το Pemberley. Η συνθετότητα αυξάνεται όλο και πιο πολύ όταν λάβουμε υπόψη τα πολλοστά κινηματογραφικά και τηλεοπτικά έργα που βασίζονται ή έχουν πάρει έμπνευση από τα βιβλία της Austen. Πολλαπλές και αντικρουόμενες αναπαραστάσεις επικρατούν την ίδια χρονική στιγμή και αυτή είναι μόνο μια οπτική της αγγλικής επαρχίας. Ανάλογα με τις προτιμήσεις, τα έργα των αδερφών Brontë μπορούν να αποτελούν την κυρίαρχη πηγή αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας. Η επαρχία της Αγγλίας που περιγράφεται στα «Ανεμοδαρμένα Ύψη» της Emily Brontë δεν ομοιάζει καθόλου την επαρχία της Austen. Δεν μπορούμε να μιλήσουμε, επομένως, για μία «Αγγλική επαρχία». Σε αυτόν τον προβληματισμό θα σταθώ, καθώς αυτή η εντύπωση μιας ομοιογενούς περιοχής με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και διακριτά γεωγραφικά όρια, κυριαρχεί στις σύγχρονες αναπαραστάσεις στο Instagram.

Το ζήτημα αυτό έχει πολλές ενδιαφέρουσες διαστάσεις, ωστόσο πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι αυτή η οριοθέτηση μιας ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής και η προσκόλληση ορισμένων «ελκυστικών» χαρακτηριστικών σε αυτή, αποτελεί μέρος της διαδικασίας «παραγωγής τόπων». Είναι ένας εξαιρετικά κρίσιμος μηχανισμός για την τουριστική διαφήμιση. Η χειραγωγήση περιοχών και η μετατροπή τους σε «τόπους» αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής. Ο τρόπος με τους οποίους ο τουριστικός τομέας επενδύει στη φαντασία και τα όνειρα των τουριστών θα συζητηθεί σε επόμενο κεφάλαιο, αλλά είναι σημαντικό να το έχουμε αυτό υπόψη μελετώντας αναρτήσεις και από ανεπίσημους λογαριασμούς, διότι μέσα από αυτές φαίνεται το πόσο καλά λειτουργεί, χωρίς να το καταλαβαίνουν οι ίδιοι. Η «Αγγλική επαρχία» είναι αυτή που προβάλλεται τόσο χρόνια με όλα τα γνωστά χαρακτηριστικά της και έτσι πιστεύουμε ότι πρέπει να την απεικονίζουμε και εμείς. Οι πραγματικές επαρχιακές περιοχές και οι ιδιαιτερότητες της παραμένουν στο σκοτάδι για τους περισσότερους τουρίστες.

Οι τουριστικές αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας στο Instagram

Στην έρευνα μου επέλεξα να επικεντρωθώ σε τέσσερα κυρίως hashtags που θα μου φανέρωναν τις γενικότερες και επικρατέστερες αντιλήψεις και αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας στη σύγχρονη εποχή. Οι δύο – #englishcountryside και #britishcountryside – μου έδωσαν τη βάση πάνω στην οποία μπορούσα να δημιουργήσω τους κύριους άξονες της έρευνας μου, ακριβώς λόγω της γενικότητάς τους. Όπως αναλύθηκε σε αυτό το κεφάλαιο, η έννοια της «Αγγλικής επαρχίας» («The English Countryside») είναι εξαιρετικά πολιτισμικά και κοινωνικά φορτισμένη και χαρακτηρίζεται από βαθιά ριζωμένες εικόνες και λόγους. Επομένως, η αναζήτηση μέσα σε αυτό το hashtag μας δείχνει όλες τις κυρίαρχες αναπαραστάσεις της περιοχής, είτε ως ιδεατό τόπο διαμονής, είτε ως τουριστικός προορισμός. Οι φωτογραφίες των cottages, των πεδιάδων, των γραφικών χωριών, των πύργων κ.α. συμπεριλαμβάνονται στο hashtag και άρα σε αυτό που οι περισσότεροι χρήστες θεωρούν ως «Αγγλική επαρχία». Παρόμοιο εργαλείο αποτελεί το #britishcountryside. Η δικιά μου η μελέτη επικεντρώνεται μόνο στην Αγγλία, αλλά προφανώς αυτή αποτελεί μέρος της Βρετανίας. Η επιλογή αυτού του hashtag είχε ως σκοπό την αποκάλυψη αναπαραστάσεων της αγγλικής αγροτικότητας που μπορεί να συγχέονται με αυτές της Ουαλίας, της Σκωτίας και της Βόρειας Ιρλανδίας. Οι γενικεύσεις αυτές είναι που προσθέτουν στη δύσκολη φύση των αναπαραστάσεων και χρειάζεται να ήμαστε προσεκτικοί όταν τις μελετάμε. Το τρίτο hashtag, #englishcottage αποτελεί μια πιο στοχευμένη αναζήτηση, η οποία προέκυψε από γενικές παρατηρήσεις στα

προηγούμενα δύο hashtags. Το αγγλικό «cottage» αποτελεί τον πυρήνα στις περισσότερες αναπαραστάσεις της αγγλικής αγροτικότητας και ο συμβολισμός του παίζει μεγάλο ρόλο στην εννοιολόγηση αυτών των αναπαραστάσεων. Μέσα από την αναζήτηση σε αυτό γίνεται κατανοητός ο ρόλος του στις αναπαραστάσεις, κάτι που θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο. Τέλος, χρησιμοποίησα το hashtag #visitengland που δεν έχει κάποια σχέση με την επαρχία αλλά, φανερώνει κάτι πολύ σημαντικό και ενδιαφέρον. Ένας μεγάλος αριθμός των δημοσιεύσεων, που έχουν να κάνουν με ταξίδια στην Αγγλία γενικότερα, απεικονίζουν και προτείνουν την επαρχία της χώρας. Μέσω αυτού διαφαίνεται η διασημότητα της περιοχής ως τουριστικός προορισμός αλλά και συνάμα δείχνει ξανά τις επικρατέστερες αναπαραστάσεις που χρήζουν αποκωδικοποίησης.

Με δεδομένα τα παραπάνω, ακολουθούν συγκεκριμένα παραδείγματα και παρατηρήσεις από αναρτήσεις που χαρακτηρίζουν τη σύνθετη φύση των αναπαραστάσεων. Μία «travel blogger» (@elena.ulybinaa) δημοσιεύει ένα βίντεο μικρής διάρκειας όπου απεικονίζονται στιγμιότυπα από διάφορα μέρη της «Αγγλικής επαρχίας». Ωστόσο, οι περιοχές δεν ονομάζονται στο βίντεο, αλλά ούτε στην περιγραφή. Αυτό κατασκευάζει μια αναπαράσταση της επαρχίας ως μία και ομοιογενής και ενδέχεται να δημιουργήσει λάθος εντύπωση σε κάποιον τουρίστα. Η πρακτική αυτή είναι αρκετά συχνή στο Instagram και δείχνει την κυρίαρχη τάση ομογενοποίησης περιοχών με σκοπό την πιο άμεση προώθηση και διαφήμιση. Ταυτόχρονα όμως, φανερώνει ότι η «Αγγλική επαρχία» έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στο μυαλό πολλών ανθρώπων. Το ίδιο παρατηρείται στη δημοσίευση του λογαριασμού @wander_linaa (εικόνα 23). Το βίντεο που έχει δημοσιεύσει προβάλλει μερικές στιγμές από την Αγγλική επαρχία, χωρίς όμως να αναφέρεται από ποια περιοχή είναι.

Εικόνα 23: Η δημοσίευση του χρήστη @wander_linaa περιλαμβάνει το hashtag #englishvillage, χωρίς να ονομάζεται ποιο χωριό της Αγγλικής επαρχίας απεικονίζεται

Μια άλλη πτυχή αυτής της περιπλοκότητας είναι οι αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας που εμφανίζονται σε λογοτεχνικά και κινηματογραφικά έργα. Ένας λογαριασμός (@postcardsbyhannah) συμπεριλαμβάνει σε μια δημοσίευση έξι προτάσεις διαμονής σε cottage. Η περιγραφή της δημοσίευσης έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όπου ένα σπίτι περιγράφεται ως «not too dissimilar from the cottage from The Holiday either». Αναφέρεται στην ταινία «The Holiday» (2006), που λαμβάνει χώρα τα Χριστούγεννα και ένα μέρος της στην περιοχή των Cotswolds. Το cottage της ταινίας παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο και διαφημίζεται ως το κλασικό, γραφικό αγγλικό σπίτι που όλοι γνωρίζουμε. Όσοι έχουν παρακολουθήσει την ταινία, θα καταλάβουν ακριβώς την ταύτιση που κάνει ο λογαριασμός με το φανταστικό σπίτι που εμφανίζεται στην ταινία. Έτσι προτρέπει έμμεσα κάποιον να κάνει τη διασύνδεση και να επιθυμήσει να κάνει ένα ταξίδι στην Αγγλία και να διαμείνει σε ένα cottage. Η δύναμη του κινηματογράφου στην ανάπτυξη τουριστικών κίνητρων είναι σημαντική. Ο λογαριασμός @maddiepostcards χρησιμοποιεί ξανά την ταινία «The Holiday» ως σημείο αναφοράς για μια γιορτινή ταξιδιωτική εμπειρία στα Cotswolds (εικόνα 24). Στην περιγραφή αναφέρει ότι η ταινία ενέπνευσε την ίδια να προγραμματίσει ένα ταξίδι στην επαρχία της Αγγλίας. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η ταινία γυρίστηκε ελάχιστα στην περιοχή των Cotswolds, αν και βασίζεται σε αυτή, και αυτό βέβαια προσθέτει στην πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων.

Εικόνα 24: Ο λογαριασμός @maddiepostcards χρησιμοποιεί μια συνηθισμένη τακτική προώθησης που κυριαρχεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αυτό της «προσομοίωσης». Εδώ, κάνει αναφορά σε μία από τις πρωταγωνίστριες της ταινίας «The Holiday», καλώντας τους ακολούθους του, και μη, να φανταστούν τους εαυτούς τους ως την Amanda Woods που εξερευνά για πρώτη φορά ένα αγγλικό επαρχιακό χωριό.

Κάτι άλλο που παρατηρείται είναι η χρήση hashtags περιοχών που δεν έχουν σχέση με την περιοχή που απεικονίζεται σε κάποια δημοσίευση. Για παράδειγμα, ο λογαριασμός @scenicdestinationsuk απεικονίζει ένα γραφικό ξενοδοχείο στο Broadway, αλλά στην περιγραφή χρησιμοποιεί τα hashtags #peakdistrict και #lakedistrict, περιοχές στις οποίες δεν ανήκει το Broadway. Το γεγονός ότι αποτελούν, όμως, διάσημοι επαρχιακοί προορισμοί μπορεί να είναι ο λόγος χρήσης της «φήμης» τους, για την προσέλκυση περισσότερου κόσμου στη δημοσίευση. Παράλληλα, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένες αντιλήψεις για την περιοχή.

Οι σύγχρονες αναπαραστάσεις αποτελούν ένα αμάλγαμα εικόνων και αντιλήψεων που έχουν τις ρίζες τους σε διάφορες πηγές του παρελθόντος. Ωστόσο, δεν είναι στατικές, αλλά ρευστές και μεταβλητές. Ανάλογα τα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά και πολιτισμικά πλαίσια, ο συμβολισμός τους αλλάζει και η μελέτη τους μας βοηθά να κατανοήσουμε συλλογικές και ατομικές επιθυμίες. Στην περίπτωση των αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας, υπάρχει ένα νήμα που συνδέει τις σύγχρονες με τις παλαιότερες. Όπως ήδη αναλύθηκε, η επαρχία συμβολίζει μια διέξοδο από την καθημερινότητα, την απλότητα, την ηρεμία και την ησυχία, έναντι της γρήγορης αστικής ζωής που μας κυριεύει. Η συνθήκη αυτή, παρατηρείται σε σχεδόν όλες τις αναρτήσεις από το δείγμα. Οι δημοσιεύσεις, και άρα οι αναπαραστάσεις, μπορεί να είναι γενικές, όπως είδαμε, αλλά και στοχευμένες. Αυτές απεικονίζουν συγκεκριμένα χωριά ή μέρη επαρχιακά με τα ονόματά τους και συνήθως μια περιγραφή. Είτε είναι από επίσημους, είτε ανεπίσημους λογαριασμούς, πολλοί ενδεχόμενοι τουρίστες λαμβάνουν συμβουλές και προτάσεις για επισκέψεις μέσω αυτών των δημοσιεύσεων. Οι περιγραφές αυτές, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι τυπικές και περιλαμβάνουν τις λέξεις-κλειδιά που όλες οι περιγραφές της Αγγλικής επαρχίας «πρέπει να περιλαμβάνουν». Λέξεις και φράσεις όπως, «charming village», «scenic», «quaint towns», «picturesque». «idyllic», «fairytale», «the essence of rural England», «timeless», εμφανίζονται ξανά και ξανά και φανερώνουν τις κυρίαρχες εικόνες και αντιλήψεις γύρω από την αγγλική αγροτικότητα. Συμπεραίνοντας, είτε είναι γενικές οι αναπαραστάσεις, είτε στοχευμένες, μας αποκαλύπτουν την ίδια πραγματικότητα.

3.3. Η κεντρικός ρόλος του «cottage» και η ένταξη των εικόνων στην τάση του «cottagecore»

Στην πρώτη ενότητα της εργασίας έγινε μια αναλυτική παρουσίαση του αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου και των αναπαραστάσεων που το αντιπροσωπεύουν. Στις εικόνες αυτές αλλά και στους λόγους γενικότερα γύρω από την Αγγλική επαρχία, κεντρικός πυρήνας αποτελεί το αγγλικό «cottage». Όταν σκεφτόμαστε εικόνες της Αγγλικής επαρχίας, το cottage εμφανίζεται σχεδόν πάντα στη φαντασία μας και θα μπορούσαμε να πούμε πως από αυτό πηγάζουν οι περισσότερες στερεοτυπικές αντιλήψεις μας για την αγγλική αγροτικότητα. Όλοι έχουμε ακούσει κάποιον να εκφράζει την επιθυμία του να διαμείνει σε ένα cosy αγγλικό cottage, που μοιάζει ότι «βγαίνει από παραμύθι». Το cottage συμβολίζει για πολλούς ένα καταφύγιο από την αστική καθημερινότητα, όπου ο χρόνος κυλάει πιο αργά και δίνει την ευκαιρία χαλάρωσης και ηρεμίας. Επίσης, αντιπροσωπεύει το παρελθόν, και πιο συγκεκριμένα το αγροτικό παρελθόν, και επομένως, μια πιο «φυσική, ανθρώπινη πραγματικότητα», κοντά στη γη, τα ζώα, όπου μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει πιο παραδοσιακές μεθόδους παραγωγής. Στην ενότητα αυτή, θα παρουσιαστεί η σημασία του αγγλικού cottage στις βικτωριανές αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας και έπειτα θα εντοπισθεί η συνέχεια αυτής της σημασίας στις σύγχρονες αναπαραστάσεις και τι συμβολίζει για τον τουρίστα. Τέλος, θα αναλυθεί η διασύνδεση της περιοχής με την αισθητική τάση του cottagecore και τι αποκαλύπτει όσον αφορά τις συλλογικές επιθυμίες και ανησυχίες.

Ο συμβολισμός του «cottage» για τους Βικτωριανούς

Όπως ήδη παρουσιάστηκε, οι σύγχρονες αναπαραστάσεις της επαρχίας της Αγγλίας πηγάζουν από τη λογοτεχνία και τη ζωγραφική του 19^{ου} αιώνα κυρίως, ενώ ακμή στην ανάπτυξη των κυρίαρχων εικόνων και αντιλήψεων για την Αγγλική επαρχία αποτέλεσε η Βικτωριανή εποχή. Κατά τον Malcolm Andrews (2021), το έργο του Gainsborough, «Landscape with cottage and church» (1771-1772), αποτέλεσε την κεντρική εικόνα για την Αγγλική επαρχία για τους Βικτωριανούς. Παράλληλα, όπως έγινε κατανοητό πρωτύτερα, κατά τον 19^ο αιώνα, η γραφικότητα που χαρακτήριζε τις αναπαραστάσεις της Αγγλικής επαρχίας, από κάτι αισθητικό, λαμβάνει μια ηθική διάσταση. Η επαρχία συμβόλιζε για τους Βικτωριανούς μια διέξοδο από την εκβιομηχάνιση και τις πόλεις (Andrews, 2021). Αυτό είναι και μια αντίληψη που επικρατεί έως σήμερα. Στο βιβλίο του ο Andrews (2021), μας πληροφορεί για τον κομβικό ρόλο των

cottages στους λόγους περί Αγγλικής επαρχίας και αγροτικότητας. Ονομάζει την Αγγλική επαρχία «domesticated landscape» με αυτή τη νέα ηθική διάσταση που λαμβάνει κατά τον 19^ο αιώνα και μια συνθήκη που πηγαίνει χέρι-χέρι με αυτή είναι το «cosiness», μια λέξη-κλειδί σε σχεδόν όλες τις τυπικές περιγραφές της επαρχίας σήμερα. Σύμφωνα με τον Andrews (2021), αυτό το cosiness παίζει ιδιαίτερο ρόλο στην κατανόηση του αγγλικού εθνικού χαρακτήρα και αποκαλεί το cottage «πυρήνας συμβόλων» που σχετίζονται με την Αγγλικότητα. Επικρατεί η αντίληψη ότι προσφέρει προστασία από τον υπόλοιπο κόσμο και το «snugness» (άνεση), που δεν μπορεί να μεταφραστεί ακριβώς, είναι ένα άλλο δυναμικό χαρακτηριστικό του. Ωστόσο, οι συμβολισμοί του δεν ήταν ο μόνος λόγος που έγινε πυρήνας των αναπαραστάσεων, αλλά το γεγονός ότι η ύπαρξή τους μειωνόταν σταδιακά από τα τέλη του 18^{ου} έως τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Ο συγγραφέας τονίζει ότι ο αγροτικός πληθυσμός δεν μειώθηκε σημαντικά, αλλά λόγω της εφαρμογής των περιφράξεων και του εκτοπισμών που επέφερε, το κτίσιμο των cottages ελαχιστοποιήθηκε. Οι συνθήκες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα να αυξηθούν οι αναπαραστάσεις που είχαν ως κεντρικό μοτίβο το cottage, αφού για τους περισσότερους αποτελούσε μια «εικόνα συνέχειας» για την παλιά εποχή (Andrews, 2021).

«English cottage»: το κυρίαρχο στοιχείο στις σύγχρονες αναπαραστάσεις στο Instagram

Ο αντίκτυπος αυτής της αντίληψης επικρατεί έως σήμερα και στην έρευνα μου στην πλατφόρμα του Instagram επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι το αγγλικό cottage αποτελεί σήμερα πυρήνας συμβόλων και ένας σημαντικός λόγος για τον οποίο πολλοί επιθυμούν τα ταξιδεύουν στην επαρχία της Αγγλίας. Όπως ήδη αναφέρθηκε, ένα από τα κυρίαρχα hashtags και ένας κεντρικός άξονας για τη μελέτη μου είναι το #englishcottage. Ταυτόχρονα, όμως, συνδυαστικά με αυτό χρησιμοποιείται το hashtag #cottagecore, για το οποίο θα γίνει λόγος στη συνέχεια. Σε μια πρώτη φάση είναι σημαντικό να παρουσιάσω ορισμένα παραδείγματα από τα ευρήματα μου στο Instagram.

Εικόνα 25: Δημοσίευση ενός ΜΚΟ (@landmarktrust)

Σε όλες τις δημοσιεύσεις που μελέτησα, το cottage είναι το στοιχείο που εμφανίζεται τις περισσότερες φορές και χρησιμοποιείται από επίσημες σελίδες αλλά και λογαριασμούς travel blogger και φωτογράφων για να προτρέψουν κάποιον να ταξιδέψει στην Αγγλική επαρχία. Ο λογαριασμός @landmarktrust είναι ένας ΜΚΟ που συντηρεί παλιά ιστορικά κτήρια και τα μετατρέπει σε χώρους φιλοξενίας (εικόνα 25). Σε μια δημοσίευση του διαφημίζει το Hole Cottage (Kent), αναλύοντας την ιστορία του κτηρίου και τονίζοντας την παλιά σύνδεσή του με ευγενείς. Επιπλέον, έχει σημασία να παρατηρήσουμε την περιγραφή της δημοσίευσης όπου περιγράφεται ως ένα «cosy cottage straight out of the pages of a fairytale, all alone by a small stream in a peaceful woodland clearing». Η χρήση της λέξης «cosy» και η σύνδεση του με κάτι βγαλμένο από παραμύθι είναι ένα συχνό μοτίβο που παρατηρούμε σε πολλές περιγραφές και επιβεβαιώνει την κυρίαρχη εικόνα και αισθητική που επικρατεί για την αγγλική επαρχία. Επίσης, έχουν σημασία οι λέξεις «alone» (μόνος) και «peaceful» (ειρηνικό) που κατασκευάζουν μια ιδεατή εικόνα απομόνωσης και ηρεμίας, κάνοντας επίκληση στις επιθυμίες του σύγχρονου ανθρώπου. Η δημοσίευση του λογαριασμού @postcardsbyhannah προτείνει μια διαμονή σε ένα «cosy stone cottage» στο Lake District (εικόνα 26). Για μια ακόμη φορά, διαφαίνεται η κληρονομιά του 19^{ου} αιώνα και η συνδυαστική χρήση του «cottage» και του «cosy».

Εικόνα 26: Δημοσίευση του λογαριασμού @postcardsbyhannah που περιλαμβάνει το hashtag #visitengland και προτείνει πέντε προορισμούς, ένας από τους οποίους είναι η επαρχιακή περιοχή του Lake District

Κάτι άλλο που παρατηρείται είναι η χρήση hashtags που έχουν να κάνουν με το cottage (π.χ. #englishcottage, #cottagecore) σε δημοσιεύσεις που δεν έχουν κάποια σχέση με αυτό. Μπορεί να δείχνουν πολλά στοιχεία της Αγγλικής επαρχίας, αλλά να μην απεικονίζεται συγκεκριμένα κάποιο σπίτι. Ιδιαίτερο παράδειγμα αποτελεί η δημοσίευση του λογαριασμού @esen.explores όπου απεικονίζει κάποια γραφικά στιγμιότυπα του Yorkshire. Χρησιμοποιεί το hashtag #yorkshirecottage, χωρίς όμως να εμφανίζεται στη δημοσίευση. Μπορούμε να υποθέσουμε πως χρησιμοποιήθηκε από την δημιουργό για να προσελκύσει κόσμο στη δημοσίευση, καθώς η επιθυμία κανείς να δει ή να διαμείνει σε κάποιο cottage στην Αγγλία είναι μεγάλη, αλλά κι η σχέση του με την αγγλική επαρχία γενικότερα είναι αλληλένδετη. Είναι εύλογο να πούμε πως η πρακτική αυτή δείχνει την ταύτιση που υπάρχει μεταξύ της Αγγλικής επαρχίας και του cottage, σαν όλα τα χαρακτηριστικά της περιοχής να αντιπροσωπεύονται μέσω των cottages. Επιπρόσθετα, δεν εκλείπουν οι περιγραφές αυτών ως παραμυθένια και είναι κάτι που συνδυάζεται με την τάση του «cottagecore», του «fairycore» κ.ο.κ.

Νοσταλγία και ρομαντισμός στη σύγχρονη εποχή: η αισθητική τάση του «cottagecore» και η σύνδεση με την Αγγλική επαρχία

Κατά τη διάρκεια της έρευνας μου παρατήρησα τη συχνή χρήση του hashtag #cottagecore σε δημοσιεύσεις που σχετίζονταν με την Αγγλική επαρχία, οι οποίες μπορεί να απεικόνιζαν κάποιο σπίτι, μπορεί και όχι. Η εντατική χρήση αυτού φανερώνει από τη μία τη δυναμικότητα και τη συνθετότητα του Instagram ως τουριστικό μέσο, και από την άλλη, την έντονη επιθυμία πολλών να βιώσουν έναν απλούστερο τρόπο ζωής στην επαρχία. Τι ακριβώς, όμως, είναι το «cottagecore» και πως συνδέεται με την τουριστική δραστηριότητα στην επαρχία της Αγγλίας; Το «cottagecore» αποτελεί μια αισθητική που εξιδανικεύει την αγροτική ζωή και όλα όσα αυτή συμπεριλαμβάνει, όπως τη διαμονή σε ένα cottage, την παραγωγή τροφής, την καλλιέργεια της γης, τη ραπτική και γενικότερα την αυτάρκεια. Η αισθητική χαρακτηρίζεται από νοσταλγία για ένα ιδεατό αγροτικό παρελθόν που βασίζεται κατά βάση στην δυτική αγροτικότητα του 19^{ου} αιώνα, που ρομαντικοποιείται και προσφέρει έναν τρόπο διαφυγής από την σύγχρονη αστική πραγματικότητα. Η αισθητική αυτή τάση γεννήθηκε και αναπτύχθηκε καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 2010, αρχικά στην πλατφόρμα του Tumblr και αργότερα σε άλλες, όπως και το Instagram, όπου σήμερα έχει γίνει αρκετά διαδεδομένο.

Το «cottagecore» γεννήθηκε ως αντίδραση στον καπιταλιστικό τρόπο ζωής, στη «φασαρία» του 21^{ου} αιώνα, στην έλλειψη ηρεμίας και πραγματικής ανθρώπινης κοινότητας και φροντίδας. Η αισθητική αυτή εφαρμόζεται από άτομα που έχουν αυτές τις ανησυχίες, έχουν κουραστεί από τη ζωή στην πόλη και επιθυμούν να ζήσουν πιο απλά και «οργανικά». Ωστόσο, ορισμένοι την υιοθετούν ακριβώς λόγω της αισθητικότητάς, επειδή τους αρέσει η ιδέα, η παλέτα χρωμάτων που συνήθως χρησιμοποιείται, τα ρούχα, οι πρακτικές κ.α. Κάποιοι, επίσης, στην αναζήτηση να κάνουν τη ζωή τους πιο «cosy» και ζεστό, πέφτουν πάνω σε δημοσιεύσεις που υποστηρίζουν την αισθητική και υιοθετούν χαρακτηριστικά της. Επομένως, στη βάση της αποτελεί μια αισθητική, αλλά και συνάμα, ένας τρόπος ζωής.

Αν αναζητήσει κανείς το hashtag #cottagecore θα πέσει πάνω σε μια γκάμα φωτογραφιών και βίντεο που θαυμάζουν τα χαρακτηριστικά του, όπως την καθημερινότητα σε ένα cottage, την καλλιέργεια της γης, το ψήσιμο (baking) και όμορφα ρούχα (κυρίως μακριά φορέματα). Στα βίντεο, ειδικά, η μουσική υπόκρουση παίζει μεγάλο ρόλο, καθώς συνήθως επιλέγεται κάποιο τραγούδι που μας θυμίζει παραμύθια, νεραϊδες, φάρμες, μαγεία, όπως και κομμάτια από γνωστές ταινίες που έχουν ως παρασκήνιο την επαρχία και τη φαντασία (Lord of the Rings, Harry Potter κ.α.). Η διασύνδεση της επαρχίας με την ύπαρξη φανταστικών πλασμάτων και

ένα μέρος όπου τα παραμύθια γίνονται πραγματικότητα, έχει ήδη αναλυθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο, αλλά επιβεβαιώνεται ξανά και μέσω αυτής της αισθητικής τάσης.

Πολλές φορές σε μια δημοσίευση που χρησιμοποιείται το hashtag #cottagecore, εμφανίζονται και άλλες παρεμφερές τάσεις όπως το #fairycore, το princesscore κ.α. που φανερώνει μια διασταύρωση πολλών εικόνων και αντιλήψεων για την επαρχία και δείχνει την πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων που κυριαρχούν. Η Αγγλική επαρχία, και ιδιαίτερα τα cottages, έχουν γίνει σημείο αναφοράς για την τάση του cottagecore και αυτό διαφαίνεται από τη χρήση του hashtag σε έναν μεγάλο αριθμό αναρτήσεων που έχουν να κάνουν με την περιοχή. Γίνεται κατανοητό, λοιπόν, ότι όσοι αναζητούν στο hashtag αυτό, θα συναντήσουν άπειρες φωτογραφίες και αναπαραστάσεις γενικότερα της Αγγλικής επαρχίας και ενδέχεται να επηρεαστούν και να εμπνευστούν να επισκεφθούν την περιοχή. Η σημασία του cottage φαίνεται και από την ίδια την ονομασία της αισθητικής. Η επιλογή του πρώτου μέρους της λέξης να είναι «cottage» δεν είναι τυχαίο, διότι για τους περισσότερους από εμάς ασυνείδητα βλέπουμε το «cottage» ως ένα «κουτί» που συμπεριλαμβάνει όλα τα στοιχεία της αγροτικής καθημερινότητας, ως έναν πυρήνα μέσα από τον πηγάζουν όλες οι εικόνες και οι αντιλήψεις μας για την επαρχιακή ζωή.

Το αγγλικό «cottage» καθίσταται η πιο αντιπροσωπευτική εικόνα της Αγγλικής επαρχίας, αλλά και της δυτικής επαρχίας γενικότερα, αφού υπάρχει ένα μπέρδεμα αναπαραστάσεων. Θεωρώ εύλογο να υποθέσω ότι ο ρομαντισμός που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα στην Αγγλία για τη χαμένη αγροτική ζωή, έναντι της νέας εκβιομηχανισμένης, αστικής ζωής, αναβιώνεται κατά τη διάρκεια του 21^{ου} αιώνα, αλλά ιδιαίτερα κατά την τελευταία δεκαετία και αποτελεί το ισχυρότερο τουριστικό κίνητρο που ωθεί τουρίστες να ταξιδέψουν στην Αγγλική επαρχία. Το βασικό θεμέλιο των αναρτήσεων που μελέτησα ήταν η νοσταλγία του παρελθόντος και ο ρομαντισμός της επαρχιακής ζωής. Στις περισσότερες περιγραφές, η περιοχή προωθείται και διαφημίζεται ως τον ιδανικό προορισμό για τουρίστες να βιώσουν τη γραφικότητα του αγγλικού επαρχιακού τόπου, να «επισκεφθούν» το παρελθόν, να βιώσουν μια παραμυθένια εμπειρία, να ηρεμήσουν, να χαλαρώσουν και να ζήσουν από κοντά τις «κλασικές» στιγμές και θέες της αγγλικής επαρχίας που περιγράφονται στα διάσημα έργα του 19^{ου} αιώνα. Όπως διατύπωσε ο Halfacree (1995), η αγροτικότητα αποτελεί μια «κοινωνική αναπαράσταση». Έτσι, και η Αγγλική επαρχία αποτελεί έναν ζωγραφισμένο καμβά, πάνω στον οποίο προσδίδουμε κοινωνικά νοήματα και εκφράζουμε τις επιθυμίες μας. Η κυριαρχία της αισθητικής τάσης του cottagecore επιβεβαιώνει την ισχύ που έχουν η νοσταλγία και ο ρομαντισμός στη σύγχρονη ψηφιακή ζωή και εκφράζει συλλογικές επιθυμίες για πιο ήρεμους ρυθμούς ζωής.

Έχει σημασία το γεγονός ότι το cottagecore, αναπτύχθηκε ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, όταν οι περισσότεροι από εμάς βιώσαμε για πρώτη φορά το φαινόμενο της καθολικής «παύσης» της ζωής, όπως τη γνωρίζαμε, στη μορφή του lockdown. Μια μεγάλη μάζα ανθρώπων κατάλαβε για πρώτη φορά ότι οι ρυθμοί και οι τρόποι ζωής που βιώναμε, δεν είναι ο μόνος τρόπος να ζούμε. Η απαγόρευση των μετακινήσεων, και ο μεγάλος περιορισμός στις ανθρώπινες επικοινωνίες, μας ώθησαν να ξανά σκεφτούμε τον τρόπο με τον οποίο περνάμε τις μέρες μας σε σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες. Αυτή η διακοπή στην κανονικότητα που γνωρίζαμε, άνοιξε τα μάτια σε πολλούς να αναλογιστούν άλλους τρόπους ζωής, όπως αυτούς που πρεσβεύει το cottagecore. Για πολλούς ανθρώπους, η καθημερινότητα του lockdown αποτέλεσε την πιο «ανθρώπινη» εμπειρία που είχαν βιώσει ποτέ, και η διασημότητα της αισθητικής του cottagecore επιβεβαιώνει την ανάγκη πολλών να το υιοθετήσουν στην καθημερινότητά τους, πέρα από την εποχή των lockdowns. Με δεδομένα όλα αυτά, γίνεται σαφές ότι οι διάφορες αναπαραστάσεις και η δύναμη της ψηφιακότητας και των τάσεων, επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις επιθυμίες των τουριστών, άμεσα και έμμεσα. Οι δημοσιεύσεις στο Instagram με τις τυπικές ιδανικές περιγραφές της Αγγλικής επαρχίας, που υπόσχονται τη βίωση του αγροτικού ειδυλλίου, λειτουργούν τόσο καλά, διότι εφάπτονται ακριβώς πάνω στη συλλογική επιθυμία του σύγχρονου ανθρώπου για ηρεμία και γαλήνη.

3.4. Το τουριστικό φαντασιακό και ο ρόλος της νοσταλγίας στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων

Στα προηγούμενα κεφάλαια έγινε μια παρουσίαση των σύγχρονων αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας και πως αυτές αποτελούν σημαντικά τουριστικά κίνητρα ώστε να επισκεφθεί κανείς την περιοχή. Η «Αγγλική επαρχία», όπως αποκαλείται αυτή η ευρεία γεωγραφική περιοχή, είναι ένας διάσημος τουριστικός προορισμός για πολλούς Βρετανούς αλλά και ξένους τουρίστες και οι αναπαραστάσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία εικόνων τουριστικού προορισμού (destination images) και γενικότερα, στην ανάπτυξη της περιοχής ως τουριστικό μέρος. Οι αναπαραστάσεις μιας περιοχής και η επικείμενη τουριστική δραστηριότητα που ενδέχεται να επιφέρουν σε αυτές, έχουν μια αλληλένδετη σχέση. Μια εξαιρετικά σημαντική πτυχή, όμως, αυτής της διαδικασίας αποτελεί η δύναμη του τουριστικού φαντασιακού, το οποίο προϋπάρχει και δρα φαινομενικά στο παρασκήνιο. Ο τουρισμός σε μια περιοχή, και επομένως στην Αγγλική επαρχία, γίνεται πραγματικότητα μέσω του τουριστικού

φαντασιακού πάνω στον οποίο επενδύουν οι διάφοροι τουριστικοί μηχανισμοί και διαφημιστές. Στην ενότητα αυτή θεωρώ σημαντικό να παρουσιάσω το φαινόμενο του τουριστικού φαντασιακού, καθώς είναι αναπόσπαστο κομμάτι της δημιουργίας τουριστικών κινήτρων, έχοντας ως σημείο αναφοράς το παράδειγμα της Αγγλικής επαρχίας. Έπειτα, θα επισημάνω τον ρόλο της νοσταλγίας, που αποτελεί ένα συναίσθημα από το οποίο πηγάζουν πολλά τουριστικά φαντασιακά και πάνω στο οποίο επενδύουν οι τουριστικοί διαφημιστές. Για την Αγγλική επαρχία συγκεκριμένα, η νοσταλγία για ένα «ιδεατό» αγροτικό παρελθόν παρακινεί ανθρώπους να ταξιδέψουν στην περιοχή.

Τι είναι τα τουριστικά φαντασιακά;

Στο κείμενο του για τα τουριστικά φαντασιακά, «The (im)mobility of tourism imaginaries», ο Noel Salazar (2013), υποστηρίζει ότι οι λόγοι και οι εικόνες που υπάρχουν για τόπους συνιστούν φαντασιακά (imaginaries) και πως χωρίς αυτά, ο τουρισμός δεν θα ήταν λειτουργικός. Αποτελούν, δηλαδή, εργαλεία για τη δημιουργία νοημάτων και «κόσμων», με άλλα λόγια, τουριστικών προορισμών. Στη μελέτη του, προβληματίζεται πάνω στη σύνδεση που υπάρχει μεταξύ του πολιτισμικού τουρισμού και της φαντασίας, όπου δίνει ιδιαίτερη σημασία, όχι μόνο στη μελέτη των νοημάτων και των κοινωνικά κατασκευασμένων εικόνων που «διακινούνται», αλλά στην ύπαρξη θεσμικά ριζωμένων φαντασιακών που εμπεριέχουν σχέσεις εξουσίας, ιεραρχίας και ηγεμονίας. Ο συγγραφέας τονίζει, ότι μέσω αυτών των φαντασιακών, οι τουριστικοί διαφημιστές πουλάνε όνειρα και οι ενδεχόμενοι τουρίστες καλούνται να φανταστούν τους εαυτούς τους σε αυτά τα περιβάλλοντα, όπου ο τόπος καταναλώνεται μέσω «της θέασης, ενσώματων αισθήσεων και της φαντασίας» (Salazar, 2013). Κατά τον David Harvey (1989, στο Salazar, 2009), ο τουρισμός αποτελεί μια «βιομηχανία παραγωγής εικόνων», ενώ ο Salazar (2013) επισημαίνει το γεγονός ότι αυτά τα φαντασιακά δεν κατασκευάζονται μονάχα από τους διαφημιστές τουριστικών προορισμών, αλλά οι φαντασίες ενεργοποιούνται μέσα σε ένα ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό δίκτυο και προέρχονται ακριβώς από την κυκλοφορία των επικρατέστερων συλλογικών εικόνων. Βλέπουμε και εδώ πόσο ισχυρή είναι η δύναμη των αναπαραστάσεων στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων και σύμφωνα με τον Salazar (2013), μελέτες δείχνουν πως ευρύτερες ιδεολογικές και πολιτισμικές δομές συνθέτουν αυτές τις αναπαραστάσεις. Αποκαλύπτει και μια ενδιαφέρουσα οπτική αυτών των φαντασιών, οι οποίες δεν είναι στέρρες και παράλληλα είναι «αόρατες». Επομένως, ο μόνος τρόπος για να τις ερευνήσουμε και να τις κατανοήσουμε, υποστηρίζει, είναι από τα μέσα στα οποία γίνονται απτά (π.χ. λογοτεχνία, κινηματογράφος

κ.α.). Φανερόνονται μονάχα μέσω των πράξεων και των λόγων των τουριστών, κάτι που παρατηρείται έντονα και στις αναρτήσεις στο Instagram για την Αγγλική επαρχία. Διαβάζοντας τις περιγραφές των δημοσιεύσεων, παρατηρώντας τα hashtags που χρησιμοποιούνται και αναλύοντας τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται οι περιοχές, μπορούμε να καταλάβουμε το πως αυτά τα μέρη κατασκευάζονται μέσα από τις φαντασίες του κάθε ανθρώπου.

Η χρήση της φαντασίας από τουρίστες και την τουριστική βιομηχανία

Κατά τους Crouch, Jackson και Thompson (2005), ο τουρισμός ορίζεται ως μία άκρως «φανταστική δραστηριότητα», όπου τα συναισθήματα παίζουν μεγάλο ρόλο στη λειτουργία της. Με άλλα λόγια, χωρίς τη χρήση της φαντασίας, είτε από τους τουρίστες, είτε από διάφορους τουριστικούς φορείς και διαφημιστές, ο τουρισμός δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει τόσο αποτελεσματικά. Η φαντασία του ανθρώπου είναι εξαιρετικά κρίσιμη στη δημιουργία αναπαραστάσεων ενός μέρους. Από ανέκαθεν, όταν σκεφτόμαστε ένα μέρος, είτε γνωρίζουμε πληροφορίες για αυτό, είτε όχι, μας έρχονται εικόνες στο μυαλό. Ταυτόχρονα, δημιουργούνται συγκεκριμένες εντυπώσεις και προσδοκίες για αυτό το μέρος, ενώ το «άγνωστο» μας ωθεί να χρησιμοποιήσουμε τη φαντασία μας.

Πέρα από τη φαντασία ως μια διαδικασία του μυαλού, η φαντασία χρησιμοποιείται ως εργαλείο προώθησης και διαφήμισης μιας περιοχής. Όσον αφορά περιοχές της Αγγλικής επαρχίας, όταν η δυτική Yorkshire αποκαλείται και προωθείται ως η «χώρα των Brontë» (Brontë Country), η φαντασία μας ενεργοποιείται άμεσα και καλούμαστε να φανταστούμε την περιοχή σε συνάρτηση με τις αδερφές Brontë. Δημιουργείται η εντύπωση στο μυαλό των τουριστών όταν υπάρχει μια άμεση σύνδεση ολόκληρης της περιοχής με τις συγγραφείς. Αρχίζουμε και αναρωτιόμαστε εάν διέμεναν σε αυτό το μέρος, αν έγραψαν τα έργα τους εκεί και αν βασίστηκαν στις περιοχές. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις αυτών των «χωρών», η σύνδεση των συγγραφέων με την περιοχή είναι μικρή ή έμμεση. Μπορεί να γεννήθηκαν εκεί, να υπάρχουν φήμες ότι η περιοχή ενέπνευσε κάποιο έργο τους, να διέμεναν εκεί για ένα διάστημα της ζωής τους και να έγραψαν τα έργα τους εκεί. Ενδέχεται, ωστόσο, να υπάρχει μια «έμμεση» σύνδεση, όπως, να πραγματοποιήθηκαν τα γυρίσματα μιας ταινίας βασισμένη στα έργα τους στην περιοχή. Όταν, λοιπόν, μια περιοχή διαφημίζεται με βάση της «σύνδεσής» της με κάποιον συγγραφέα, οι τουριστικοί μηχανισμοί επενδύουν στη φαντασία των τουριστών.

Οι O'Connor και Kim (2014) επισημαίνουν ότι πολλές φορές ο τόπος που φανταζόμαστε στο μυαλό μας έχει περισσότερη ισχύ και αυθεντικότητα παρά ο πραγματικός τόπος που θα

επισκεφθούμε. Η δύναμη της φαντασίας εκμεταλλεύεται από τον τουριστικό τομέα και χρησιμοποιείται για την κατασκευή τουριστικών προορισμών. Όπως επισημαίνει ο Salazar (2009), ο τουρισμός δεν είναι μόνο το ταξίδι που λαμβάνει χώρα, αλλά η προετοιμασία πρωτότερα για να ιδωθούν τα μέρη. Τόποι και άνθρωποι συνεχώς ανακατασκευάζονται και αναδημιουργούνται από διαφημιστικούς μηχανισμούς για να κατασκευάσουν δυνατές αναπαραστάσεις τόπων (Salazar, 2009). Κατά τον Nigel Morgan (2004), η διαφημιστική προώθηση ακινητοποιεί τον δυναμικό μας κόσμο, καθιστώντας τον σε θέαμα, γεμάτο στερεότυπα. Έτσι, τα μέρη παρουσιάζονται ως οριοθετημένα και στάσιμα στον χώρο και τον χρόνο, δεν χαρακτηρίζονται από κινητικότητα και το ταξίδι πραγματοποιείται σε «non-places». Η διαδικασία «παραγωγής τόπων» έχει κεντρική σημασία για την τουριστική δραστηριότητα και σε αυτό, φυσικά, παίζουν μεγάλο ρόλο τα τουριστικά φαντασιακά. Σύμφωνα με τον Mike Crang (2004), ο τουρισμός κινητοποιεί «κοινωνικά όνειρα» και επιθυμίες. Αυτό που προσφέρει ο τουρισμός είναι κοινωνικά φαντασιακά και εμπειρίες που οι τουρίστες πιστεύουν και ελπίζουν ότι θα δουν και θα βιώσουν. Σε αυτή την κατασκευή προορισμών, υποστηρίζει ότι «υπαίτιοι» είναι τόσο οι ντόπιοι, όσο και οι τουρίστες. Το ίδιο επισημαίνει και ο Nigel Morgan (2004), λέγοντας ότι «κάτοικοι (των περιοχών), επισκέπτες και γενικότερα η τουριστική βιομηχανία, συμμετέχουν σε μια διαρκής κοινωνική κατασκευή των τουριστικών τοπίων και τόπων». Ο Crang (2004), τονίζει τη σημασία του δυναμισμού μεταξύ του τουρίστα και του προορισμού, όπου μέσω της αλληλεπίδρασης τους ο ένας αλλάζει και ανασχηματοποιεί τον άλλον. Γι' αυτόν τον λόγο, η μελέτη αναρτήσεων μη επίσημων λογαριασμών έχει μεγάλη σημασία για να κατανοήσουμε την επιρροή προσωπικών εμπειριών στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων και πως οι προσωπικές ταξιδιωτικές συμβουλές κάποιου μπορούν να επηρεάσουν την εικόνα μας για μια περιοχή.

Όπως έχει επισημάνει ο Salazar (2013), τα τουριστικά φαντασιακά δεν είναι απτά. Μπορούμε, λοιπόν, να τα ορίσουμε ως τα νοητικά θεμέλια πάνω στα οποία λειτουργεί ο τουρισμός, μέσω των οποίων κατασκευάζονται τουριστικά μέρη (places). Τα πολιτισμικά μέσα παίζουν σημαντικότατο ρόλο στη δημιουργία φαντασιακών και την αναπαράστασή τους σε πραγματικές περιοχές. Ο κινηματογραφικός και ο λογοτεχνικός τουρισμός βασίζονται πάνω σε φαντασιακά, τα οποία οι τουρίστες πιστεύουν ότι θα μπορέσουν να βιώσουν από κοντά, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν τόπους και εικόνες μέσω φανταστικών αφηγήσεων (O'Connor & Kim, 2014).

«Travel back in time»: οι τρόποι με τους οποίους περιγράφεται η Αγγλική επαρχία σε επίσημες τουριστικές ιστοσελίδες

Σημαντικά εργαλεία για να μελετήσουμε τον τρόπο με τον οποίο η τουριστική βιομηχανία επενδύει στη φαντασία των τουριστών είναι η ανάλυση του πώς περιγράφεται και «πουλιέται» ένα μέρος. Οι επίσημες σελίδες του τουρισμού για την Αγγλία, και τη Βρετανία γενικότερα, «VisitBritain» και «VisitEngland», χρησιμοποιούν τυπικές φράσεις και λέξεις-κλειδιά για να περιγράψουν επαρχιακούς προορισμούς. Είναι οι ίδιες περιγραφές που παρατηρούμε στις λεζάντες αναρτήσεων που έχουν να κάνουν με την Αγγλική επαρχία στο Instagram. Η σελίδα «VisitEngland» περιγράφει την επαρχία της χώρας ως «ταυτόχρονα κομψή κα άγρια», δείχνοντας την ποικιλία της. Από τη μία, υπάρχουν οι «δραματικές κοιλάδες» (dramatic dales) και οι «δαιδαλώδεις επαρχιακοί δρόμοι » (winding country roads). Από την άλλη, μπορεί κανείς να επισκεφθεί «μεγαλοπρεπή σπίτια» (stately homes), «ετοιμόρροπα κάστρα» (crumbling castles) ή «γραφικά χωριά» (quaint villages). Ταξιδεύοντας στην περιοχή, έχεις τη δυνατότητα να «ταξιδέψεις πίσω στον χρόνο» (travel back in time) και να «ζήσεις σαν ντόπιος» (live like a local).

Η επίσημη σελίδα της περιοχής των Cotswolds περιγράφει το μέρος ως «εξαιρετικά αγροτική» (richly rural), όπου μπορεί κανείς να συναντήσει «χρυσούς λόφους» (golden hills), «ζωηρές εμπορικές πόλεις» (lively market towns) και να εξερευνήσει «κατεξοχήν αγγλικά χωριά» (quintessentially English villages). Επισκέπτοντας την τουριστική σελίδα του Yorkshire, συναντάμε την υποκατηγορία «Visit Haworth», ένα χωριό της περιοχής που έχει άμεση σύνδεση με τις αδερφές Brontë και ανήκει στη «χώρα των Brontë». Το χωριό περιγράφεται ως ένα «γραφικό χωριό εμπλουτισμένο με λογοτεχνική ιστορία» (quaint village steeping in literary history), που χαρακτηρίζεται από «παλιά γοητεία που σε κάνει να νιώθεις ότι έχεις επισκεφθεί μια άλλη εποχή» (a vintage charm that makes you feel like you're stepping into another era).

Οι περιγραφές αυτές, όπως και αυτές που συναντάμε σε ψηφιακές πλατφόρμες όπως το Instagram, χρησιμοποιούν συγκεκριμένα επίθετα και εκμεταλλεύονται ήδη υπάρχουσες εικόνες για την Αγγλική επαρχία, ώστε να δημιουργήσουν μια συγκεκριμένη ατμόσφαιρα της περιοχής, κατασκευάζοντας παράλληλα προσδοκίες και επενδύοντας σε όνειρα. Με άλλα λόγια, βασίζονται πάνω στη δύναμη των τουριστικών φαντασιακών. Βέβαια, έχει σημασία να τονίσουμε ότι οι περιγραφές αυτές που προέρχονται από επίσημους τουριστικούς φορείς είναι στοχευμένες και έχουν σκοπό την προσέλκυση τουριστών στην περιοχή, αλλά και την Αγγλία γενικότερα. Όταν παρατηρούμε παρόμοιες περιγραφές από κάποιον ταξιδιωτικό φωτογράφο,

έναν κάτοικο της περιοχής, έναν δημιουργό ταξιδιωτικού περιεχομένου κ.ο.κ. σε μια εφαρμογή όπως το Instagram, είναι σημαντικό να αναρωτηθούμε εάν οι περιγραφές έχουν κάποιον παρόμοιο σκοπό, ή απλά χρησιμοποιούνται λόγω της τυπικότητάς τους. Στο μυαλό πολλών, έτσι είναι η «Αγγλική επαρχία» μόνο και μόνο επειδή περιγράφεται ως τούτο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Μέσω των περιγραφών αυτών η περιοχή με αυτά τα χαρακτηριστικά είναι σχεδόν φανταστική. Υπάρχει εδώ, επομένως, ένας προβληματισμός πάνω σε αυτές τις περιγραφές και εν γένει σε αυτές τις αναπαραστάσεις, διότι κάθε περιγραφή αποτελεί και μια αναπαράσταση. Δεν μπορούμε να ορίσουμε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή στην οποία γεννήθηκαν αυτές οι αναπαραστάσεις, ούτε να κατονομάσουμε τις πηγές, επειδή, όπως ήδη αναλύθηκε, υπάρχουν κύκλοι αναπαραστάσεων που διακινούνται σε και επηρεάζονται από, διάφορα πολιτισμικά μέσα, και ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή, από την ποπ κουλτούρα.

Η νοσταλγία ως κίνητρο επίσκεψης στην Αγγλική επαρχία

Στην περίπτωση της Αγγλικής επαρχίας, όταν η τουριστική βιομηχανία επενδύει σε τουριστικά φαντασιακά, επενδύει στη νοσταλγία του σύγχρονου ανθρώπου για το παρελθόν και μια εξιδανικευμένη αγροτική ζωή. Κατά τους Earl και Hall (2023), η νοσταλγία παίζει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία εικόνων τουριστικού προορισμού πριν ακόμη ο τουρίστας επισκεφθεί τον τόπο και δημιουργεί κίνητρο για επίσκεψη. Στην περίπτωση της Αγγλικής επαρχίας, μία από τις κυρίαρχες νοσταλγικές αναπαραστάσεις της περιοχής είναι το γεγονός ότι έχει παραμείνει στάσιμη στον χρόνο, δεν έχει υποστεί κάποια ιστορική αλλαγή και επομένως, επισκέπτοντας την μπορεί κανείς να «γυρίσει πίσω στον χρόνο». Οι σύγχρονες περιγραφές της περιοχής είναι εμπλουτισμένες με νοσταλγία για ένα ιδεατό παρελθόν, ή για την παιδική ηλικία. Η σύνδεση της περιοχής με τη λογοτεχνία και τα παραμύθια, δίνει την εντύπωση μιας αγνότητας και αυτός είναι ένας λόγος που προσελκύει κόσμο τουριστών, όπως είδαμε στην έρευνα της Shelagh Squire (1993). Επίσης, η διασημότητα της αισθητικής τάσης του «cottagecore», αποκαλύπτει μια έντονη επιθυμία «επιστροφής» στην αγνότητα του παρελθόντος και την ηρεμία της αγροτικής ζωής. Η νοσταλγία αποτελεί το κυρίαρχο χαρακτηριστικό των τουριστικών φαντασιακών για την Αγγλική επαρχία, ένα σημαντικό κίνητρο επίσκεψης και ένα ισχυρό εργαλείο για την παραγωγή τουριστικών προορισμών στην περιοχή.

Συμπεράσματα

Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των σπουδών της κινητικότητας, ένα σύγχρονο πεδίο έρευνας που μας βοηθά να μελετήσουμε ανθρώπινες και μη πρακτικές, διεργασίες και λειτουργίες μέσα από το πρίσμα της «κινητικότητας». Στη συγκεκριμένη έρευνα, η κινητικότητα μελετήθηκε σε δύο επίπεδα. Από τη μία, ερευνήθηκε ο τουρισμός, ως μια δραστηριότητα που ενέχει τις μετακινήσεις. Από την άλλη, η κυκλοφορία της πληροφορίας σε ένα μέσο κοινωνική δικτύωσης. Η έρευνά μου, όπως και το ίδιο το πεδίο της κινητικότητας, είχε μια διεπιστημονική προσέγγιση, όπου χρησιμοποίησα μια Ιστορική και μια Ανθρωπολογική μεθοδολογική προσέγγιση. Η Ανθρωπολογία με βοήθησε να εξάγω δεδομένα από την πλατφόρμα του Instagram, μέσω της ψηφιακής εθνογραφίας, αλλά και να προσεγγίσω το ζήτημα της κατανόησης των αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας και να εντοπίσω μοτίβα και κοινά στοιχεία που φανέρωσαν συλλογικές επιθυμίες και ανησυχίες του σύγχρονου τουρίστα. Τέλος, οι ιστορικές μου σπουδές με βοήθησαν να παισιώσω ιστορικά και πολιτισμικά τα ευρήματα της έρευνας και να εντοπίσω το που βασίζονται οι σύγχρονες αναπαραστάσεις και πως ταυτίζονται τα αισθήματα των ανθρώπων περί αγροτικότητας από τον 18^ο, 19^ο και 20^ο αιώνα μέχρι και σήμερα.

Στην παρούσα εργασία επιχειρήθηκε η ανάλυση των σύγχρονων αναπαραστάσεων της Αγγλικής επαρχίας και αγροτικότητας με σκοπό την κατανόηση των λόγων που ένας μεγάλος αριθμός τουριστών επισκέπτεται ή επιθυμεί να επισκεφθεί την περιοχή κάθε χρόνο. Μέσα από τη διεξαγωγή μιας ψηφιακής εθνογραφίας στην πλατφόρμα του Instagram, ένα σύγχρονο και δυναμικό τουριστικό μέσο, έγιναν γνωστές οι επικρατέστερες αναπαραστάσεις και οι κυρίαρχοι λόγοι που ηγεμονεύουν για περιοχές της Αγγλικής επαρχίας. Ταυτόχρονα, μια σημαντική πτυχή αυτής της έρευνας ήταν η εύρεση και η κατανόηση των πηγών αυτών των αναπαραστάσεων, οι οποίες εντοπίζονται από τον 18^ο έως τον 20^ο αιώνα. Μέσα από την ανάλυση των επικρατέστερων σύγχρονων αναπαραστάσεων έγιναν κατανοητοί οι τρόποι που συνδέονται με τη δημιουργία τουριστικών κινήτρων, ποιες συλλογικές εσωτερικευμένες επιθυμίες αποκαλύπτουν και τελικά, τι αντιπροσωπεύει η «Αγγλική επαρχία» για τον μέσο σύγχρονο τουρίστα.

Πιο συγκεκριμένα, οι κυρίαρχες εικόνες για την Αγγλική επαρχία σε ένα σύγχρονο μέσο όπως το Instagram, συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένα στοιχεία και μοτίβα. Ο πυρήνας αποτελεί το αγγλικό «cottage», ενώ κυριαρχούν επίσης μεγάλες πράσινες πεδιάδες, κήποι, λόφοι, πύργοι, γραφικά χωριά, pubs, ζώα, λίμνες και φράχτες. Παράλληλα, οι λόγοι γύρω από την περιοχή

και οι λέξεις/φράσεις-κλειδιά που χρησιμοποιούνται είναι σχεδόν τυποποιημένοι, είτε προέρχονται από επίσημους ταξιδιωτικούς λογαριασμούς, είτε από προσωπικούς. Οι περιοχές της Αγγλικής επαρχίας αντιλαμβάνονται ως ένα μέρος «βγαλμένο από το παρελθόν», όπου κυριαρχεί η ησυχία, η ηρεμία και οι πιο αργοί ρυθμοί ζωής. Αυτή η στατικότητα στον χώρο και τον χρόνο, δημιουργεί την εντύπωση μιας «αγνής» περιοχής, την οποία οι σύγχρονοι τουρίστες επιθυμούν να επισκεφθούν. Λέξεις όπως, «charming», «picturesque» «rural», «idyllic», «fairytale», «quaint», «picturesque» κ.α. εμφανίζονται με μεγάλη συχνότητα όταν περιγράφει κανείς την περιοχή. Επιπλέον, παρατήρησα μια στενή σύνδεση των αναπαραστάσεων με τη λογοτεχνία.

Οι παρατηρήσεις αυτές δημιούργησαν τους κεντρικούς άξονες πάνω στους οποίους στήριξα την πλαισίωση του ιστορικά, ώστε να εντοπίσω τις ρίζες των αναπαραστάσεων. Όπως έγινε φανερό, οι σύγχρονες εικόνες και αντιλήψεις που επικρατούν για την Αγγλική επαρχία, στηρίζονται στην ιδέα του «αγροτικού ειδυλλιακού τοπίου», που γεννήθηκε και εξελίχθηκε από τον 18^ο αιώνα και έπειτα, όταν άλλαξαν ριζικά οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές δομές της Αγγλίας, λόγω της αυξανόμενης εκβιομηχάνισης και αστικοποίησης που λάμβανε χώρα. Μέσα σε αυτό το κλίμα, το χαμένο αγροτικό παρελθόν εξιδανικεύτηκε και η επαρχία νοηματοδοτούνταν ως μια γαλήνια διέξοδο από τις πόλεις και γενικά τη σύγχρονη εκβιομηχανισμένη καθημερινότητα. Η κοινή αυτή αντίληψη εκφράστηκε μέσα από τη λογοτεχνία, την ποίηση και την τέχνη της εποχής. Τα μέσα αυτά αποτέλεσαν τα θεμέλια πάνω στα οποία κατασκευάστηκαν οι αναπαραστάσεις και οι λόγοι που επικρατούν έως σήμερα. Με δεδομένα όλα αυτά, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι υπάρχει μια ταύτιση των επιθυμιών και των ανησυχιών του σύγχρονου ανθρώπου/τουρίστα, με αυτές των ανθρώπων που βίωναν τις επιπτώσεις της αστικοποίησης και της εκβιομηχάνισης σε μεγάλο βαθμό. Η επιρροή του ρεύματος του Ρομαντισμού επιβιώνει έως και σήμερα.

Οι λόγοι για τους οποίους ένας μεγάλος αριθμός τουριστών επισκέπτεται την Αγγλική επαρχία, πέρα από την αισθητική της ομορφιά, είναι ακριβώς επειδή παρουσιάζεται και νοηματοδοτείται ως μια «αγροτική διέξοδο» (rural escape). Σε αυτή την ιδεατή και ειδυλλιακή εικόνα η περιοχή προωθείται ως ο ιδανικός προορισμός για χαλάρωση από τις πιέσεις της αστικής ζωής, όπου κυριαρχεί η ηρεμία και η ησυχία. Άρα, επιβεβαιώνεται η ταύτιση των επιθυμιών των ανθρώπων του παρελθόντος με αυτές των σύγχρονων τουριστών. Στην ενδυνάμωση αυτών των αναπαραστάσεων παίζει μεγάλο ρόλο η φαντασία και γενικότερα τα τουριστικά φαντασιακά. Διαπιστώθηκε το πως η τουριστική βιομηχανία επενδύει στη φαντασία των τουριστών για να παράξει (τουριστικούς) «τόπους», αλλά και πως η φαντασία των τουριστών συμβάλει στη δημιουργία τουριστικών κινήτρων και στην ομαλή λειτουργία

της τουριστικής δραστηριότητας. Στην Αγγλική επαρχία, φανερώθηκε η διασημότητα του λογοτεχνικού τουρισμού, όπου η φαντασία παίζει ιδιαίτερο ρόλο στην πραγμάτωσή της. Συμπεραίνοντας, ξένοι και ντόπιοι τουρίστες επιθυμούν να ταξιδέψουν στην Αγγλική επαρχία, διότι εννοιολογείται ως το ακριβώς αντίθετος της ζωής στις πόλεις, αλλά και λόγω της νοσταλγίας και του ρομαντισμού που κυριεύει τον σύγχρονο άνθρωπο για το παρελθόν, αλλά και το «χαμένο αγροτικό παρελθόν». Η κεντρικότητα του cottage στις αναπαραστάσεις είναι χαρακτηριστικό αυτού του «συνδρόμου».

Η επιλογή του Instagram ως πεδίο έρευνας της τουριστικής δραστηριότητας είχε τους προβληματισμούς του, καθώς δεν αποτελεί καθαυτό ένα τουριστικό μέσο. Ωστόσο, αυτή η ανομοιογένειά του, με βοήθησε καλύτερα στο να εντοπίσω σε συλλογικό επίπεδο κοινές πεποιθήσεις, ιδέες και εικόνες για την Αγγλική επαρχία που εν τέλει θα οδηγήσουν κάποιον να προγραμματίσει ένα ταξίδι στην περιοχή. Η επιλογή μιας καθαρά τουριστικής ιστοσελίδας, για παράδειγμα, θα παρουσίαζε περισσότερα όρια στην πλήρη κατανόηση του φαινομένου και των προβληματισμών που ενέχουν οι αναπαραστάσεις. Διαπιστώθηκε η πολυπλοκότητα των αναπαραστάσεων σε αρκετά επίπεδα, όπως το «μπέρδεμα» περιοχών και την κυριαρχία της εντύπωσης ότι η «Αγγλική επαρχία» είναι μία περιοχή με καθαρά γεωγραφικά όρια και συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Ωστόσο, όλα αυτά με οδήγησαν να κατανοήσω σε μεγαλύτερο βαθμό τους τρόπους με τους οποίους οι αναπαραστάσεις κατασκευάζουν ή/και επηρεάζουν τουριστικά κίνητρα.

Βιβλιογραφία

Andrews, M. (2021) *A Sweet View: The making of an English idyll*. London: Reaktion Books.

Baruah, A. A. (2017) *Travel imagery in the age of Instagram: An ethnography of travel influencers and the “online tourist gaze”*, Master’s Thesis. University of London. Available at https://www.researchgate.net/publication/321382946_Travel_Imagery_in_the_Age_of_Instagram_An_Ethnography_of_Travel_Influencers_and_the_Online_Tourist_Gaze (Accessed: 18 January 2025)

Brace, C. S. (1997) *Finding England Everywhere: Representations of the Cotswolds 1880-1950*. PhD Thesis. University of Bristol. Available at <http://research-information.bristol.ac.uk> (Accessed: 16 September 2024)

Brace, C.S. (2003) ‘Landscape Identity’, στο Robertson, I. and Richards, P. (eds) *Studying Cultural Landscapes*. London: Hodder Arnold, pp. 121-140.

Butler, C. (2020) ‘Japan reads the Cotswolds: Children's literature, tourism and the Japanese imagination’, *Children’s Literature*, 48(1), pp. 198-233. [10.1353/chl.2020.0008](https://doi.org/10.1353/chl.2020.0008)

Bunce, M. (1994) *The countryside ideal: Anglo-American Images of Landscape*. London: Routledge.

Caliandro, A and Graham, J. (2020) ‘Studying Instagram beyond selfies’, *Social media + society*, 6(2), pp. 1-7. <https://doi.org/10.1177/2056305120924779>

Crang, M. (2003) ‘Placing Jane Austen, Displacing England: Touring Between Book, History and Nation’, στο Pucci, S. R. and Thompson, J. (eds) *Jane Austen and Co.: Remaking the Past in Contemporary Culture*. Albany: SUNY Press

Creswell, Tim (2006) *On the move*. London: Routledge.

Crouch, D., Jackson, R. and Thompson, F. (2005) 'Introduction: the media and the tourist imagination' στο Crouch, D., Jackson, R. and Thompson, F. (eds) *The media and the tourist imagination*. London: Routledge, pp. 1-13.

Earl, A. and Hall, M. (2023) 'Nostalgia and tourism', *Journal of heritage tourism*, 18(3), pp. 307-317. <https://doi.org/10.1080/1743873X.2023.2192875>

Frost, W. and Laing, J. (2014) 'Fictional media and imagining escape to rural villages', *Tourism geographies*, 16(2), pp. 207-220. <https://doi.org/10.1080/14616688.2013.823458>

Halfacree, K. (1995) 'Talking about rurality: Social representations of the rural as expressed by residents of six English parishes', *Journal of Rural Studies*, 11(1), pp. 1-20. [https://doi.org/10.1016/0743-0167\(94\)00039-C](https://doi.org/10.1016/0743-0167(94)00039-C)

Halfacree, K. (2003) 'Landscapes of rurality: rural others/other rurals', στο Robertson, I. and Richards, P. (eds) *Studying Cultural Landscapes*. London: Hodder Arnold, pp. 141-164.

Ingram, C., Themistocleous, C., Rickly, J. and McCabe, S. (2021) 'Marketing 'Literary England' beyond the special interest tourist', *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, 2(2), pp. 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.annale.2021.100018>

Kordel, S. (2016) 'Selling ruralities: how tourist entrepreneurs commodify traditional and alternative ways of conceiving the countryside', *Rural Society*, 25(3), pp. 204-221. <https://doi.org/10.1080/10371656.2016.1255475>

Mischi, J. (2009) 'Englishness and the Countryside: How British Rural Studies Address the Issue of National Identity', στο Reviron-Piégay, F. (ed.) *Englishness revisited*. Newcastle Upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, pp. 109-125.

Morgan, N. (2004) 'Problematizing place promotion', στο Lew, A.A., Hall, M.C. and Williams, A.M. (eds) *A companion to tourism*. New Jersey: Blackwell Publishing, pp. 173-182.

O'Connor, N. and Kim, S. (2014) 'Pictures and prose: exploring the importance of literary and film tourism', *Journal of tourism and cultural change*, 12(1), pp. 1-17.
<https://doi.org/10.1080/14766825.2013.862253>

Robinson, M. (2002) 'Reading between the lines: Literature and the creation of touristic spaces', *Current Writing: Text and Reception in Southern Africa*, 14(1), pp. 1-28.
<https://doi.org/10.1080/1013929X.2002.9678112>

Salazar, N. (2009) 'Imaged or imagined? Cultural representations and the "tourismification" of peoples and places', *Cahiers d'étude africaines*, 193-194, pp. 49-71.
<https://doi.org/10.4000/etudesaficaines.18628>

Salazar, N.B. (2013) 'The (im)mobility of tourism imaginaries', στο Smith, M. and Richards, G.W. (eds) *The Routledge handbook of cultural tourism*. Oxfordshire: Routledge, pp. 34-39.

Shirley, R. (2020) 'Rurality, place and the imagination', στο Edensor, T., Kalandides, A. and Kothari, U. (eds.) *The Routledge Handbook of Place*. London: Routledge, pp. 275-284

Squire, S. (1994) 'The cultural values of literary tourism', *Annals of Tourism Research*, 21(1), pp. 103-120. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(94\)90007-8](https://doi.org/10.1016/0160-7383(94)90007-8)

Utekhin, I. (2017) 'Small data first: pictures from Instagram as an ethnographic source', *Russian Journal of Communication*, 9(2), pp. 185-200.
<https://doi.org/10.1080/19409419.2017.1327328>

Wiener, M (1981) *English Culture and the Decline of the Industrial Spirit, 1850-1980*. Cambridge: Cambridge University Press.

Williams, R. (1973) *The country and the city*. New York: Oxford University Press

Εικόνες

Blaze, S. (2011) *Arlington Row, Bibury*. Available at:

https://en.wikipedia.org/wiki/Bibury#/media/File:Arlington_Row_Bibury.jpg

Doré, G. (1856) *Pickle-Herring Street*. Available at:

<https://www.theguardian.com/cities/gallery/2015/dec/28/london-pilgrimage-gustave-dore-historic-visions-capital-city>

Constable, J. (1826) *The Cornfield*. Available at:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Constable_-_The_Cornfield.jpg

Constable, J. (1821) *The Hay Wain*. Available at:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:The_Hay_Wain#/media/File:John_Constable_-_The_Hay_Wain_\(1821\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:The_Hay_Wain#/media/File:John_Constable_-_The_Hay_Wain_(1821).jpg)

Dreamton Village (2021) Available at: <https://jl-db.nfaj.go.jp/en/location/260400017/>

Newbould, N. (1942) *Your Britain, Fight for it Now*. Available at:

<https://www.iwm.org.uk/collections/item/object/20289>

Gilpin, W. (1794) *Landscape*. Available at: <https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/name/william-gilpin>

Gainsborough, T. (1771-1772) *Landscape with cottage and church*. Available at:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thomas_Gainsborough_-_Landscape_with_cottage_and_church_-_Google_Art_Project.jpg

Floral Village, Yufuin. Available at: <https://www.japan.travel/en/ph/special-features/oita-japan-tourist-attractions/>

Potter, B. (1902) *Illustration of Peter Rabbit eating radishes*, from *The Tale of Peter Rabbit*.

Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Peter_Rabbit#/media/File:PeterRabbit8.jpg